

**UCHWAŁA NR XXIV/143/26
RADY GMINY KORYTNICA**

z dnia 24 września 2026 r.

w sprawie przyjęcia "Strategii Rozwoju Gminy Korytnica na lata 2026 - 2035"

Na podstawie art. 10e ust.1 oraz art. 10f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2026, poz. 662 z późn. zm.) w zw. z art. 9 pkt 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2025, poz. 198 z późn. zm.) Rada Gminy Korytnica uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się "Strategię Rozwoju Gminy Korytnica na lata 2026 - 2035", stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Korytnica.

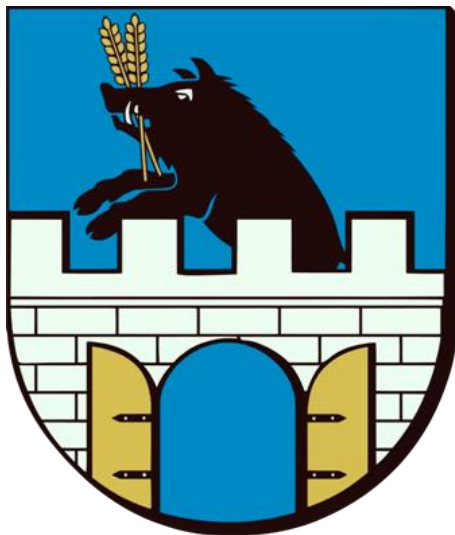
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodnicząca Rady
Gminy Korytnica

Emilia Cholerzyńska

Załącznik do uchwały Nr XXIV/143/26
Rady Gminy Korytnica
z dnia 24 września 2026 r.

Strategia Rozwoju Gminy Korytnica na lata 2026-2035

Korytnica, 2026 r.

Urząd Gminy w Korytnicy
ul. Adama Małkowskiego 20,
07-120 Korytnica
tel. +48 25 661 22 84
e-mail: ug@korytnica.pl
<https://korytnica.pl/>

Opracowanie:
dr hab. Andrzej Raszkowski, prof. UEW
e-mail: andrzej.raszkowski@ue.wroc.pl
tel. +48 606 262 335
LinkedIn
<https://www.linkedin.com/in/andrzej-raszkowski/>

Spis treści

Wprowadzenie	4
1. Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej	6
1.1. Sfera społeczna	6
1.2. Sfera gospodarcza	20
1.3. Sfera przestrzenna	26
2. Podsumowanie przeprowadzonej diagnozy, rekomendacje	32
3. Analiza SWOT Gminy Korytnica	36
4. Misja i wizja Gminy Korytnica	40
5. Cel horyzontalny, cele strategiczne i zadania w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym	42
6. Zbieżność założeń strategii z kluczowymi opracowaniami strategicznymi	46
7. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Korytnica	54
8. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa mazowieckiego wraz z zakresem planowanych działań	70
9. Uwarunkowania wodne oraz związane ze zmianami klimatu	75
10. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy wraz z zakresem planowanych działań	83
11. System realizacji strategii	85
12. Literatura pomocnicza	96
13. Spis wykresów	97
14. Spis tabel	98
15. Spis map	99
16. Załącznik (opcjonalnie)	100

Wprowadzenie

„Strategia Rozwoju Gminy Korytnica na lata 2026-2035” stanowi podstawowy dokument wyznaczający kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego gminy w perspektywie długookresowej. Jej opracowanie jest odpowiedzią na potrzebę prowadzenia spójnej, **zrównoważonej i odpowiedzialnej polityki lokalnej**, uwzględniającej zarówno aktualne problemy rozwojowe, jak i potencjały endogeniczne Gminy Korytnica. Dotyczy to w szczególności niekorzystnych trendów demograficznych, potrzeby poprawy dostępności i jakości usług publicznych, rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i nowoczesnych funkcji rolniczych, a także konieczności dalszej rozbudowy infrastruktury technicznej oraz ochrony cennych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych. Strategia została oparta na diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej gminy, która pozwoliła określić najważniejsze wyzwania oraz szanse rozwojowe w perspektywie do 2035 roku.

Dokument tworzy ramy dla prowadzenia przemyślanej polityki inwestycyjnej i planistycznej, wspierając podejmowanie decyzji istotnych dla przyszłości gminy oraz zwiększając możliwości skutecznego **pozyskiwania środków zewnętrznych, w tym funduszy europejskich i krajowych instrumentów wsparcia**. Jednocześnie strategia została osadzona w szerszym kontekście dokumentów wyższego rzędu, dzięki czemu pozostaje spójna z kierunkami rozwoju wyznaczonymi na poziomie krajowym, regionalnym i powiatowym. Ma to znaczenie dla Gminy Korytnica jako gminy wiejskiej o rozproszonej strukturze osadniczej, rolniczym charakterze oraz istotnych uwarunkowaniach środowiskowo-przestrzennych, w tym związanych z doliną Liwca, obszarami chronionymi i gospodarką wodną. Strategia nie ogranicza się więc do wskazania ogólnych zamierzeń, lecz stanowi praktyczne narzędzie wspierające konsekwentne prowadzenie polityki rozwoju lokalnego.

Strategia została opracowana zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ogłoszoną w tekście jednolitym w Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, która określa podstawy funkcjonowania gminy oraz zasady prowadzenia polityki rozwoju na poziomie lokalnym, a także z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ogłoszoną w tekście jednolitym w Dz. U. z 2025 r. poz. 198, stanowiącą podstawę programowania i realizacji działań rozwojowych. Przy przygotowaniu dokumentu uwzględniono również wymogi wynikające z ustawy z dnia

27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w brzmieniu ogłoszonym w Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, z późniejszymi zmianami, w tym z 2025 r. poz. 527 oraz Dz. U. z 2026 r. poz. 24, co ma szczególne znaczenie dla zachowania spójności strategii z polityką przestrzenną gminy oraz z przygotowywanym planem ogólnym. W zakresie uwarunkowań środowiskowych, partycypacji społecznej i dostępu do informacji uwzględniono także ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ogłoszoną w tekście jednolitym w Dz. U. z 2024 r. poz. 1112. Całość prac oparto na analizie danych statystycznych, dokumentów planistycznych i strategicznych oraz materiałów źródłowych dotyczących Gminy Korytnica, tak aby dokument odpowiadał zarówno wymogom formalnym, jak i rzeczywistym potrzebom rozwojowym gminy.

Andrzej Raszkowski

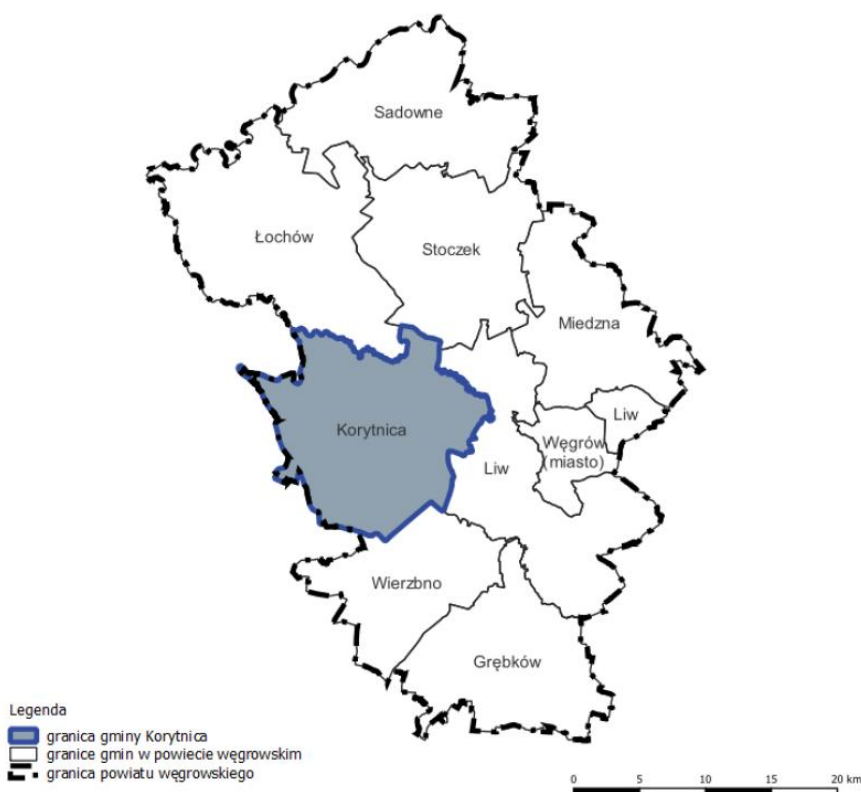
1. Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

1.1. Sfera społeczna

W niniejszym podrozdziale zaprezentowano najważniejsze uwarunkowania społeczne wpływające na rozwój Gminy Korytnica, ze szczególnym uwzględnieniem zmian demograficznych, struktury wiekowej ludności, kierunków migracji, sytuacji na rynku pracy oraz dostępności usług publicznych. Sfera społeczna stanowi jeden z podstawowych obszarów rozwoju lokalnego, ponieważ jej kondycja w istotny sposób oddziałuje na jakość życia mieszkańców, spójność wspólnoty samorządowej oraz możliwości dalszego rozwoju gminy.

Na podstawie danych statystycznych oraz analizy tendencji obserwowanych w ostatnich latach wskazano najważniejsze procesy i zjawiska społeczne, które będą miały znaczenie dla prowadzenia polityki rozwoju Gminy Korytnica w perspektywie do 2035 roku. Ich właściwe rozpoznanie stanowi punkt wyjścia do formułowania adekwatnych kierunków działań strategicznych i planistycznych.

Mapa 1. Położenie Gminy Korytnica na tle powiatu węgrowskiego

Źródło: Urząd Gminy w Korytnicy. Prognoza oddziaływania na środowisko – Plan ogólny Gminy Korytnica

Gmina Korytnica to gmina wiejska położona w środkowo-wschodniej części województwa mazowieckiego, około 70 km od Warszawy. Należy do powiatu węgrowskiego i obejmuje 14,81% jego powierzchni. Od północnego wschodu sąsiaduje z gminami Łochów, Stoczek i Liw, od południowego wschodu z gminą Wierzbno, od zachodu z gminami Jadów i Strachówka w powiecie wołomińskim, natomiast od południa z gminą Dobrze w powiecie mińskim. Obszar gminy liczy 18 054 ha, z czego około 17% stanowią lasy.

Gmina podzielona jest na 41 obrębów, tj. Adampol, Bednarze, Chmielew, Czaple, Dąbrowa, Decie, Górki Borze, Górki Grubaki, Górki Średnie, Jaczew, Jugi, Kąty, Komory, Korytnica, Kruszew, Kupce, Leśniki, Lipniki, Maksymilianów, Nojszew, Nowy Świętochów, Paplin, Pniewnik, Połazie, Rabiany, Rąbież, Roguszyn, Rowiska, Seklak, Sewerynów, Stary Świętochów, Szczurów, Trawy, Turna, Wielądky, Wola Korytnicka, Wypychy, Zakrzew, Zalesie, Żabokliki, Żelazów.

Mapa 2. Podział Gminy Korytnica na obręby

Źródło: Urząd Gminy w Korytnicy. Prognoza oddziaływania na środowisko – Plan ogólny Gminy Korytnica

Gmina Korytnica ma wyraźnie rolniczy charakter, co znajduje odzwierciedlenie zarówno w strukturze użytkowania gruntów, jak i w sposobie zagospodarowania przestrzeni. Na jej obszarze znajduje się około 13,7 tys. ha użytków rolnych, przy czym ich jakość należy

ocenić jako relatywnie niską, o czym świadczy wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej według Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa, wynoszący 60,1 pkt. Jednocześnie istotny udział w strukturze użytków rolnych mają trwałe użytki zielone, stanowiące 32,7% ich ogólnej powierzchni. Na tle wielu gmin wiejskich korzystnie przedstawia się natomiast przeciętna powierzchnia gospodarstwa rolnego, wynosząca około 10,4 ha użytków rolnych, co może sprzyjać prowadzeniu bardziej efektywnej działalności rolniczej.

Istotnym uwarunkowaniem rozwoju przestrzennego Gminy Korytnica jest także wysoki udział obszarów objętych ochroną przyrody, które zajmują ponad 30% jej powierzchni. Do najważniejszych form ochrony występujących na terenie gminy należą otulina Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego, obszar Natura 2000 Dolina Liwca PLB 140002 oraz obszar Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH 140012. Obecność tych form ochrony przyrodniczej stanowi cenny zasób środowiskowy, ale jednocześnie wpływa na sposób zagospodarowania przestrzeni i wymaga uwzględnienia określonych ograniczeń oraz zasad w planowaniu rozwoju.

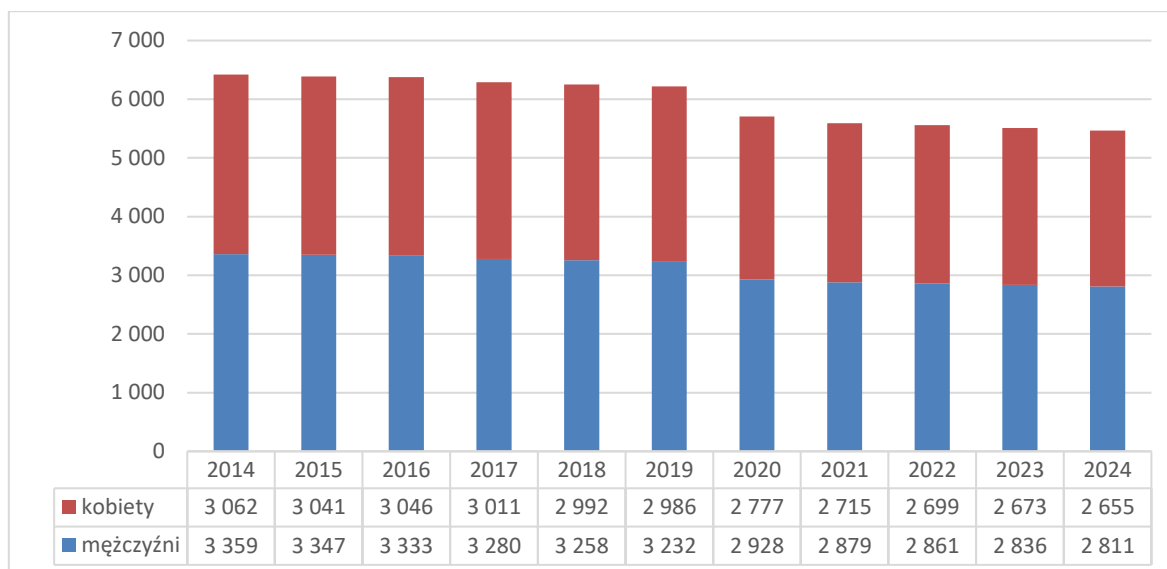
Znaczenie dla dostępności komunikacyjnej gminy mają również przebiegające przez jej obszar ciągi drogowe o randze ponadlokalnej. Przez południową część gminy przebiega droga wojewódzka nr 637 relacji Warszawa - Węgrów, natomiast przez północną część, na niewielkim fragmencie, przebiega droga krajowa nr 62 na odcinku Łochów - Węgrów. Układ ten wpływa na powiązania transportowe gminy z otoczeniem oraz warunki obsługi komunikacyjnej mieszkańców i podmiotów gospodarczych.

W roku szkolnym 2024/2025 Gmina Korytnica pełniła funkcję organu prowadzącego dla czterech publicznych placówek oświatowych. Do sieci gminnych jednostek edukacyjnych należały: Zespół Szkolno-Przedszkolny w Korytnicy, Szkoła Podstawowa w Sewerynowie, Szkoła Podstawowa w Pniewniku oraz Szkoła Podstawowa w Górkach Grubakach. Placówki te tworzą podstawowy system realizacji zadań oświatowych na terenie gminy, zapewniając dzieciom i młodzieży dostęp do edukacji na poziomie wychowania przedszkolnego i szkoły podstawowej.

Relatywnie niewielka odległość od Warszawy oraz powiązania komunikacyjne z otoczeniem tworzą warunki sprzyjające zarówno codziennemu funkcjonowaniu mieszkańców, jak i długofalowemu wzmocnieniu atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej gminy. Jednocześnie Gmina Korytnica dysponuje cennymi zasobami przyrodniczymi i przestrzennymi, które stanowią istotny potencjał rozwojowy.

Wykres 1. Stan ludności Gminy Korytnica

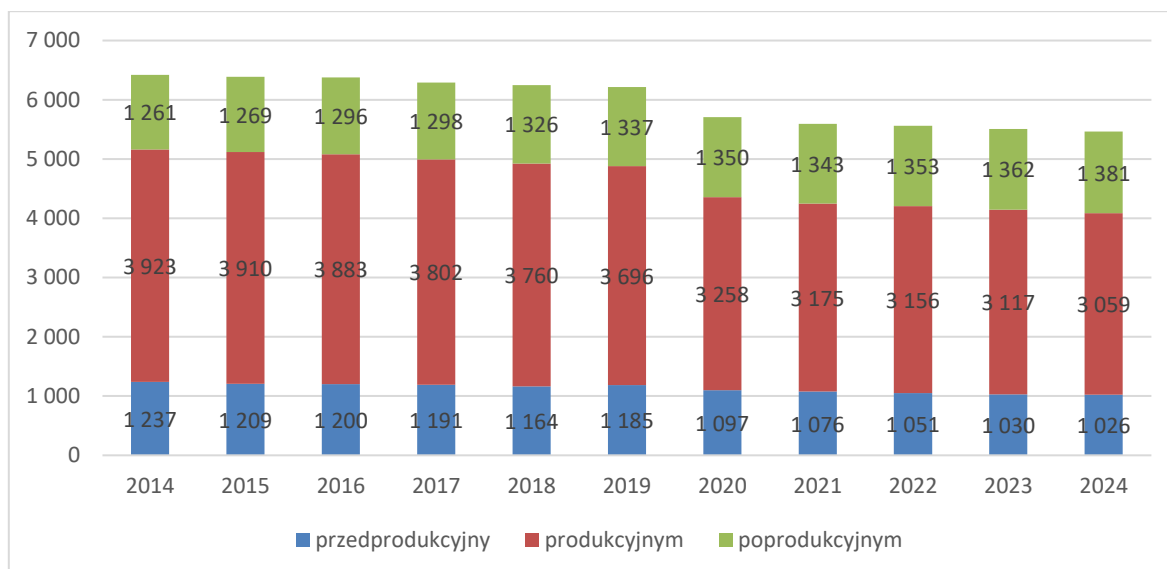

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Analiza zmian liczby mieszkańców Gminy Korytnica w latach 2014–2024 wskazuje na wyraźną tendencję spadkową, która stanowi istotne wyzwanie rozwojowe dla samorządu. W 2014 roku gminę zamieszkiwało łącznie 6 421 osób, w tym 3 359 mężczyzn oraz 3 062 kobiety. W kolejnych latach liczba ludności stopniowo malała i w 2024 roku wyniosła 5 466 mieszkańców, co oznacza spadek o 955 osób, czyli około 14,9% w analizowanym okresie. W strukturze ludności utrzymuje się niewielka przewaga mężczyzn nad kobietami, jednak liczebność obu grup systematycznie się zmniejsza. Liczba mężczyzn spadła z 3 359 w 2014 roku do 2 811 w 2024 roku, natomiast liczba kobiet zmniejszyła się z 3 062 do 2 655. Szczególnie zauważalne przyspieszenie spadku liczby mieszkańców nastąpiło po 2019 roku, kiedy populacja zmniejszyła się z 6 218 osób do 5 705 w 2020 roku. Zjawisko to może być związane zarówno z procesami migracyjnymi, jak i niekorzystnymi trendami demograficznymi charakterystycznymi dla wielu gmin wiejskich w Polsce. Systematyczne zmniejszanie się liczby ludności może w dłuższej perspektywie wpływać na funkcjonowanie lokalnego rynku pracy, systemu edukacji oraz dostępność usług publicznych. Jednocześnie oznacza konieczność prowadzenia aktywnej polityki rozwojowej ukierunkowanej na zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej gminy, wspieranie rodzin oraz tworzenie warunków sprzyjających pozostawianiu mieszkańców na terenie gminy.

Wykres 2. Struktura ludności według wieku

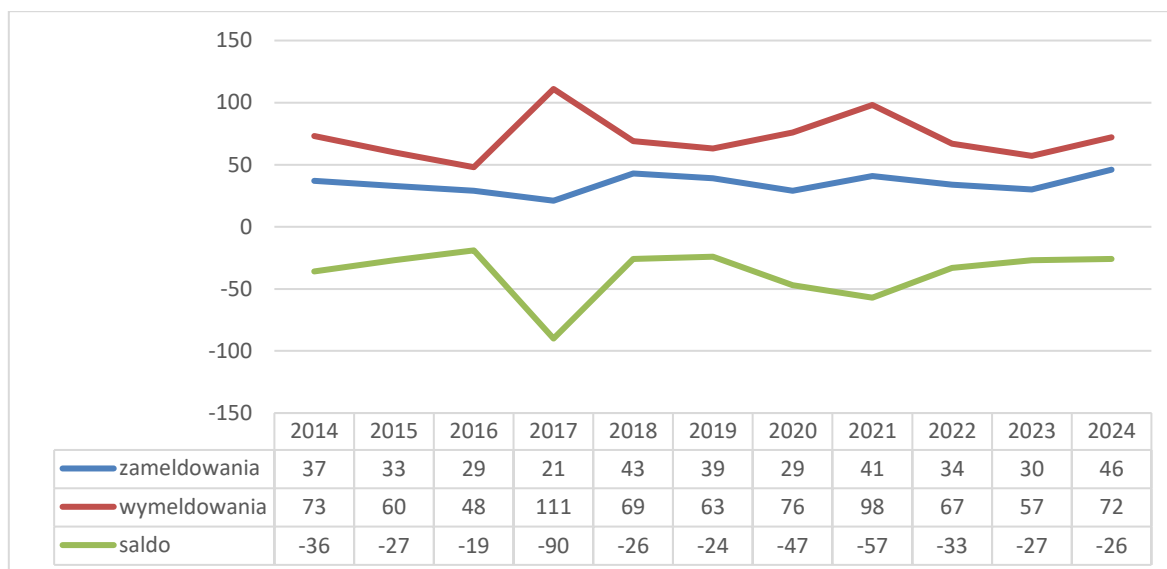

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Struktura ludności Gminy Korytnica według ekonomicznych grup wieku w latach 2014–2024 wskazuje na stopniowe starzenie się społeczności lokalnej oraz zmniejszanie się liczby osób w wieku produkcyjnym. W 2014 roku najliczniejszą grupę stanowili mieszkańcy w wieku produkcyjnym w liczbie 3 923 osób, przy 1 237 osobach w wieku przedprodukcyjnym oraz 1 261 osobach w wieku poprodukcyjnym. W kolejnych latach widoczny jest systematyczny spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym, która w 2024 roku wyniosła już 3 059 osób, co oznacza zmniejszenie tej grupy o 864 osoby, czyli ponad 22% w analizowanym okresie. Jednocześnie zauważalny jest wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym z poziomu 1 261 osób w 2014 roku do 1 381 osób w 2024 roku, co potwierdza narastający proces starzenia się społeczeństwa. W tym samym czasie liczba osób w wieku przedprodukcyjnym zmniejszyła się z 1 237 do 1 026, co oznacza spadek o ponad 200 osób i świadczy o malejącej liczbie dzieci i młodzieży w gminie. W efekcie zmieniają się proporcje między poszczególnymi grupami wieku, a udział osób starszych w strukturze ludności systematycznie rośnie. Tendencja ta może w przyszłości prowadzić do zwiększenia obciążenia demograficznego ludności w wieku produkcyjnym oraz generować większe zapotrzebowanie na usługi zdrowotne, opiekuńcze i społeczne. Z punktu widzenia rozwoju Gminy Korytnica oznacza to konieczność podejmowania działań sprzyjających zatrzymywaniu młodych mieszkańców, wspieraniu rodzin oraz dostosowywaniu lokalnych usług publicznych do potrzeb starzejącej się populacji.

Wykres 3. Saldo migracji

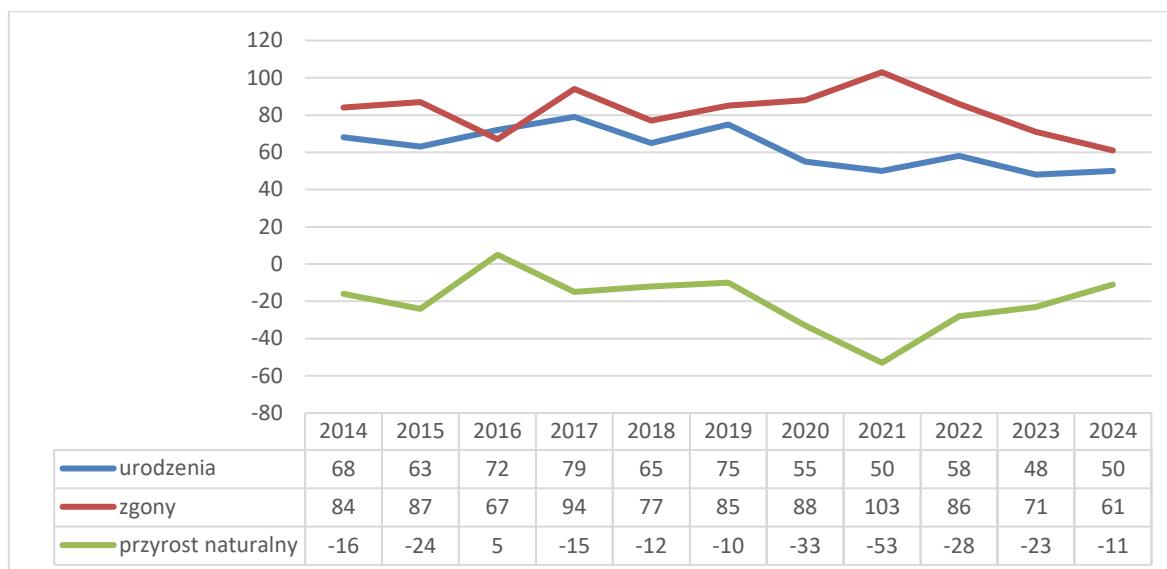

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Dynamika migracji w Gminie Korytnica w latach 2014–2024 wskazuje na utrzymujące się ujemne saldo migracji, co oznacza, że liczba osób opuszczających gminę przewyższa liczbę nowych mieszkańców. W 2014 roku odnotowano 37 zameldowań oraz 73 wymeldowania, co przełożyło się na saldo migracji wynoszące minus 36 osób. W kolejnych latach sytuacja pozostawała podobna, a szczególnie niekorzystny był rok 2017, kiedy liczba zameldowań wyniosła jedynie 21, natomiast wymeldowań aż 111, co skutkowało najniższym w analizowanym okresie saldem migracji na poziomie minus 90 osób. W następnych latach skala odpływu ludności była nieco mniejsza, jednak nadal utrzymywała się przewaga wyjazdów nad napływem nowych mieszkańców. W 2021 roku zanotowano 41 zameldowań oraz 98 wymeldowań, co oznaczało saldo minus 57 osób, natomiast w 2024 roku liczba zameldowań wzrosła do 46, przy 72 wymeldowaniach, a saldo migracji wyniosło minus 26 osób. Dane te pokazują, że choć w ostatnich latach skala odpływu ludności nieco się zmniejszyła, gmina nadal doświadcza negatywnego bilansu migracyjnego. Zjawisko to może być związane z migracjami młodszych mieszkańców do większych ośrodków miejskich w poszukiwaniu pracy, edukacji lub szerszej oferty usług. W dłuższej perspektywie utrzymywanie się ujemnego salda migracji może pogłębiać proces spadku liczby mieszkańców i starzenia się lokalnej społeczności, dlatego ważnym wyzwaniem rozwojowym dla gminy pozostaje zwiększanie jej atrakcyjności osiedleńczej, tworzenie warunków do rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz poprawa dostępności usług publicznych i infrastruktury.

Wykres 4. Przyrost naturalny

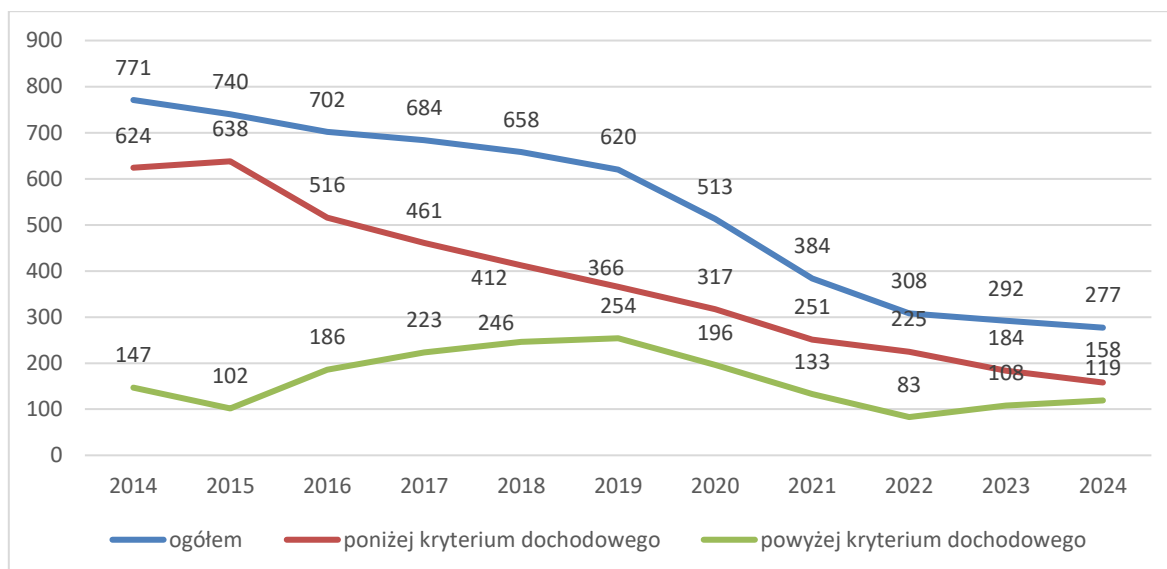

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Kolejnym istotnym czynnikiem kształtującym sytuację demograficzną Gminy Korytnica jest przyrost naturalny, który w analizowanym okresie pozostawał w większości lat ujemny. W 2014 roku odnotowano 68 urodzeń oraz 84 zgony, co przełożyło się na przyrost naturalny na poziomie minus 16 osób. W następnych latach liczba zgonów w większości przypadków przewyższała liczbę urodzeń, a jedynym rokiem, w którym zanotowano dodatni przyrost naturalny, był 2016 rok, gdy przy 72 urodzeniach i 67 zgonach saldo wyniosło plus 5 osób. Szczególnie niekorzystna sytuacja wystąpiła w 2021 roku, kiedy liczba zgonów osiągnęła poziom 103 przy jedynie 50 urodzeniach, co spowodowało spadek liczby ludności o 53 osoby w wyniku ruchu naturalnego. W kolejnych latach obserwowany jest niewielki spadek liczby zgonów, jednak nadal utrzymuje się przewaga zgonów nad urodzeniami. W 2024 roku odnotowano 50 urodzeń oraz 61 zgonów, co oznacza przyrost naturalny na poziomie minus 11 osób. Dane te wskazują, że proces depopulacji gminy jest w dużej mierze konsekwencją niekorzystnych zmian demograficznych związanych z malejącą liczbą urodzeń oraz starzeniem się społeczności lokalnej. W dłuższej perspektywie zjawisko to może wpływać na funkcjonowanie systemu edukacji, rynku pracy oraz lokalnych usług społecznych. Ważne staje się zatem wzmacnianie warunków sprzyjających osiedlaniu się młodych rodzin, poprawa dostępności usług dla dzieci oraz tworzenie atrakcyjnego środowiska życia dla mieszkańców w różnym wieku.

Wykres 5. Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej

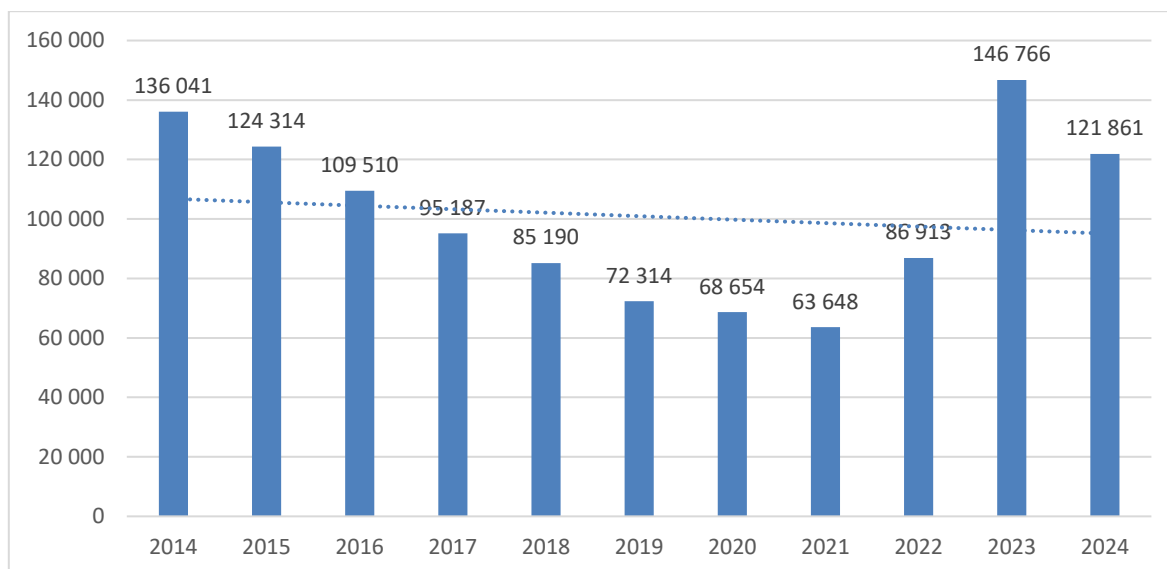

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Zmiany liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w Gminie Korytnica w latach 2014–2023 wskazują na wyraźną poprawę sytuacji społeczno-ekonomicznej części mieszkańców oraz stopniowe ograniczanie skali korzystania z systemu wsparcia. W 2014 roku pomoc społeczną otrzymywało łącznie 771 osób, z czego aż 624 osoby znajdowały się poniżej kryterium dochodowego, natomiast 147 osób korzystało z pomocy pomimo przekroczenia tego progu. W kolejnych latach liczba beneficjentów systematycznie malała i w 2019 roku wynosiła już 620 osób, a w 2021 roku spadła do 384 osób. Najniższy poziom odnotowano w 2023 roku, kiedy wsparciem objętych było łącznie 292 mieszkańców gminy. W szczególności widoczny jest znaczący spadek liczby osób znajdujących się poniżej kryterium dochodowego, która zmniejszyła się z 624 osób w 2014 roku do 184 osób w 2023 roku, co oznacza redukcję o ponad 70 procent. Jednocześnie liczba osób korzystających ze wsparcia pomimo przekroczenia kryterium dochodowego była znacznie mniejsza i wahała się w analizowanym okresie od 83 do 254 osób, przy czym w 2023 roku wyniosła 108 osób. Tendencja spadkowa może świadczyć o stopniowej poprawie sytuacji materialnej części mieszkańców, ale także o zmianach w strukturze demograficznej gminy oraz mniejszej liczbie osób wymagających wsparcia systemowego. Z punktu widzenia polityki społecznej Gminy Korytnica ważne pozostaje jednak utrzymanie sprawnego systemu pomocy społecznej, szczególnie w kontekście starzenia się społeczeństwa oraz potrzeb osób starszych i gospodarstw domowych znajdujących się w trudniejszej sytuacji życiowej.

Wykres 6. Kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych (PLN)

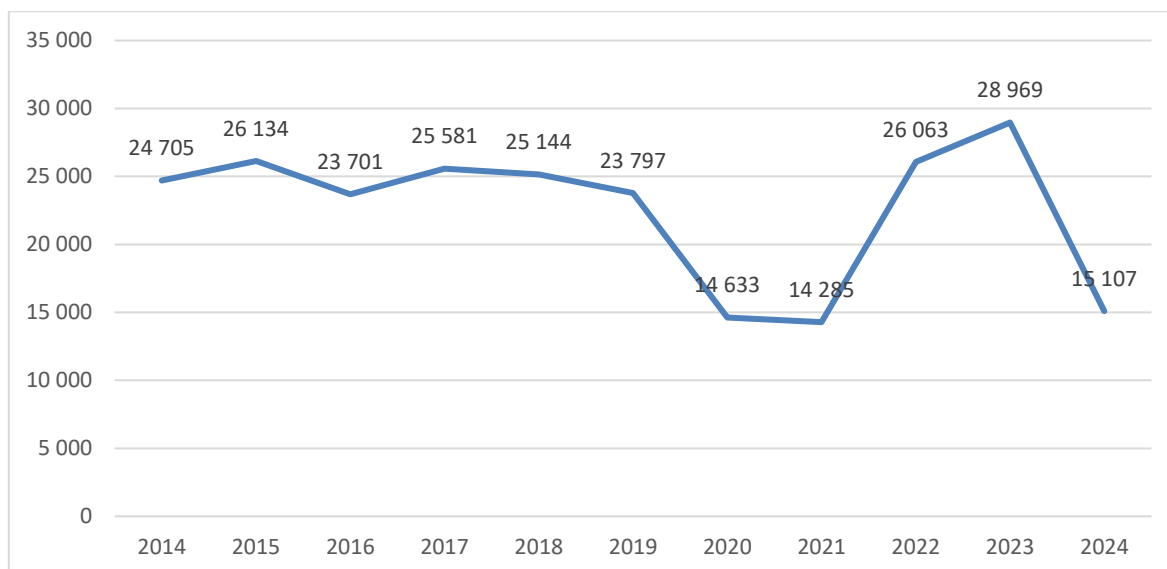

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Wartość wypłaconych dodatków mieszkaniowych w Gminie Korytnica w latach 2014–2023 charakteryzuje się znaczną zmiennością, choć w dłuższym okresie można zauważyć wyraźny trend spadkowy aż do początku obecnej dekady. W 2014 roku łączna kwota wypłaconych świadczeń wyniosła 136 041 zł, a w kolejnych latach systematycznie malała, osiągając poziom 124 314 zł w 2015 roku oraz 109 510 zł w 2016 roku. Tendencja ta utrzymywała się także w następnych latach, kiedy w 2017 roku wypłacono 95 187 zł, w 2018 roku 85 190 zł, a w 2019 roku już tylko 72 314 zł. Najniższy poziom odnotowano w 2021 roku, gdy łączna wartość dodatków mieszkaniowych wyniosła 63 648 zł. Od tego momentu widoczny jest jednak wyraźny wzrost wypłacanych świadczeń. W 2022 roku kwota ta wzrosła do 86 913 zł, natomiast w 2023 roku osiągnęła 146 766 zł, co stanowi najwyższą wartość w całym analizowanym okresie. Oznacza to wzrost o ponad 83 tys. zł w stosunku do roku 2021 i jednocześnie przekroczenie poziomu z początku analizowanej dekady. Zjawisko to może być związane z rosnącymi kosztami utrzymania mieszkań, w tym wzrostem cen energii i ogrzewania, a także z większym zapotrzebowaniem części gospodarstw domowych na wsparcie w pokrywaniu wydatków mieszkaniowych. Dane wskazują zatem na potrzebę monitorowania sytuacji ekonomicznej mieszkańców oraz podejmowania działań poprawiających efektywność energetyczną budynków i warunki mieszkaniowe, co w dłuższej perspektywie może ograniczać skalę zapotrzebowania na tego rodzaju wsparcie.

Wykres 7. Porady lekarskie ogółem

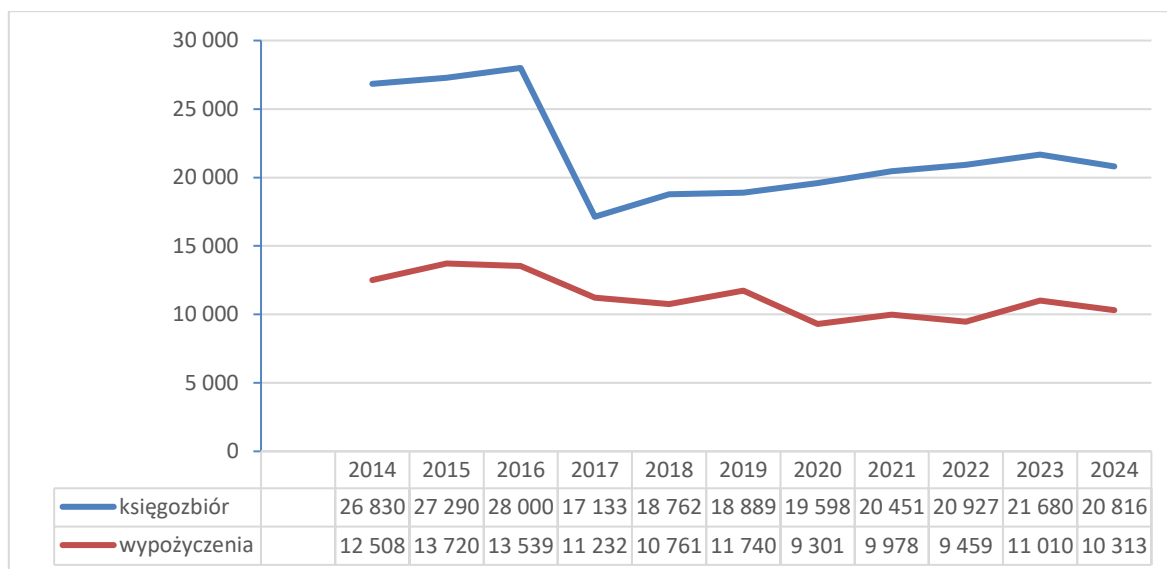

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W latach 2014–2024 liczba porad lekarskich udzielanych mieszkańcom Gminy Korytnica wykazywała wyraźne wahania, które odzwierciedlają zarówno zmiany w dostępności usług medycznych, jak i czynniki zewnętrzne wpływające na funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia. Na początku analizowanego okresu liczba udzielonych porad utrzymywała się na stosunkowo stabilnym poziomie. W 2014 roku odnotowano 24 705 porad lekarskich, a w 2015 roku liczba ta wzrosła do 26 134. W kolejnych latach wartości pozostawały zbliżone i wynosiły odpowiednio 23 701 w 2016 roku, 25 581 w 2017 roku, 25 144 w 2018 roku oraz 23 797 w 2019 roku. Wyraźne załamanie nastąpiło w latach 2020 i 2021, kiedy liczba porad spadła odpowiednio do 14 633 oraz 14 285. Był to okres związany z pandemią COVID 19, która znacząco ograniczyła bezpośredni dostęp do świadczeń zdrowotnych i zmieniła sposób funkcjonowania placówek medycznych. Po tym okresie nastąpiło wyraźne odbicie. W 2022 roku liczba porad wzrosła do 26 063, natomiast w 2023 roku osiągnęła najwyższy poziom w analizowanym okresie wynoszący 28 969 porad. W 2024 roku ponownie odnotowano spadek do poziomu 15 107 porad, co może wskazywać na zmiany organizacyjne w systemie ochrony zdrowia lub inne czynniki wpływające na dostępność świadczeń medycznych. W dłuższej perspektywie dane te podkreślają znaczenie stabilnego i dostępnego systemu opieki zdrowotnej dla mieszkańców gminy, szczególnie w kontekście starzenia się społeczeństwa oraz rosnącego zapotrzebowania na usługi medyczne.

Wykres 8. Biblioteki publiczne – księgozbiór i wypożyczenia (wol.)

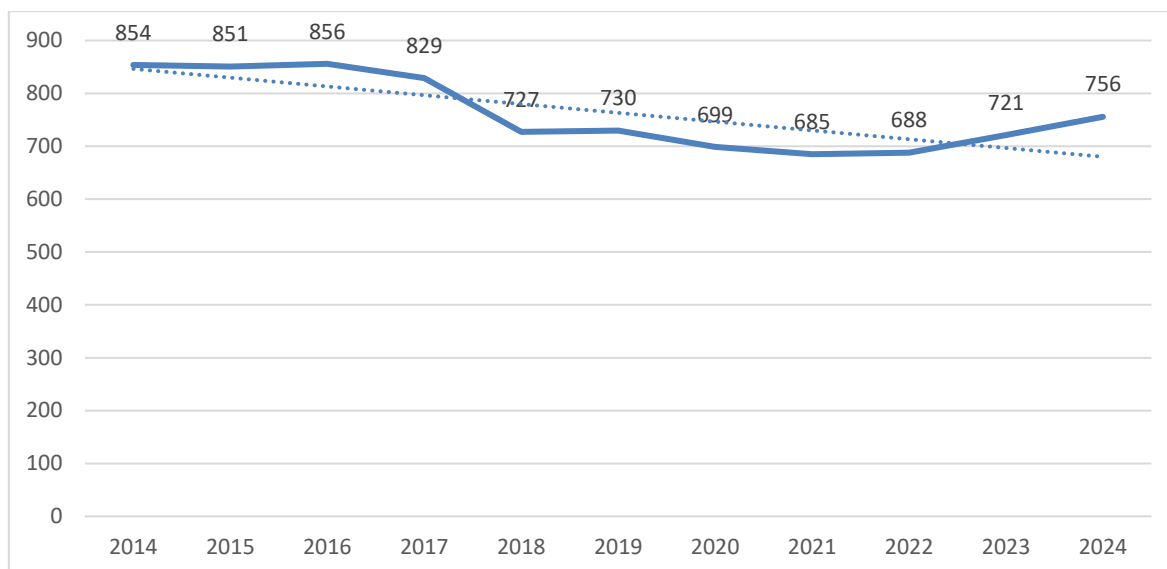

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Funkcjonowanie bibliotek publicznych w Gminie Korytnica w latach 2014–2024 pokazuje wyraźne zmiany zarówno w wielkości księgozbioru, jak i w liczbie wypożyczeń, co odzwierciedla ewolucję sposobów korzystania z instytucji kultury przez mieszkańców. Na początku analizowanego okresu zasoby biblioteczne były stosunkowo duże i wykazywały tendencję wzrostową. W 2014 roku księgozbiór liczył 26 830 woluminów, w 2015 roku 27 290, a w 2016 roku osiągnął najwyższy poziom wynoszący 28 000 woluminów. W 2017 roku nastąpił jednak wyraźny spadek do 17 133 woluminów, co może być związane z procesem selekcji i aktualizacji zbiorów bibliotecznych. W kolejnych latach obserwowany jest stopniowy wzrost liczby książek w zasobach biblioteki, który w 2024 roku osiągnął poziom 20 816 woluminów. Jednocześnie liczba wypożyczeń utrzymywała się na wyraźnie niższym poziomie niż wielkość księgozbioru i w analizowanym okresie wykazywała tendencję spadkową. W 2014 roku odnotowano 12 508 wypożyczeń, w 2015 roku liczba ta wzrosła do 13 720, a w 2016 roku wyniosła 13 539. W kolejnych latach nastąpił jednak wyraźny spadek zainteresowania tradycyjnym wypożyczaniem książek. W 2020 roku liczba wypożyczeń wyniosła 9 301, a w 2022 roku 9 459. W ostatnich latach widać częściową poprawę, ponieważ w 2023 roku liczba wypożyczeń wzrosła do 11 010, natomiast w 2024 roku wyniosła 10 313. Dane te wskazują, że biblioteki publiczne nadal pełnią ważną funkcję w życiu społecznym gminy, jednak zmieniające się nawyki czytelnicze oraz rosnąca rola mediów cyfrowych powodują stopniowy spadek tradycyjnych form korzystania z księgozbioru.

Wykres 9. Biblioteki publiczne – czytelnicy w ciągu roku

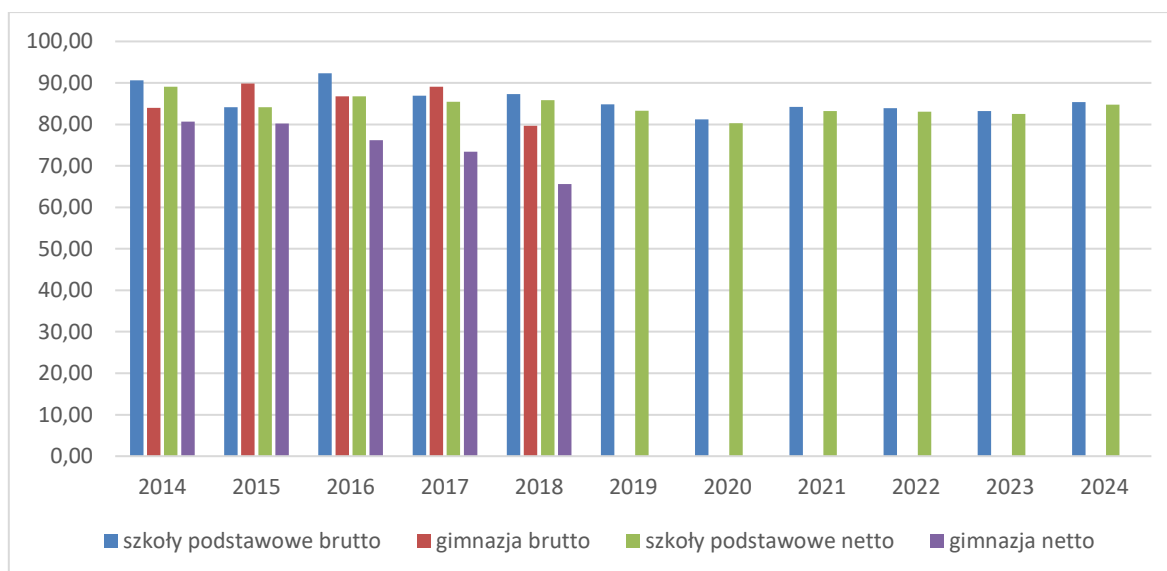
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Liczba czytelników korzystających z bibliotek publicznych w Gminie Korytnica w latach 2014–2024 wskazuje na stopniowy spadek zainteresowania tradycyjnymi formami korzystania z księgozbioru, choć w ostatnich latach widoczne jest częściowe odwrócenie tej tendencji. Na początku analizowanego okresu liczba czytelników utrzymywała się na stosunkowo wysokim poziomie. W 2014 roku biblioteki odwiedziło 854 czytelników, w 2015 roku 851, a w 2016 roku liczba ta wzrosła do 856 osób, co stanowi najwyższą wartość w analizowanym okresie. W kolejnych latach nastąpił jednak wyraźny spadek. W 2017 roku liczba czytelników wyniosła 829 osób, a w 2018 roku obniżyła się do 727. W następnych latach trend spadkowy utrzymywał się, osiągając najniższy poziom w 2021 roku, kiedy z bibliotek korzystało 685 czytelników. W późniejszym okresie można zauważyć stopniową poprawę. W 2022 roku liczba czytelników wzrosła do 688 osób, w 2023 roku do 721, a w 2024 roku osiągnęła poziom 756 osób. Oznacza to wzrost o 71 czytelników w porównaniu z najniższym poziomem z 2021 roku, choć nadal jest to wynik niższy niż w pierwszych latach analizowanego okresu. Zjawisko to wpisuje się w szersze zmiany społeczne związane z transformacją sposobów korzystania z kultury i informacji, w tym rosnącą popularnością zasobów cyfrowych. Jednocześnie widoczna poprawa w ostatnich latach może świadczyć o rosnącej roli biblioteki jako lokalnego miejsca aktywności kulturalnej i edukacyjnej. Z punktu widzenia rozwoju Gminy Korytnica istotne jest dalsze wzmocnianie funkcji biblioteki jako przestrzeni integracji społecznej, edukacji oraz animacji życia kulturalnego mieszkańców.

Istotnym elementem rozwoju życia kulturalnego w Gminie Korytnica jest utworzenie Gminnego Domu Kultury w Korytnicy, powołanego uchwałą Nr VI/38/24 Rady Gminy Korytnica z dnia 30 października 2024 r. jako samorządowej instytucji kultury Gminy Korytnica. Jednostka rozpoczęła faktyczną działalność w 2025 r., a od 1 marca 2025 r. został powołany jej dyrektor, co stworzyło podstawy do systemowego prowadzenia i koordynowania działalności kulturalnej na terenie całej gminy. Zgodnie ze statutem celem Gminnego Domu Kultury jest prowadzenie wielokierunkowej działalności społeczno-kulturalnej, odpowiadającej na potrzeby i aspiracje mieszkańców, w szczególności poprzez organizowanie wydarzeń artystycznych, edukacyjnych i integracyjnych, wspieranie amatorskiego ruchu artystycznego, prowadzenie warsztatów, kursów i zajęć rozwijających zainteresowania, a także promocję lokalnych twórców, zespołów i dziedzictwa kulturowego. Powołanie tej instytucji należy ocenić jako ważny krok w kierunku wzmacniania kapitału społecznego i kulturalnego Gminy Korytnica, ponieważ Gminny Dom Kultury może pełnić rolę lokalnego centrum aktywności, integracji międzypokoleniowej oraz animacji życia społecznego, istotnie uzupełniając ofertę kulturalną i edukacyjną kierowaną do mieszkańców wszystkich miejscowości gminy.

Wykres 10. Współczynniki skolaryzacji (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Poziom współczynników skolaryzacji w Gminie Korytnica w latach 2014–2023 wskazuje na stosunkowo stabilną sytuację w zakresie uczestnictwa dzieci i młodzieży w edukacji podstawowej, przy jednoczesnych zmianach wynikających z reformy systemu oświaty

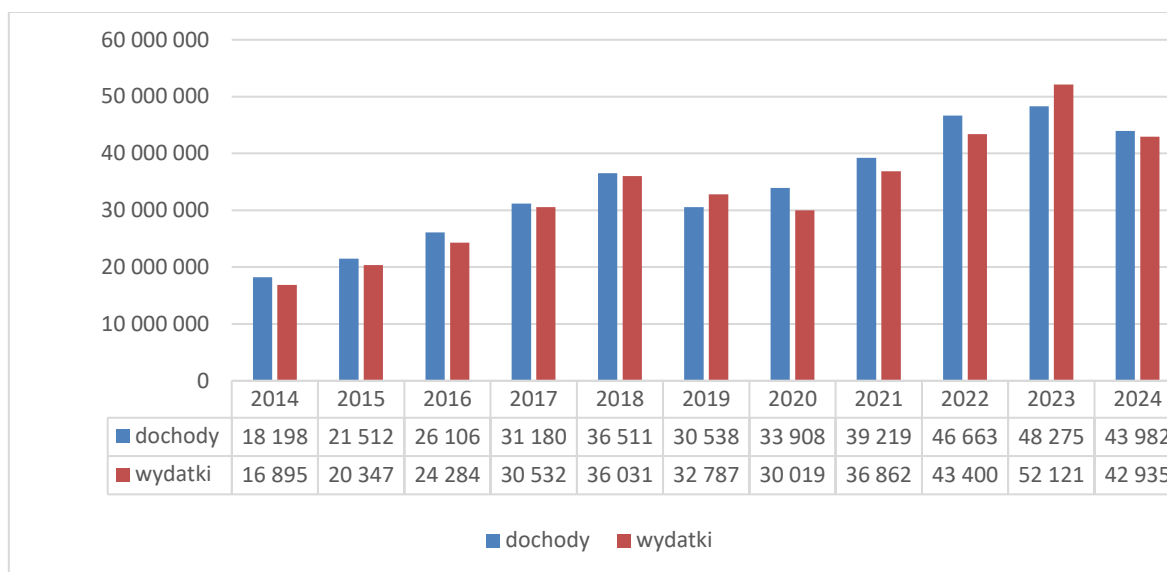
i likwidacji gimnazjów. W pierwszych latach analizowanego okresu współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych utrzymywał się na wysokim poziomie i wynosił 90,3% w 2014 roku, 84,4% w 2015 roku oraz 92,3% w 2016 roku. W kolejnych latach jego wartość nieco się obniżyła, osiągając 87,0% w 2018 roku oraz 85,0% w 2019 roku. W ostatnich latach obserwowany jest stabilny poziom tego wskaźnika, który wynosił około 81,0% w 2020 roku, 84,4% w 2021 roku, 84,0% w 2022 roku oraz 83,4% w 2023 roku. Podobną stabilność można zauważyć w przypadku współczynnika skolaryzacji netto w szkołach podstawowych, który w analizowanym okresie utrzymywał się w przedziale od około 80% do 89%. W 2014 roku wynosił 89,1%, w 2017 roku 85,3%, natomiast w ostatnich latach osiągał wartości na poziomie 80,0% w 2020 roku, 83,0% w 2021 roku, 83,0% w 2022 roku oraz 82,3% w 2023 roku. Do 2018 roku istotnym elementem systemu edukacyjnego były również gimnazja, dla których współczynnik skolaryzacji brutto wynosił 84,0% w 2014 roku, 89,7% w 2015 roku oraz 86,6% w 2016 roku, natomiast współczynnik netto zmniejszył się z 80,0% w 2014 roku do 65,5% w 2018 roku. Zmiany te były bezpośrednio związane z wygaszaniem gimnazjów w wyniku reformy systemu oświaty w Polsce.

1.2. Sfera gospodarcza

Analiza poziomu dochodów i wydatków budżetu Gminy Korytnica w latach 2014–2024 wskazuje na wyraźny wzrost skali finansów samorządowych, choć w poszczególnych latach widoczne są także okresowe wahania. W 2014 roku dochody gminy wynosiły 18 198 tys. zł, natomiast wydatki 16 895 tys. zł, co oznaczało niewielką nadwyżkę budżetową. W kolejnych latach obserwowano systematyczny wzrost zarówno dochodów, jak i wydatków.

Wykres 11. Dochody i wydatki ogółem (tys. PLN)

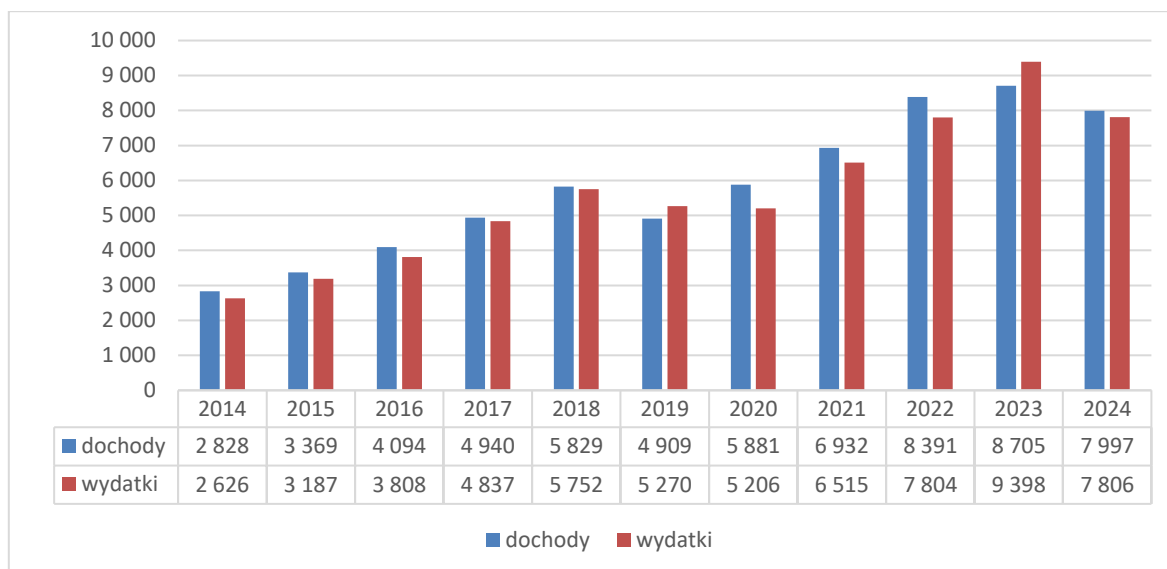

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W 2016 roku dochody osiągnęły poziom 26 106 tys. zł przy wydatkach wynoszących 24 284 tys. zł, natomiast w 2018 roku dochody wzrosły do 36 511 tys. zł, a wydatki do 36 031 tys. zł. W 2019 roku nastąpił wyraźny spadek dochodów do poziomu 30 538 tys. zł przy jednoczesnym wzroście wydatków do 32 787 tys. zł, co przełożyło się na pojawienie się deficytu budżetowego. W kolejnych latach budżet gminy ponownie się zwiększał. W 2021 roku dochody wyniosły 39 219 tys. zł, a wydatki 36 862 tys. zł. Najwyższy poziom dochodów odnotowano w 2023 roku, kiedy osiągnęły one wartość 48 275 tys. zł, przy jednoczesnych wydatkach na poziomie 52 121 tys. zł, co wskazuje na znaczący deficyt związany najprawdopodobniej z intensyfikacją działań inwestycyjnych. Dane pokazują, że w ostatniej dekadzie budżet Gminy Korytnica znacząco się zwiększył, ponieważ dochody wzrosły ponad dwukrotnie w stosunku do 2014 roku. Z punktu widzenia rozwoju lokalnego świadczy to o rosnącym potencjale finansowym samorządu.

Wykres 12. Dochody i wydatki na mieszkańca (PLN)

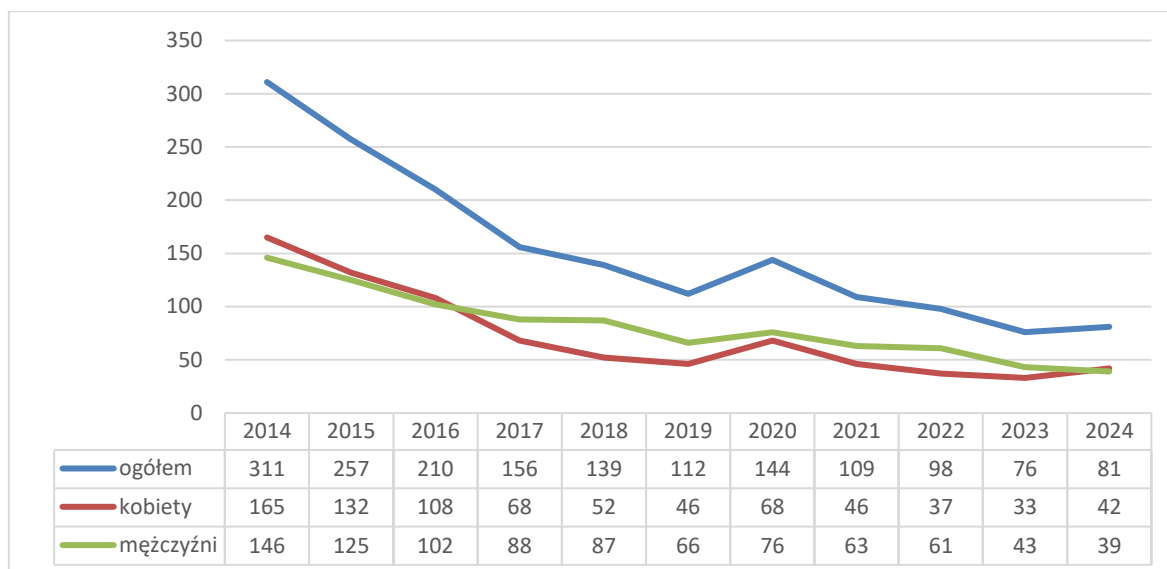

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Poziom dochodów i wydatków budżetowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca w Gminie Korytnica w latach 2014–2024 wskazuje na wyraźny wzrost skali środków publicznych przypadających na mieszkańca, choć w poszczególnych latach widoczne są również pewne wahania. W 2014 roku dochody na mieszkańca wynosiły 2 828 zł, natomiast wydatki 2 626 zł. W kolejnych latach wartości te systematycznie rosły, osiągając w 2016 roku poziom 4 094 zł po stronie dochodów oraz 3 808 zł po stronie wydatków. Tendencja wzrostowa utrzymywała się także w następnych latach, a w 2018 roku dochody na mieszkańca wyniosły 5 829 zł przy wydatkach na poziomie 5 752 zł. W 2019 roku nastąpiła niewielka zmiana relacji pomiędzy tymi kategoriami, ponieważ dochody spadły do 4 909 zł, podczas gdy wydatki wzrosły do 5 270 zł. W kolejnych latach ponownie obserwowano wzrost wartości obu wskaźników. W 2021 roku dochody na mieszkańca wynosiły 6 932 zł, a wydatki 6 515 zł. Najwyższy poziom dochodów odnotowano w 2023 roku, kiedy osiągnęły one 8 705 zł na mieszkańca, natomiast wydatki w tym samym roku były jeszcze wyższe i wyniosły 9 398 zł. W 2024 roku dochody ukształtowały się na poziomie 7 997 zł na mieszkańca, a wydatki 7 806 zł. W porównaniu z początkiem analizowanego okresu oznacza to niemal trzykrotny wzrost zarówno dochodów, jak i wydatków przypadających na jednego mieszkańca gminy. Tendencja ta świadczy o zwiększającym się potencjale finansowym samorządu oraz rosnącej skali realizowanych zadań publicznych i inwestycji lokalnych. Z punktu widzenia rozwoju Gminy Korytnica istotne pozostaje utrzymanie stabilnej relacji pomiędzy dochodami i wydatkami oraz dalsze wykorzystywanie rosnących środków finansowych do poprawy jakości infrastruktury.

Wykres 13. Bezrobocie rejestrowane (os.)

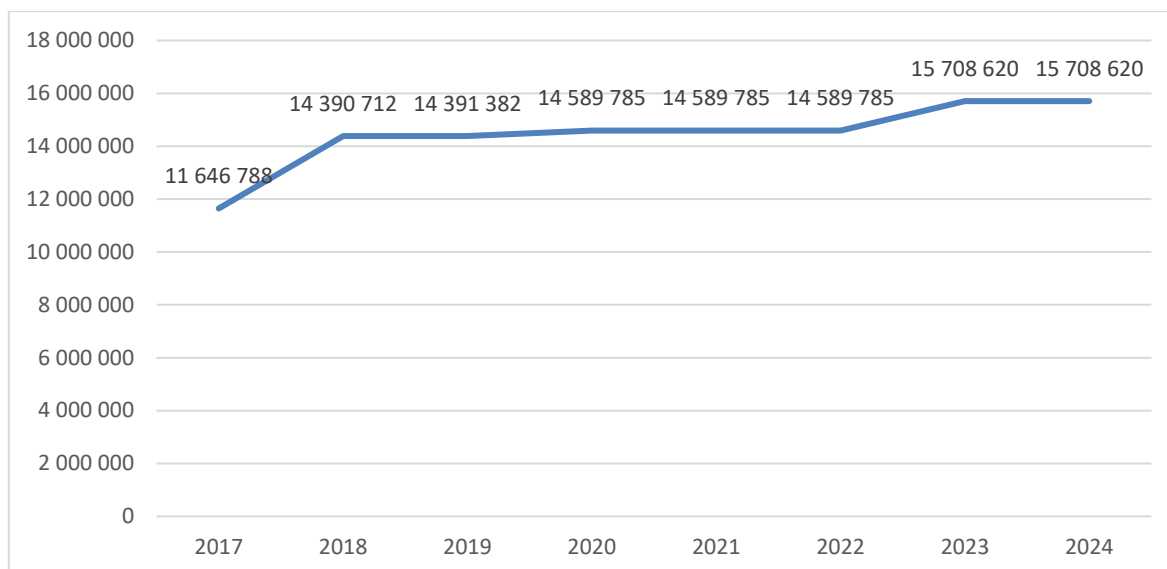

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Zmiany poziomu bezrobocia rejestrowanego w Gminie Korytnica w latach 2014–2024 wskazują na wyraźną poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy, choć w analizowanym okresie widoczne są również krótkookresowe wahania. Na początku badanego okresu liczba osób pozostających bez pracy była stosunkowo wysoka. W 2014 roku zarejestrowanych było 311 osób bezrobotnych, w tym 165 kobiet oraz 146 mężczyzn. W kolejnych latach nastąpił systematyczny spadek bezrobocia. W 2016 roku liczba osób bez pracy zmniejszyła się do 210, a w 2017 roku do 156. Tendencja spadkowa utrzymywała się także w następnych latach, osiągając poziom 112 osób w 2019 roku. W 2020 roku nastąpił jednak przejściowy wzrost liczby bezrobotnych do 144 osób, co mogło być związane z negatywnymi skutkami gospodarczymi pandemii COVID 19. W kolejnych latach sytuacja ponownie uległa poprawie. W 2021 roku liczba bezrobotnych wyniosła 109 osób, w 2022 roku 98, a w 2023 roku osiągnęła najniższy poziom w całym analizowanym okresie wynoszący 76 osób. W 2024 roku odnotowano niewielki wzrost do 81 osób pozostających bez pracy. W 2014 roku było ich 165, podczas gdy liczba bezrobotnych mężczyzn wynosiła 146. W 2024 roku liczba bezrobotnych kobiet wyniosła 42, a mężczyzn 39, co wskazuje na znaczące zmniejszenie skali bezrobocia w obu grupach. W porównaniu z 2014 rokiem liczba osób pozostających bez pracy zmniejszyła się o 230 osób, czyli o ponad 70 procent. Dane te potwierdzają stopniową poprawę sytuacji na rynku pracy oraz rosnącą aktywność zawodową mieszkańców.

Wykres 14. Fundusze unijne – wartość umów, decyzji o dofinansowanie ogółem (PLN)

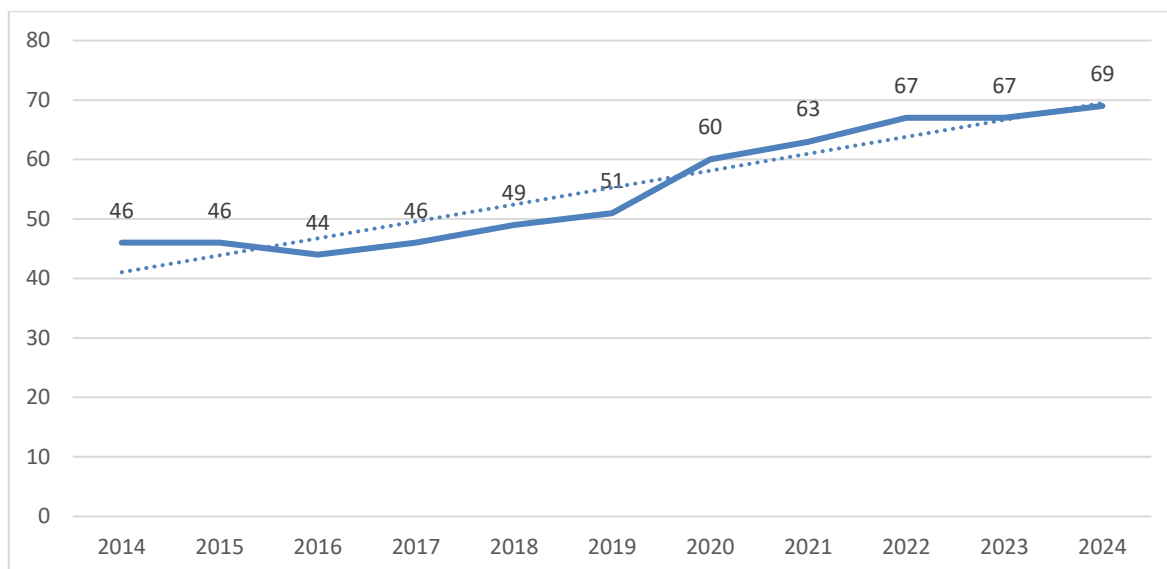

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Wartość środków pochodzących z funduszy unijnych pozyskanych przez Gminę Korytnica w formie podpisanych umów i decyzji o dofinansowaniu w latach 2017–2024 wskazuje na wyraźny wzrost skali wykorzystania zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji publicznych. W 2017 roku łączna wartość pozyskanych środków wynosiła 11 646 788 zł. Już w kolejnym roku nastąpił znaczący wzrost do poziomu 14 390 712 zł, co oznacza zwiększenie dostępnego finansowania o ponad 2,7 mln zł w stosunku do roku poprzedniego. W latach 2019–2022 poziom pozyskanych środków pozostawał stosunkowo stabilny i oscylował wokół wartości około 14,4–14,6 mln zł. W 2019 roku wynosił 14 391 382 zł, natomiast w 2020 roku wzrósł do 14 589 785 zł. Taka sama wartość utrzymała się również w latach 2021 i 2022, co może wskazywać na utrzymanie stabilnego portfela projektów współfinansowanych ze środków europejskich. W kolejnych latach nastąpił ponowny wzrost. W 2023 roku wartość środków zwiększyła się do 15 708 620 zł i na tym samym poziomie utrzymała się w 2024 roku. Oznacza to, że w porównaniu z początkiem analizowanego okresu poziom zakontraktowanego wsparcia unijnego wzrósł o ponad 4 mln zł. Dane te pokazują, że fundusze europejskie stanowią ważne źródło finansowania rozwoju lokalnego i umożliwiają realizację przedsięwzięć inwestycyjnych, infrastrukturalnych oraz społecznych. Z punktu widzenia rozwoju Gminy Korytnica skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych wzmacnia potencjał inwestycyjny samorządu, pozwala na realizację projektów wykraczających poza możliwości finansowe budżetu gminy oraz przyczynia się do poprawy jakości infrastruktury i usług publicznych.

Wykres 15. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności

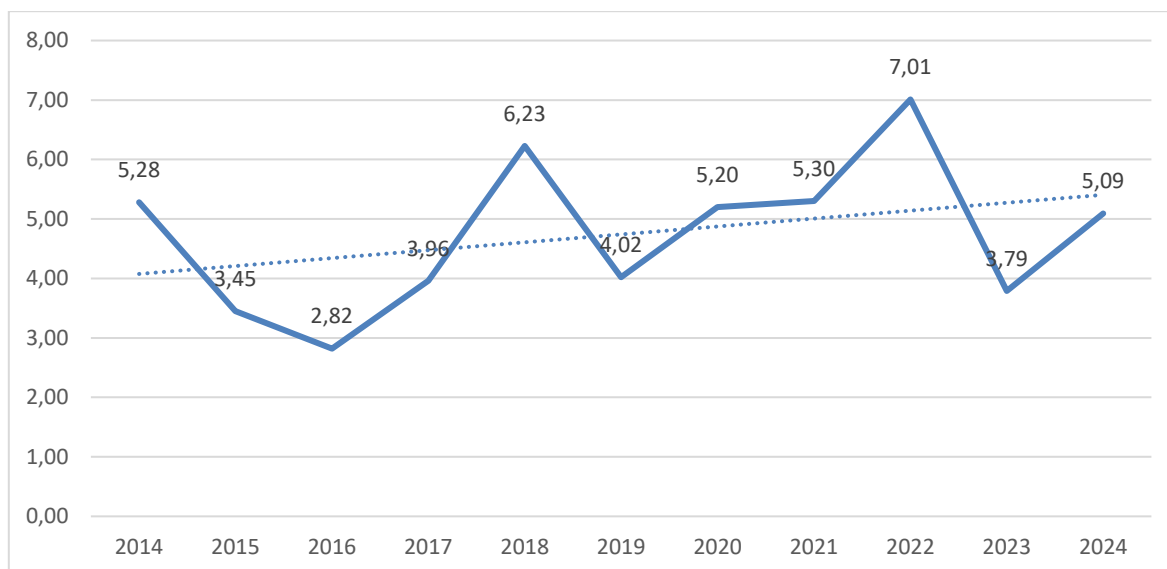

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Zmiany liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w Gminie Korytnica w latach 2014–2024 wskazują na stopniowe wzmacnianie lokalnej aktywności gospodarczej. Na początku analizowanego okresu wskaźnik ten utrzymywał się na stosunkowo stabilnym poziomie. W 2014 roku wynosił 46 podmiotów na 1000 mieszkańców i taka sama wartość została odnotowana również w 2015 roku. W 2016 roku nastąpił niewielki spadek do poziomu 44 podmiotów, jednak już w kolejnych latach obserwowany był systematyczny wzrost. W 2017 roku wskaźnik wyniósł ponownie 46, w 2018 roku wzrósł do 49, a w 2019 roku osiągnął poziom 51 podmiotów na 1000 mieszkańców. Wyraźniejsze przyspieszenie wzrostu nastąpiło od 2020 roku, kiedy wartość wskaźnika zwiększyła się do 60. W następnych latach utrzymywała się tendencja rosnąca. W 2021 roku wskaźnik wyniósł 63, w 2022 roku 67, w 2023 roku utrzymał się na poziomie 67, natomiast w 2024 roku osiągnął najwyższą w analizowanym okresie wartość 69 podmiotów na 1000 mieszkańców. Oznacza to wzrost o 23 podmioty w porównaniu z rokiem 2014, co świadczy o wyraźnym zwiększeniu liczby podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie gminy w relacji do liczby mieszkańców. Tendencja ta może wskazywać na stopniowe ożywienie lokalnej przedsiębiorczości, rozwój drobnej działalności gospodarczej oraz rosnącą aktywność ekonomiczną mieszkańców. Dla samorządu jest to zjawisko korzystne, ponieważ wzrost liczby przedsiębiorstw sprzyja dywersyfikacji lokalnej gospodarki, tworzeniu miejsc pracy oraz zwiększaniu dochodów budżetowych samorządu.

Wykres 16. Podmioty nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludności

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

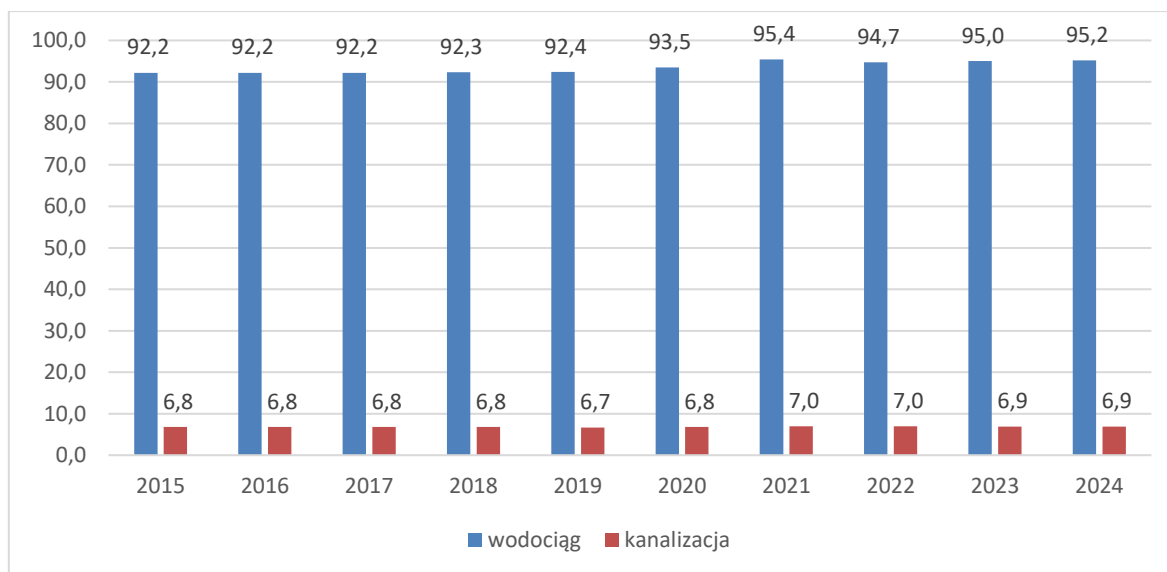
Aktywność przedsiębiorcza mieszkańców Gminy Korytnica mierzona liczbą nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w latach 2014–2024 charakteryzuje się znaczną zmiennością, choć w dłuższej perspektywie można zauważyć umiarkowaną tendencję wzrostową. W 2014 roku wskaźnik ten wynosił 5,28 nowych podmiotów na 1000 mieszkańców, jednak w kolejnych latach nastąpił wyraźny spadek. W 2015 roku wartość wskaźnika zmniejszyła się do 3,45, a w 2016 roku osiągnęła najniższy poziom w analizowanym okresie wynoszący 2,82. W następnych latach sytuacja zaczęła się stopniowo poprawiać. W 2017 roku wskaźnik wzrósł do 3,96, natomiast w 2018 roku nastąpił wyraźny wzrost do poziomu 6,23 nowych podmiotów na 1000 mieszkańców. W 2019 roku ponownie odnotowano spadek do 4,02, jednak w latach 2020–2022 obserwowano ponowne ożywienie przedsiębiorczości. W 2020 roku wskaźnik wyniósł 5,20, w 2021 roku 5,30, a w 2022 roku osiągnął najwyższą wartość w analizowanym okresie wynoszącą 7,01. W 2023 roku nastąpił wyraźny spadek do poziomu 3,79, natomiast w 2024 roku wskaźnik ponownie wzrósł do 5,09 nowych podmiotów na 1000 mieszkańców. Dane te pokazują, że proces powstawania nowych przedsiębiorstw w gminie ma charakter zmienny i jest wrażliwy na uwarunkowania gospodarcze oraz sytuację ekonomiczną mieszkańców. Jednocześnie widoczny w dłuższym okresie wzrost trendu wskazuje na stopniowe wzmacnianie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców.

1.3. Sfera przestrzenna

Stopień wyposażenia budynków mieszkalnych w podstawową infrastrukturę techniczną w Gminie Korytnica w latach 2015–2023 wskazuje na bardzo wysoki poziom dostępu do sieci wodociągowej przy jednocześnie bardzo niskim poziomie rozwoju sieci kanalizacyjnej. W całym analizowanym okresie odsetek budynków mieszkalnych podłączonych do wodociągu utrzymywał się na bardzo wysokim i stabilnym poziomie przekraczającym 90 procent. W 2015 roku wskaźnik ten wynosił 92,2 procent, a w kolejnych latach pozostawał zbliżony i wahał się w niewielkim zakresie. W 2019 roku wynosił 92,4 procent, w 2020 roku wzrósł do 93,5 procent, natomiast najwyższą wartość odnotowano w 2021 roku, kiedy osiągnął poziom 95,4 procent. W następnych latach utrzymywał się nadal na bardzo wysokim poziomie, wynosząc 94,7 procent w 2022 roku oraz 95,0 procent w 2023 roku.

Wykres 17. Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury technicznej (%)

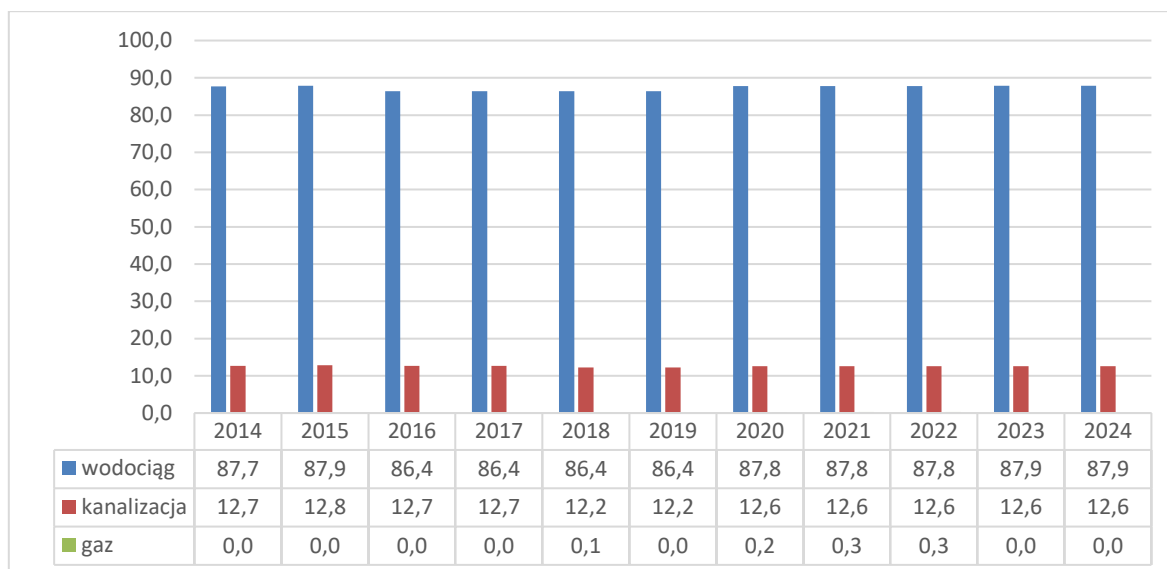

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Zdecydowanie mniej korzystnie przedstawia się sytuacja w zakresie dostępu do sieci kanalizacyjnej. W 2015 roku do kanalizacji podłączonych było jedynie 6,8 procent budynków mieszkalnych. W kolejnych latach wskaźnik ten pozostawał niemal niezmienny, oscylując wokół poziomu od 6,7 do 7,0 procent. W 2021 i 2022 roku osiągnął wartość 7,0 procent, natomiast w 2023 roku wyniósł 6,9 procent. Dane te pokazują wyraźną dysproporcję pomiędzy poziomem rozwoju sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Z punktu widzenia rozwoju Gminy Korytnica oznacza to konieczność dalszych inwestycji w system gospodarki ściekowej.

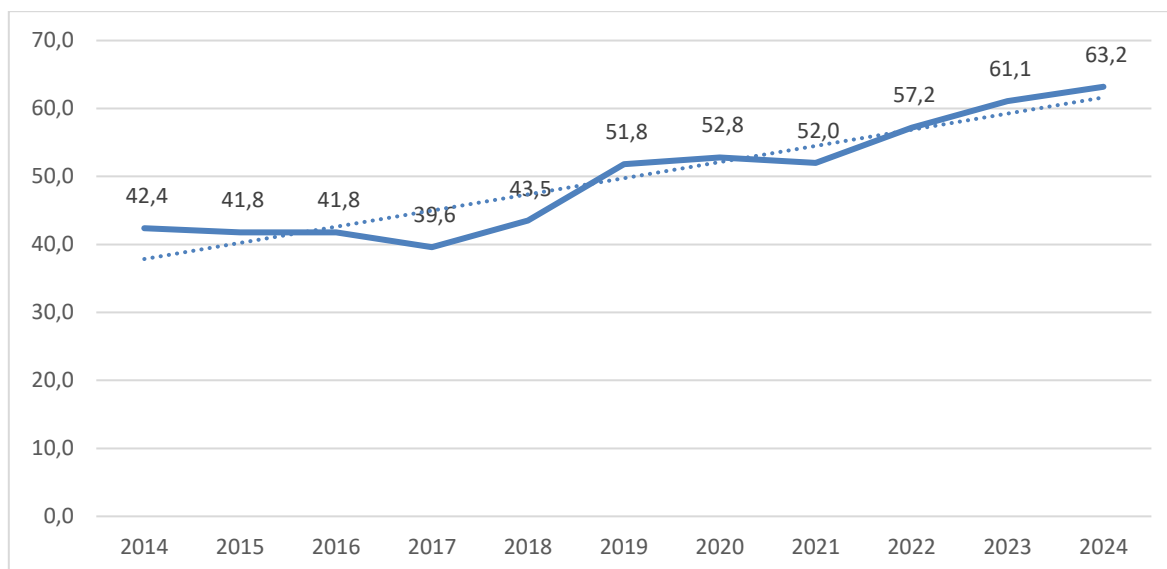

Wykres 18. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Poziom korzystania mieszkańców z podstawowych instalacji infrastruktury technicznej w Gminie Korytnica w latach 2014–2023 pozostaje stosunkowo stabilny, choć pomiędzy poszczególnymi rodzajami sieci widoczne są wyraźne różnice w stopniu ich rozwoju. Najwyższy odsetek mieszkańców korzysta z sieci wodociągowej. W 2014 roku dostęp do wodociągu miało 87,7 procent ludności, a w kolejnych latach wskaźnik ten utrzymywał się na zbliżonym poziomie. W latach 2016–2019 wynosił około 86,4 procent, natomiast w 2020 roku wzrósł do 87,8 procent i w kolejnych latach pozostawał na poziomie około 87,8–87,9 procent. Oznacza to, że zdecydowana większość mieszkańców gminy korzysta z wody dostarczanej siecią wodociągową, co świadczy o dobrze rozwiniętej infrastrukturze w tym zakresie. Znacznie niższy poziom dostępności dotyczy sieci kanalizacyjnej. W 2014 roku z kanalizacji korzystało 12,7 procent ludności, a w kolejnych latach wskaźnik ten utrzymywał się w bardzo wąskim przedziale od 12,2 do 12,8 procent. W 2023 roku wyniósł 12,6 procent, co wskazuje na niewielką skalę zmian w analizowanym okresie. Jeszcze niższy poziom dotyczy dostępu do sieci gazowej. W większości lat udział mieszkańców korzystających z tej instalacji wynosił 0 procent, a jedynie w latach 2018–2022 pojawiły się symboliczne wartości od 0,1 do 0,3 procent. Dane te pokazują, że infrastruktura wodociągowa jest w gminie dobrze rozwinięta, natomiast rozwój sieci kanalizacyjnej oraz gazowej pozostaje ograniczony. Szczególnie istotne jest dalsze inwestowanie w system gospodarki ściekowej oraz rozwój nowoczesnych rozwiązań energetycznych.

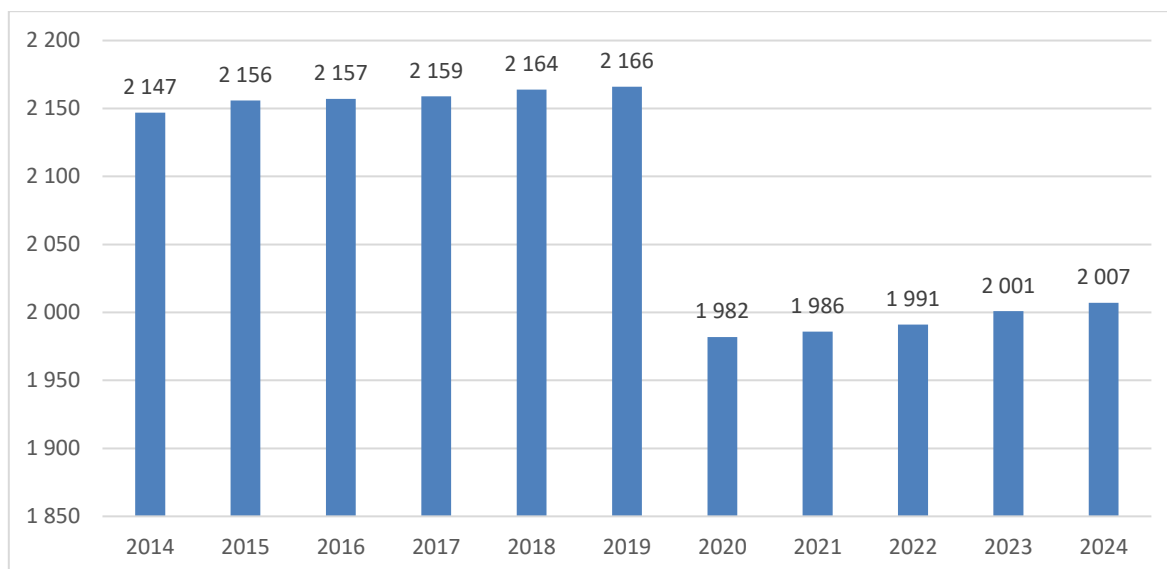
Wykres 19. Zużycie wody na mieszkańca (m³)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Analiza zużycia wody w przeliczeniu na jednego mieszkańca w Gminie Korytnica w latach 2014–2024 wskazuje na wyraźną tendencję wzrostową, choć w poszczególnych latach widoczne są także niewielkie wahania. Na początku analizowanego okresu poziom zużycia wody był relatywnie umiarkowany. W 2014 roku wynosił 42,4 m³ na mieszkańca, natomiast w 2015 i 2016 roku nieznacznie spadł do poziomu 41,8 m³. Najniższą wartość odnotowano w 2017 roku, kiedy zużycie wody wyniosło 39,6 m³ na osobę. W kolejnych latach nastąpił jednak wyraźny wzrost. W 2018 roku wskaźnik zwiększył się do 43,5 m³, a już w 2019 roku osiągnął poziom 51,8 m³, co oznacza wzrost o ponad 12 m³ w stosunku do roku 2017. W następnych latach zużycie wody utrzymywało się na relatywnie wysokim poziomie. W 2020 roku wynosiło 52,8 m³, w 2021 roku nieznacznie spadło do 52,0 m³, natomiast w 2022 roku ponownie wzrosło do 57,2 m³. Najwyższe wartości odnotowano w ostatnich latach analizowanego okresu. W 2023 roku zużycie wody wyniosło 61,1 m³ na mieszkańca, a w 2024 roku osiągnęło poziom 63,2 m³. Oznacza to wzrost o ponad 20 m³ w porównaniu z początkiem analizowanego okresu. Tendencja ta może być związana zarówno z poprawą standardu życia mieszkańców, rozwojem infrastruktury wodociągowej oraz zmianami w sposobie użytkowania wody w gospodarstwach domowych. Rosnące zużycie wody wskazuje na potrzebę dalszego monitorowania gospodarki wodnej, racjonalnego zarządzania zasobami wodnymi oraz rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, tak aby zapewnić stabilne i bezpieczne dostawy wody dla mieszkańców w przyszłości.

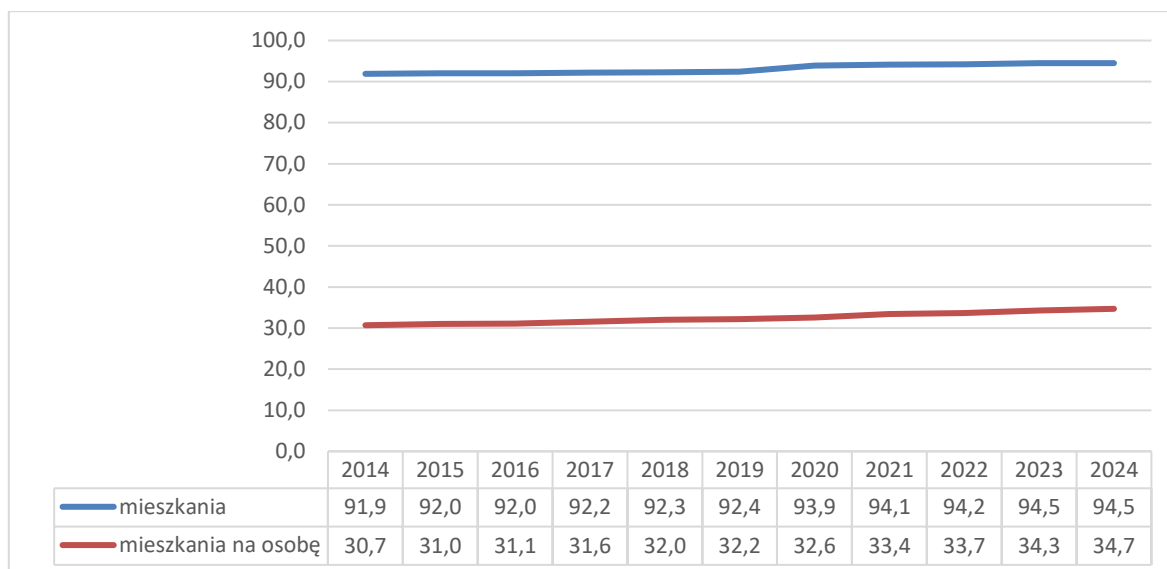

Wykres 20. Zasoby mieszkaniowe – mieszkania

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Liczba mieszkań wchodzących w skład zasobów mieszkaniowych Gminy Korytnica w latach 2014–2024 utrzymywała się na relatywnie stabilnym poziomie, choć w analizowanym okresie można zauważyć pewne zmiany związane zarówno z procesami demograficznymi, jak i z aktualizacją danych statystycznych. W pierwszej części badanego okresu liczba mieszkań stopniowo rosła. W 2014 roku zasoby mieszkaniowe obejmowały 2 147 lokali, w 2015 roku było to już 2 156 mieszkań, a w 2016 roku 2 157. W kolejnych latach utrzymywała się niewielka, lecz systematyczna tendencja wzrostowa. W 2017 roku liczba mieszkań wyniosła 2 159, w 2018 roku 2 164, natomiast w 2019 roku osiągnęła poziom 2 166 lokali. W 2020 roku nastąpił wyraźny spadek liczby mieszkań do poziomu 1 982, co najprawdopodobniej wynikało ze zmiany metodologii statystycznej lub aktualizacji danych ewidencyjnych. W kolejnych latach liczba mieszkań ponownie zaczęła stopniowo rosnąć. W 2021 roku wynosiła 1 986, w 2022 roku 1 991, w 2023 roku 2 001, natomiast w 2024 roku osiągnęła poziom 2 007 mieszkań. Dane te wskazują, że mimo spadku liczby mieszkań odnotowanego w 2020 roku, w ostatnich latach obserwowany jest powolny wzrost zasobów mieszkaniowych na terenie gminy. Z punktu widzenia rozwoju Gminy Korytnica stabilny poziom liczby mieszkań świadczy o utrzymującym się potencjale osiedleńczym, jednak w kontekście obserwowanego spadku liczby ludności oraz procesów demograficznych istotne staje się wspieranie rozwoju budownictwa mieszkaniowego oraz poprawa standardu istniejących zasobów mieszkaniowych.

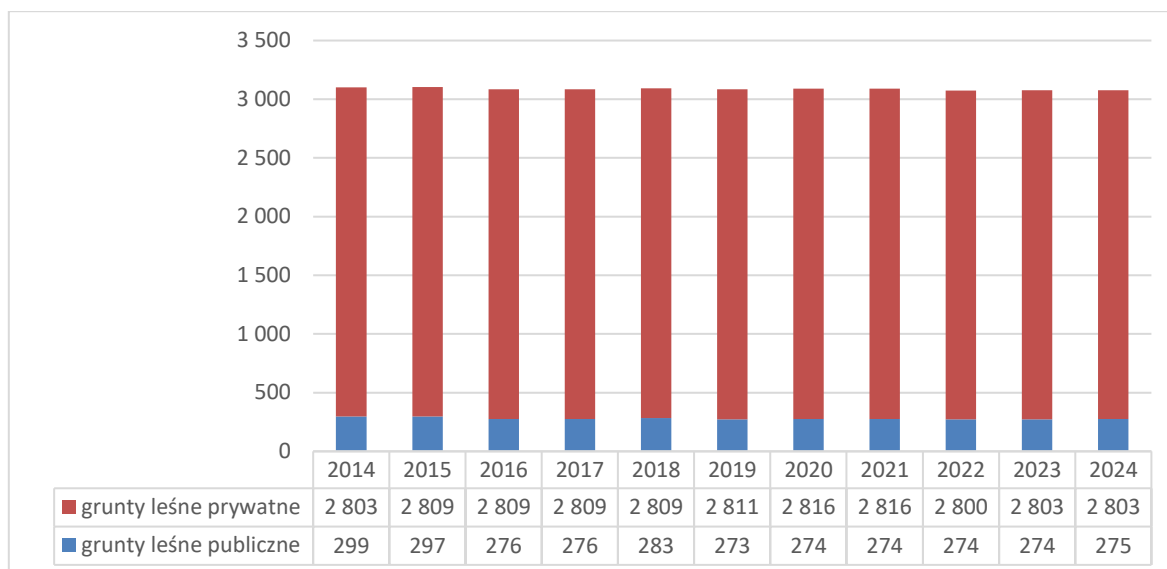
Wykres 21. Zasoby mieszkaniowe – przeciętna powierzchnia użytkowa (m²)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Kształtowanie się przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkań w Gminie Korytnica w latach 2014–2024 wskazuje na stopniową poprawę warunków mieszkaniowych mieszkańców. W analizowanym okresie obserwowany jest systematyczny wzrost zarówno przeciętnej powierzchni użytkowej jednego mieszkania, jak i powierzchni przypadającej na jedną osobę. W 2014 roku średnia powierzchnia mieszkania wynosiła 91,9 m², natomiast w kolejnych latach wskaźnik ten stopniowo rósł. W 2018 roku osiągnął poziom 92,3 m², w 2020 roku wzrósł do 93,9 m², a w 2021 roku przekroczył 94 m², osiągając wartość 94,1 m². W ostatnich latach analizowanego okresu średnia powierzchnia mieszkań utrzymywała się na wysokim poziomie około 94,2–94,5 m², osiągając w 2024 roku wartość 94,5 m². Jeszcze wyraźniejszą tendencję wzrostową można zauważyć w przypadku powierzchni użytkowej mieszkań przypadającej na jednego mieszkańca. W 2014 roku wskaźnik ten wynosił 30,7 m² na osobę, natomiast w kolejnych latach systematycznie się zwiększał. W 2018 roku osiągnął poziom 32,0 m², w 2021 roku 33,4 m², a w 2024 roku wzrósł do 34,7 m² na mieszkańca. Oznacza to wzrost o 4 m² w stosunku do początku analizowanego okresu. Dane te świadczą o stopniowej poprawie standardu mieszkaniowego w gminie oraz o zwiększaniu się przestrzeni mieszkalnej dostępnej dla mieszkańców. Może to wynikać zarówno z modernizacji istniejących budynków, jak i z powstawania nowych domów jednorodzinnych o większej powierzchni użytkowej. Ogólnie jest to zjawisko korzystne, ponieważ poprawa warunków mieszkaniowych sprzyja podnoszeniu jakości życia mieszkańców.

Wykres 22. Powierzchnia gruntów leśnych (ha)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Struktura powierzchni gruntów leśnych w Gminie Korytnica w latach 2014–2024 pozostaje stabilna i wskazuje na dominującą rolę lasów prywatnych w lokalnym krajobrazie przyrodniczym. W analizowanym okresie zdecydowana większość powierzchni leśnej znajduje się w rękach prywatnych właścicieli. W 2014 roku grunty leśne prywatne obejmowały 2 803 ha, natomiast w kolejnych latach ich powierzchnia pozostawała bardzo zbliżona. W latach 2015–2018 wynosiła 2 809 ha, w 2019 roku 2 811 ha, a w 2020 i 2021 roku wzrosła nieznacznie do poziomu 2 816 ha. W ostatnich latach analizowanego okresu powierzchnia ta ponownie ustabilizowała się na poziomie około 2 800–2 803 ha. Znacznie mniejszą część zasobów leśnych stanowią lasy publiczne. W 2014 roku ich powierzchnia wynosiła 299 ha, jednak w kolejnych latach była nieco niższa. W 2016 i 2017 roku wynosiła 276 ha, w 2019 roku 273 ha, natomiast w latach 2020–2023 utrzymywała się na poziomie około 274 ha. W 2024 roku powierzchnia lasów publicznych wynosiła 275 ha. Łącznie oznacza to, że całkowita powierzchnia gruntów leśnych w gminie pozostaje stabilna i wynosi około 3 070–3 090 ha. Dane te wskazują, że zasoby leśne stanowią trwały element struktury przestrzennej gminy i odgrywają istotną rolę środowiskową oraz krajobrazową. Z punktu widzenia rozwoju Gminy Korytnica stabilny poziom powierzchni lasów sprzyja zachowaniu równowagi ekologicznej, poprawie jakości środowiska oraz rozwojowi funkcji rekreacyjnych i turystycznych związanych z walorami przyrodniczymi obszaru.

2. Podsumowanie przeprowadzonej diagnozy, rekomendacje

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy, analizy danych statystycznych, ustaleń zawartych w „Raporcie o stanie Gminy Korytnica za 2024 rok” oraz oceny uwarunkowań społecznych, gospodarczych, przestrzennych i infrastrukturalnych możliwe jest wskazanie kluczowych wniosków, rekomendacji i zaleceń, które stanowią punkt wyjścia do wyznaczenia kierunków dalszego, zrównoważonego rozwoju Gminy Korytnica.

Sfera społeczna:

- Kluczowym wyzwaniem społecznym gminy pozostaje przeciwdziałanie depopulacji, odpływowi mieszkańców oraz starzeniu się ludności, dlatego polityka rozwoju powinna silniej wspierać młode rodziny, osoby w wieku produkcyjnym i mieszkańców planujących związać swoją przyszłość z gminą.
- Należy wzmacniać atrakcyjność osiedleńczą Gminy Korytnica poprzez poprawę jakości codziennego życia, zwłaszcza w zakresie dostępności usług publicznych, edukacji, opieki, oferty czasu wolnego oraz warunków mieszkaniowych.
- Wskazane jest rozwijanie usług społecznych dostosowanych do zmian demograficznych, w szczególności oferty dla seniorów, działań opiekuńczych i zdrowotnych oraz rozwiązań wspierających aktywność osób starszych w środowisku lokalnym.
- Potrzebne jest dalsze wzmacnianie lokalnej integracji społecznej, zwłaszcza w gminie o rozproszonej sieci osadniczej, poprzez rozwój świetlic, bibliotek, przestrzeni spotkań i aktywności międzypokoleniowej.
- Korzystnym zjawiskiem jest spadek bezrobocia i ograniczenie skali korzystania z pomocy społecznej, dlatego kolejne działania powinny być coraz bardziej ukierunkowane nie tylko na wsparcie osłonowe, ale również na rozwój kapitału ludzkiego, aktywność społeczną i samodzielność mieszkańców.
- Wysoki udział wydatków na oświatę i wychowanie, który w 2024 roku wyniósł 13,53 mln zł, czyli 31,52% wszystkich wydatków gminy, potwierdza, że edukacja powinna pozostać jednym z najważniejszych priorytetów strategicznych.

- Utrzymujący się spadek liczby mieszkańców, z poziomu 6 421 osób w 2014 roku do 5 466 osób w 2024 roku, oznacza konieczność traktowania polityki ludnościowej jako jednego z kluczowych elementów strategii rozwoju gminy.
- Struktura wieku mieszkańców wskazuje na wyraźne starzenie się społeczności lokalnej, ponieważ liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrosła z 1 261 do 1 381, podczas gdy liczba osób w wieku przedprodukcyjnym spadła z 1 237 do 1 026, co wymaga lepszego dostosowania usług społecznych, zdrowotnych i opiekuńczych.
- W dłuższej perspektywie konieczne będzie równoważenie malejącej liczby dzieci i młodzieży z potrzebą utrzymania dobrej dostępności edukacji, ponieważ zmiany demograficzne będą wpływać na funkcjonowanie szkół, ofertę zajęć oraz organizację usług publicznych na terenie całej gminy.

Sfera gospodarcza:

- Gmina powinna rozwijać się w oparciu o stopniową dywersyfikację lokalnej gospodarki, przy zachowaniu i modernizacji funkcji rolniczej, która pozostaje jej podstawowym profilem.
- Wskazane jest wspieranie nowoczesnego rolnictwa, działalności okołorolniczej, lokalnego przetwórstwa, krótkich łańcuchów dostaw oraz produktów lokalnych, co pozwoli lepiej wykorzystać zasoby rolnicze gminy. Gmina ma 13,7 tys. ha użytków rolnych, a przeciętne gospodarstwo ma około 10,4 ha, co tworzy bazę do wzmacniania lokalnej gospodarki żywnościowej.
- Warto rozwijać funkcje gospodarcze powiązane z walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, w tym agroturystykę, turystykę weekendową, usługi rekreacyjne oraz niszowe przedsięwzięcia wykorzystujące bliskość Warszawy i Węgrowa. Gmina leży około 80 km od Warszawy i około 15 km od Węgrowa, co może wzmacniać jej dostępność zewnętrzną.
- Dużym atutem rozwojowym jest dobra sytuacja finansowa samorządu, brak zadłużenia, dodatni wynik budżetu oraz wysoka aktywność inwestycyjna, dlatego należy utrzymać zdolność do pozyskiwania środków zewnętrznych i łączyć ją z budowaniem trwalszej bazy dochodów własnych. W 2024 roku dochody gminy wyniosły 43,98 mln zł, wydatki 42,94 mln zł, wynik budżetu był dodatni, a zadłużenie wynosiło 0 zł.

- W kolejnych latach polityka gospodarcza powinna silniej wiązać inwestycje publiczne z rozwojem lokalnego rynku pracy, przedsiębiorczości i dochodów własnych gminy, tak aby poprawa infrastruktury przekładała się na trwałe efekty rozwojowe.
- Wyraźny spadek bezrobocia rejestrowanego z 311 osób w 2014 roku do 81 osób w 2024 roku potwierdza poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy, ale równocześnie pokazuje potrzebę dalszego wzmacniania lokalnych miejsc pracy, tak aby ograniczyć odpływ mieszkańców do większych ośrodków.
- Wzrost liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON z 46 do 69 na 1000 mieszkańców w latach 2014–2024 świadczy o rosnącej aktywności gospodarczej mieszkańców, co uzasadnia dalsze wspieranie przedsiębiorczości lokalnej, samozatrudnienia i małych firm usługowych.
- Duża zmienność wskaźnika nowo rejestrowanych podmiotów gospodarczych, od 2,82 w 2016 roku do 7,01 w 2022 roku, pokazuje, że przedsiębiorczość lokalna ma potencjał wzrostowy, ale wymaga bardziej stabilnego wsparcia instytucjonalnego, doradczego i infrastrukturalnego.

Sfera przestrzenna oraz infrastrukturalna, środowiskowa:

- Priorytetem powinno być uporządkowanie polityki przestrzennej w warunkach rozproszonego osadnictwa i wysokich kosztów infrastrukturalnych, tak aby ograniczyć rozpraszanie zabudowy i koncentrować nowe funkcje w najlepiej dostępnych i najlepiej wyposażonych miejscowościach.
- Szczególne znaczenie ma sprawne przygotowanie planu ogólnego gminy, ponieważ od 20 września 2024 roku trwa procedura jego sporządzania, a od 30 czerwca 2026 roku dotychczasowe studium traci moc. Ten dokument powinien stać się podstawowym narzędziem porządkowania ładu przestrzennego i ochrony terenów cennych przyrodniczo.
- Rozwój przestrzenny gminy musi godzić potrzeby inwestycyjne z ograniczeniami środowiskowymi, ponieważ ponad 30% jej powierzchni objęte jest formami ochrony przyrody. Wymaga to ostrożnego planowania nowych funkcji mieszkaniowych, usługowych i gospodarczych.
- Najważniejszą luką infrastrukturalną pozostaje gospodarka ściekowa. Gmina jest prawie w pełni zwodociągowana, a długość sieci wodociągowej wynosi 162,2 km,

ale sieć kanalizacyjna ma tylko 6,89 km i 143 podłączenia. Z tego względu należy rozwijać kanalizację tam, gdzie jest to ekonomicznie uzasadnione, a na pozostałych obszarach kontynuować rozwiązania rozproszone, w tym przydomowe oczyszczalnie ścieków, których na koniec 2024 roku było 755.

- Wysoki poziom podłączenia budynków do sieci wodociągowej, sięgający około 95%, przy jednocześnie niskim poziomie rozwoju kanalizacji, wynoszącym około 7% budynków mieszkalnych, wskazuje na konieczność uznania gospodarki ściekowej za jeden z najważniejszych priorytetów infrastrukturalnych gminy.
- Rosnące zużycie wody na mieszkańca, z 42,4 m³ w 2014 roku do 63,2 m³ w 2024 roku, oznacza zwiększającą się presję na zasoby wodne i infrastrukturę techniczną, co uzasadnia potrzebę bardziej racjonalnego zarządzania gospodarką wodną i dalszej modernizacji sieci.
- Wysokim priorytetem powinien pozostać rozwój układu drogowego i dostępności wewnętrznej, ponieważ gmina ma dużą powierzchnię, 180,5 km², i 41 miejscowości, a w 2024 roku na drogi przeznaczono 11,38 mln zł, z czego 9,84 mln zł na inwestycje. Oznacza to, że spójność przestrzenna i transportowa jest jednym z głównych warunków dalszego rozwoju.
- Należy kontynuować działania środowiskowe poprawiające jakość przestrzeni zamieszkania, zwłaszcza w zakresie gospodarki odpadami, likwidacji azbestu, efektywności energetycznej oraz wspierania mieszkańców w korzystaniu z programów takich jak Czyste Powietrze. W 2024 roku zutylizowano 216,92 Mg odpadów zawierających azbest z 45 nieruchomości oraz udzielono pomocy przy 13 wnioskach w programie Czyste Powietrze.
- Stabilna powierzchnia gruntów leśnych, utrzymująca się na poziomie około 3,1 tys. ha, stanowi ważny atut przestrzenny i środowiskowy gminy, który powinien być chroniony i wykorzystywany w sposób zrównoważony, również na potrzeby rekreacji, turystyki i budowania wysokiej jakości przestrzeni życia.

3. Analiza SWOT Gminy Korytnica

Analiza SWOT stanowi jedno z podstawowych narzędzi wykorzystywanych w planowaniu strategicznym jednostek samorządu terytorialnego. Jej istota polega na uporządkowanym rozpoznaniu czynników wewnętrznych oraz zewnętrznych, które wpływają na możliwości rozwoju danej gminy. W ujęciu klasycznym obejmuje ona identyfikację mocnych stron i słabych stron, czyli cech oraz zasobów tkwiących wewnątrz jednostki samorządowej, a także szans i zagrożeń wynikających z otoczenia społecznego, gospodarczego, przestrzennego, środowiskowego i instytucjonalnego. Dzięki takiemu podejściu możliwe jest nie tylko opisanie aktualnej sytuacji gminy, ale również wskazanie realnych przesłanek dla prowadzenia skutecznej polityki rozwoju.

W odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego analiza SWOT pełni szczególnie ważną funkcję, ponieważ łączy wyniki diagnozy z procesem formułowania celów strategicznych i kierunków działań. Samorząd działa bowiem w złożonym układzie uwarunkowań, na który składają się potrzeby mieszkańców, potencjał lokalnej gospodarki, stan infrastruktury, sytuacja finansowa, jakość środowiska oraz zmiany zachodzące w otoczeniu zewnętrznym. Sama diagnoza, nawet bardzo szczegółowa, nie daje jeszcze odpowiedzi na pytanie, które obszary wymagają interwencji w pierwszej kolejności i jakie atuty należy wykorzystać, aby wzmacniać rozwój lokalny. Analiza SWOT porządkuje te informacje i pozwala przełożyć dane statystyczne oraz obserwacje jakościowe na praktyczne wnioski strategiczne.

W przypadku Gminy Korytnica znaczenie tej analizy jest szczególne, ponieważ gmina funkcjonuje w warunkach jednoczesnego występowania istotnych potencjałów rozwojowych oraz wyraźnych barier. Do jej atutów należą między innymi rolniczy charakter, znaczne zasoby przestrzenne, walory przyrodnicze, relatywnie dobra kondycja finansowa samorządu, aktywność inwestycyjna oraz rosnąca przedsiębiorczość mieszkańców. Z drugiej strony diagnoza wskazuje na utrzymujący się spadek liczby ludności, niekorzystne tendencje demograficzne, ujemne saldo migracji, starzenie się społeczności lokalnej, rozproszoną strukturę osadniczą oraz niedostateczny poziom rozwoju części infrastruktury technicznej, zwłaszcza kanalizacji. Zestawienie tych elementów w ramach analizy SWOT pozwala lepiej

zrozumieć, w jakich obszarach gmina może budować swoją przewagę, a w jakich potrzebuje zdecydowanych działań naprawczych i rozwojowych.

Dla Gminy Korytnica analiza SWOT ma zatem znaczenie nie tylko diagnostyczne, lecz także decyzyjne. Stanowi ona pomost między oceną stanu obecnego a projektowaniem przyszłości gminy do 2035 roku. Umożliwia wybór takich kierunków rozwoju, które będą jednocześnie realistyczne, oparte na lokalnych zasobach i zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju. Pozwala również ograniczyć ryzyko formułowania celów oderwanych od rzeczywistych potrzeb i możliwości samorządu. W tym sensie analiza SWOT jest jednym z kluczowych etapów prac nad strategią rozwoju Gminy Korytnica, ponieważ tworzy podstawę do wyznaczenia priorytetów, działań oraz instrumentów wdrażania polityki rozwoju w kolejnych latach.

Tabela 1. Analiza SWOT Gminy Korytnica

Czynniki wewnętrzne	
Silne strony	Słabe strony
• Korzystne położenie w relacji do Węgrowa, Siedlec i Warszawy. • Duża powierzchnia gminy wynosząca 180,5 km², dająca potencjał rozwojowy i przestrzenny. • Wyraźnie rolniczy charakter gminy oraz silne zakorzenienie funkcji rolniczej. • Znaczny areał użytków rolnych, obejmujący około 13,7 tys. ha. • Relatywnie duża przeciętna powierzchnia gospodarstwa rolnego, sprzyjająca efektywniejszej produkcji rolnej. • Wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe, związane z obecnością obszarów chronionych. • Ponad 30% powierzchni objętej formami ochrony przyrody, co wzmacnia potencjał środowiskowy i rekreacyjny. • Bardzo wysoki poziom rozwoju sieci wodociągowej i pełne korzystanie mieszkańców z usług wodociągowych. • Rozwinięty system przydomowych oczyszczalni ścieków, ważny w warunkach rozproszonego osadnictwa. • Brak zadłużenia gminy na koniec 2024 roku. • Dodatni wynik budżetu oraz zdolność do realizacji inwestycji bez konieczności finansowania długiem. • Wysoka aktywność inwestycyjna samorządu, w tym znaczące nakłady na drogi i infrastrukturę techniczną. • Skuteczność w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na realizację inwestycji.	• Systematyczny spadek liczby mieszkańców. • Ujemny przyrost naturalny utrzymujący się w większości analizowanych lat. • Trwale ujemne saldo migracji, świadczące o odpływie ludności z gminy. • Postępujący proces starzenia się mieszkańców. • Spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. • Rozproszona sieć osadnicza obejmująca 41 miejscowości, zwiększająca koszty usług i infrastruktury. • Stosunkowo niska jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej według wskaźnika IUNG. • Bardzo niski poziom rozwoju sieci kanalizacyjnej w stosunku do skali zwodociągowania. • Znikomy dostęp do sieci gazowej. • Wysokie koszty utrzymania i rozwoju infrastruktury w gminie o dużej powierzchni i rozproszonym osadnictwie. • Znaczna zależność części budżetu od subwencji, dotacji i środków zewnętrznych. • Niedostateczne pokrycie wydatków oświatowych subwencją oświatową. • Ograniczona skala gminnego zasobu mieszkaniowego. • Niewystarczająca dywersyfikacja gospodarki pozarolniczej. • Spadek czytelnictwa i wypożyczeń bibliotecznych w długim okresie, mimo częściowej poprawy w ostatnich latach.

• Spadek bezrobocia rejestrowanego w długim okresie, co świadczy o poprawie sytuacji na rynku pracy. • Rosnąca liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, wskazująca na wzrost aktywności przedsiębiorczej.	
Czynniki zewnętrzne	
Szanse	Zagrożenia
• Wykorzystanie bliskości Warszawy jako atutu osiedleńczego i gospodarczego. • Rozwój funkcji mieszkaniowej dla osób poszukujących spokojnego miejsca zamieszkania poza dużym miastem. • Wzmacnianie powiązań funkcjonalnych z Węgrowem i otoczeniem powiatowym. • Rozwój nowoczesnego rolnictwa oraz specjalizacji opartych na lokalnych zasobach. • Rozwój przetwórstwa rolno spożywczego i krótkich łańcuchów dostaw. • Wzrost znaczenia produktów lokalnych, ekologicznych i regionalnych. • Rozwój agroturystyki, turystyki weekendowej i rekreacji opartej na walorach przyrodniczych. • Możliwość lepszego wykorzystania obszarów leśnych i krajobrazowych w celach wypoczynkowych i edukacyjnych. • Opracowanie planu ogólnego jako szansa na uporządkowanie polityki przestrzennej i ograniczenie chaosu zabudowy. • Dalsze inwestycje w drogi i infrastrukturę techniczną poprawiające spójność przestrzenną gminy. • Rozwój kanalizacji tam, gdzie jest to uzasadnione oraz dalsza rozbudowa rozwiązań rozproszonych w gospodarce ściekowej. • Możliwość korzystania z programów środowiskowych i energetycznych, takich jak Czyste Powietrze czy usuwanie azbestu. • Rozwój odnawialnych źródeł energii, w tym instalacji fotowoltaicznych i projektów powiązanych z biogospodarką. • Dalsze pozyskiwanie środków unijnych, krajowych i regionalnych na inwestycje oraz usługi publiczne. • Wykorzystanie rosnącej przedsiębiorczości mieszkańców do wzmacniania lokalnej gospodarki usługowej i mikroprzedsiębiorczości.	• Dalsze zmniejszanie liczby mieszkańców gminy. • Pogłębianie się procesu starzenia społeczeństwa. • Odptyw młodych mieszkańców do większych ośrodków miejskich. • Spadek liczby dzieci i młodzieży, utrudniający utrzymanie pełnej dostępności usług edukacyjnych. • Rosnące obciążenie systemu usług społecznych, zdrowotnych i opiekuńczych. • Wzrost kosztów realizacji zadań publicznych przy malejącej liczbie mieszkańców. • Utrzymywanie się bardzo niskiego poziomu skanalizowania i ryzyko środowiskowe z tym związane. • Rosnące zużycie wody na mieszkańca i większa presja na system gospodarki wodnej. • Pogarszające się warunki klimatyczne, w tym susze i ryzyka dla rolnictwa. • Ograniczenia inwestycyjne wynikające z dużego udziału obszarów chronionych. • Ryzyko nadmiernego rozpraszania zabudowy i wzrostu kosztów infrastrukturalnych. • Uzależnienie części inwestycji od dostępności zewnętrznych źródeł finansowania. • Wahania koniunktury gospodarczej i kosztów realizacji inwestycji. • Niska opłacalność części działalności rolniczej przy słabszych glebach i zmiennych warunkach rynkowych. • Ryzyko osłabienia życia społecznego i kulturalnego w części miejscowości w wyniku zmian demograficznych.

Źródło: opracowanie na podstawie materiałów dostarczonych przez Urząd Gminy w Korytnicy

W ramach podsumowania można stwierdzić, że mocne strony Gminy Korytnica wynikają przede wszystkim z jej zasobów przestrzennych, rolniczych, przyrodniczych, aktywności inwestycyjnej oraz relatywnie dobrej kondycji finansowej samorządu. Istotne

znaczenie mają również pozytywne zmiany widoczne na wykresach, zwłaszcza w zakresie bezrobocia, przedsiębiorczości, warunków mieszkaniowych oraz skali finansów publicznych.

Słabe strony koncentrują się wokół niekorzystnych procesów demograficznych, rozproszonej struktury osadniczej, ograniczeń infrastrukturalnych oraz stosunkowo niskiej dywersyfikacji gospodarki. Część z nich została bardzo wyraźnie potwierdzona w analizowanych wykresach, zwłaszcza w zakresie ludności, migracji, przyrostu naturalnego oraz kanalizacji.

Szanse rozwojowe Gminy Korytnica wiążą się z możliwością wykorzystania położenia, potencjału rolniczego, walorów środowiskowych, planowania przestrzennego nowej generacji oraz dalszego sięgania po środki zewnętrzne. Duże znaczenie mogą mieć również nowe kierunki rozwoju gospodarki wiejskiej, energetyki odnawialnej i funkcji mieszkaniowych.

Zagrożenia dla rozwoju gminy dotyczą przede wszystkim dalszego osłabiania potencjału demograficznego, presji kosztowej na usługi publiczne, ryzyk środowiskowych oraz ograniczeń wynikających z rozproszonego osadnictwa i zależności finansowej od czynników zewnętrznych. Diagnoza wykresowa pokazuje, że część tych zjawisk już zachodzi i może się pogłębiać w perspektywie do 2035 roku.

4. Misja i wizja Gminy Korytnica

W przypadku jednostki samorządu terytorialnego misja i wizja pełnią bardzo ważną rolę porządkującą cały dokument strategiczny. Misja odpowiada na pytanie, po co gmina działa, komu służy i jakimi zasadami powinna kierować się w codziennym zarządzaniu rozwojem. Jest więc trwałym, względnie stałym określeniem sensu funkcjonowania wspólnoty samorządowej oraz samorządu jako organizatora usług publicznych i lokalnego rozwoju. Dobrze sformułowana misja nie opisuje pojedynczych projektów ani krótkookresowych działań, lecz wskazuje podstawowe zobowiązanie gminy wobec mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji społecznych i przyszłych pokoleń. W praktyce misja powinna być osadzona w lokalnych wartościach, zasobach i tożsamości, a zarazem na tyle uniwersalna, by pozostawała aktualna mimo zmieniających się uwarunkowań.

Wizja ma natomiast charakter przyszłościowy. Pokazuje, jaką gmina chce się stać w określonej perspektywie czasowej, w tym przypadku do 2035 roku. Nie jest ona prostym opisem obecnego stanu, lecz pożądanym obrazem przyszłości, do którego mają prowadzić cele strategiczne, kierunki działań i konkretne przedsięwzięcia. Wizja powinna być ambitna, ale równocześnie realistyczna. Musi wynikać z diagnozy, uwzględniać rzeczywiste możliwości samorządu i odpowiadać na najważniejsze wyzwania rozwojowe. Dobrze przygotowana wizja integruje wspólnotę wokół wspólnego kierunku zmian, buduje poczucie sensu planowania strategicznego i ułatwia ocenę, czy podejmowane działania rzeczywiście przybliżają gminę do założonego modelu rozwoju.

W samorządzie misja i wizja są ze sobą ściśle powiązane, ale nie są tym samym. Misja mówi o tożsamości i sposobie działania, natomiast wizja o docelowym efekcie rozwojowym. Misja ma bardziej normatywny i organizujący charakter, bo wskazuje, jak gmina powinna wykonywać swoje zadania i jakie wartości powinny towarzyszyć polityce lokalnej. Wizja jest bardziej syntetycznym obrazem przyszłości i pozwala przełożyć diagnozę na strategiczne ambicje.

Dla Gminy Korytnica znaczenie misji i wizji jest szczególnie duże, ponieważ gmina znajduje się w punkcie, w którym równocześnie występują wyraźne atuty i bariery rozwojowe. Z jednej strony jest to duża obszarowo gmina wiejska o rolniczym charakterze, obejmująca 41 miejscowości, dysponująca znacznymi zasobami przestrzennymi, walorami

przyrodniczymi oraz korzystnym położeniem względem Węgrowa, Siedlec i Warszawy. Ponad 30 procent jej powierzchni objęte jest formami ochrony przyrody, co wzmacnia potencjał środowiskowy i krajobrazowy. Z drugiej strony gmina mierzy się ze spadkiem liczby ludności, niekorzystnymi zmianami demograficznymi, rozproszoną strukturą osadniczą oraz potrzebą dalszego rozwoju części infrastruktury technicznej, zwłaszcza gospodarki ściekowej. Jednocześnie raport za 2024 rok pokazuje dobrą kondycję finansową samorządu, brak zadłużenia, wysokie nakłady na oświatę i transport oraz aktywność inwestycyjną, co tworzy realną bazę do prowadzenia ambitnej, ale odpowiedzialnej polityki rozwoju.

W przypadku gminy wiejskiej ważne jest, aby rozwój nie oznaczał utraty lokalnej tożsamości, lecz jej twórcze wykorzystanie. Dobrze sformułowana misja i wizja mają więc dla Korytnicy znaczenie praktyczne, ponieważ pomagają połączyć rolniczy charakter gminy, potrzeby mieszkańców rozproszonych w wielu miejscowościach, inwestycje infrastrukturalne i troskę o środowisko w jedną spójną logikę strategiczną.

Misja Gminy Korytnica

Gmina Korytnica tworzy dobre warunki do życia, pracy i rozwoju mieszkańców, prowadząc odpowiedzialną politykę lokalną opartą na wysokiej jakości usługach publicznych, rozwoju infrastruktury, wspieraniu przedsiębiorczości i rolnictwa oraz poszanowaniu walorów przyrodniczych i dziedzictwa lokalnego.

Wizja Gminy Korytnica

W 2035 roku Gmina Korytnica jest nowoczesną, spójną i przyjazną mieszkańcom gminą wiejską, atrakcyjną do zamieszkania i prowadzenia działalności, dobrze skomunikowaną, aktywną inwestycyjnie, opartą na silnym rolnictwie, rozwijającej się przedsiębiorczości oraz harmonijnym połączeniu wysokiej jakości życia z ochroną środowiska i ładem przestrzennym.

5. Cel horyzontalny, cele strategiczne i zadania w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

Niniejszy rozdział stanowi kluczową część „Strategii Rozwoju Gminy Korytnica na lata 2026-2035”, w której przedstawiono cel horyzontalny, cele strategiczne oraz przypisane do nich zadania, porządkujące działania samorządu w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Układ ten jest odpowiedzią na najważniejsze wyzwania i potencjały rozwojowe zidentyfikowane w diagnozie strategicznej, analizie SWOT oraz w ocenie aktualnej sytuacji Gminy Korytnica. Przyjęte podejście uwzględnia zarówno rolniczy charakter gminy, jej znaczne zasoby przestrzenne i walory przyrodnicze, jak również procesy demograficzne, potrzeby infrastrukturalne oraz konieczność wzmacniania lokalnej aktywności społecznej i gospodarczej. Celem nadrzędnym jest zapewnienie zrównoważonego, spójnego i odpornego na przyszłe wyzwania rozwoju Gminy Korytnica do 2035 roku, przy jednoczesnym podnoszeniu jakości życia mieszkańców i racjonalnym wykorzystaniu lokalnych zasobów. Cel horyzontalny porządkuje całość interwencji rozwojowej jako element jednej, konsekwentnej koncepcji działania, natomiast cele strategiczne i odpowiadające im zadania wyznaczają najważniejsze priorytety, narzędzia wdrożeniowe oraz oczekiwane efekty polityki lokalnej.

Przyjęta struktura celów opiera się na trzech wzajemnie powiązanych wymiarach rozwoju, czyli społecznym, gospodarczym i przestrzennym, które wspólnie tworzą fundament realizacji wizji Gminy Korytnica jako miejsca przyjaznego do życia, aktywności zawodowej, prowadzenia działalności i odpowiedzialnego gospodarowania przestrzenią. W wymiarze społecznym cele koncentrują się na poprawie jakości życia mieszkańców, przeciwdziałaniu niekorzystnym trendom demograficznym, wzmacnianiu kapitału społecznego oraz rozwijaniu dostępnych i nowoczesnych usług publicznych, w szczególności edukacyjnych, społecznych, zdrowotnych i kulturalnych. W obszarze gospodarczym nacisk położono na wspieranie przedsiębiorczości lokalnej, wzmacnianie nowoczesnych funkcji rolniczych, dywersyfikację działalności gospodarczej oraz lepsze wykorzystanie położenia gminy i jej zdolności do pozyskiwania środków zewnętrznych. Z kolei w wymiarze przestrzennym kluczowe znaczenie mają porządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej, rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej, wzmacnianie ładu przestrzennego, poprawa dostępności komunikacyjnej oraz ochrona i racjonalne wykorzystanie walorów środowiskowych.

Tabela 2. Zestawienie celów strategii rozwoju Gminy Korytnica

CEL STRATEGICZNY HORYZONTALNY Zrównoważony i zintegrowany rozwój Gminy Korytnica	
Cel strategiczny 1. Rozwój kapitału ludzkiego, edukacji i kultury	
Zadanie 1.1	Podnoszenie jakości kształcenia w szkołach podstawowych prowadzonych przez gminę.
Zadanie 1.2	Rozwijanie oferty wychowania przedszkolnego i opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym.
Zadanie 1.3	Doposażanie placówek oświatowych w nowoczesne pomoce dydaktyczne i sprzęt cyfrowy.
Zadanie 1.4	Modernizacja infrastruktury edukacyjnej, w tym sal lekcyjnych, pracowni, zaplecza sportowego i przestrzeni wspólnych.
Zadanie 1.5	Wspieranie programów rozwijających kompetencje kluczowe dzieci i młodzieży, w tym kompetencje cyfrowe, językowe i społeczne.
Zadanie 1.6	Rozwijanie działań wyrównujących szanse edukacyjne uczniów z różnych miejscowości gminy.
Zadanie 1.7	Wzmacnianie współpracy szkół z rodzicami, organizacjami społecznymi i instytucjami kultury.
Zadanie 1.8	Rozszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych, sportowych, artystycznych i rozwijających zainteresowania.
Zadanie 1.9	Wspieranie działalności biblioteki jako lokalnego centrum kultury, edukacji i integracji społecznej.
Zadanie 1.10	Rozwijanie wydarzeń kulturalnych, patriotycznych, międzypokoleniowych i lokalnych inicjatyw społecznych.
Zadanie 1.11	Ochrona i promocja lokalnego dziedzictwa historycznego, kulturowego i tradycji wiejskiej.
Zadanie 1.12	Rozwijanie oferty działań dla seniorów, w tym aktywizacji społecznej, edukacyjnej i zdrowotnej.
Zadanie 1.13	Wspieranie integracji mieszkańców poprzez rozwój świetlic, miejsc spotkań i lokalnych przestrzeni aktywności.
Zadanie 1.14	Wzmacnianie systemu usług w obszarze ochrony zdrowia.
Zadanie 1.15	Prowadzenie działań zwiększających atrakcyjność osiedleńczą gminy dla młodych rodzin i osób aktywnych zawodowo.
Cel strategiczny 2. Rozwój przedsiębiorczości i lokalnej gospodarki	
Zadanie 2.1	Tworzenie przyjaznych warunków dla rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.
Zadanie 2.2	Prowadzenie działań informacyjnych i doradczych dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej.
Zadanie 2.3	Wspieranie lokalnych przedsiębiorców w dostępie do zewnętrznych źródeł finansowania.
Zadanie 2.4	Promowanie przedsiębiorczości wśród młodzieży i mieszkańców aktywnych zawodowo.
Zadanie 2.5	Rozwijanie współpracy samorządu z przedsiębiorcami i rolnikami w formule partnerskiej.
Zadanie 2.6	Wspieranie rozwoju działalności usługowej odpowiadającej na potrzeby mieszkańców gminy.
Zadanie 2.7	Wzmacnianie nowoczesnych funkcji rolniczych i poprawa warunków dla rozwoju gospodarstw rolnych.
Zadanie 2.8	Promowanie lokalnego przetwórstwa rolno spożywczego i krótkich łańcuchów dostaw.
Zadanie 2.9	Wspieranie rozwoju produktów lokalnych i budowania lokalnej marki gospodarczej.
Zadanie 2.10	Rozwijanie agroturystyki, turystyki weekendowej i usług rekreacyjnych opartych na walorach przyrodniczych i krajobrazowych.
Zadanie 2.11	Zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej gminy poprzez promocję lokalnych zasobów i terenów rozwojowych.
Zadanie 2.12	Wspieranie powstawania nowych miejsc pracy na terenie gminy.
Zadanie 2.13	Rozwijanie współpracy z instytucjami otoczenia biznesu, urzędami pracy i partnerami zewnętrznymi.
Zadanie 2.14	Wspieranie aktywności gospodarczej kobiet, młodych mieszkańców i osób powracających na rynek pracy.

Zadanie 2.15	Powiązanie inwestycji publicznych z rozwojem lokalnej gospodarki i wzrostem dochodów własnych gminy.
Cel strategiczny 3. Ochrona środowiska i racjonalne wykorzystanie przestrzeni	
Zadanie 3.1	Ochrona cennych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych gminy.
Zadanie 3.2	Uwzględnianie wymogów ochrony środowiska w planowaniu przestrzennym i inwestycyjnym.
Zadanie 3.3	Rozwój systemów gospodarki ściekowej ograniczających presję na gleby i wody.
Zadanie 3.4	Prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza i ograniczania niskiej emisji.
Zadanie 3.5	Wspieranie mieszkańców w wymianie źródeł ciepła i poprawie efektywności energetycznej budynków.
Zadanie 3.6	Rozwijanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii w obiektach publicznych.
Zadanie 3.7	Kontynuacja działań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.
Zadanie 3.8	Doskonalenie systemu gospodarki odpadami komunalnymi oraz zwiększanie poziomu segregacji odpadów.
Zadanie 3.9	Prowadzenie edukacji ekologicznej mieszkańców, dzieci i młodzieży.
Zadanie 3.10	Ochrona zasobów wodnych i promowanie racjonalnego zużycia wody.
Zadanie 3.11	Wzmacnianie działań na rzecz retencji, przeciwdziałania skutkom suszy i adaptacji do zmian klimatu.
Zadanie 3.12	Ochrona i zrównoważone wykorzystanie terenów leśnych jako ważnego zasobu środowiskowego i rekreacyjnego.
Zadanie 3.13	Rozwój zielonej infrastruktury i dbałość o estetykę przestrzeni publicznych.
Zadanie 3.14	Wspieranie rolnictwa przyjaznego środowisku oraz działań ograniczających degradację gleb.
Cel strategiczny 4. Rozwój nowoczesnej infrastruktury lokalnej	
Zadanie 4.1	Przebudowa, modernizacja i bieżąca poprawa jakości dróg gminnych.
Zadanie 4.2	Rozwijanie infrastruktury drogowej poprawiającej dostępność komunikacyjną pomiędzy miejscowościami gminy.
Zadanie 4.3	Budowa i modernizacja infrastruktury towarzyszącej drogom, w tym chodników, poboczy, odwodnienia i oświetlenia.
Zadanie 4.4	Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w miejscach szczególnie uczęszczanych przez mieszkańców.
Zadanie 4.5	Rozwój i modernizacja sieci wodociągowej oraz urządzeń zaopatrzenia w wodę.
Zadanie 4.6	Stopniowa rozbudowa sieci kanalizacyjnej na obszarach, gdzie jest to technicznie i ekonomicznie uzasadnione.
Zadanie 4.7	Rozwijanie rozwiązań infrastrukturalnych dostosowanych do rozproszonej struktury osadniczej gminy.
Zadanie 4.8	Modernizacja obiektów użyteczności publicznej, w tym szkół, świetlic, obiektów administracyjnych i społecznych.
Zadanie 4.9	Rozwój infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i społecznej służącej aktywności mieszkańców.
Zadanie 4.10	Poprawa stanu technicznego i funkcjonalności świetlic wiejskich oraz miejsc integracji lokalnej.
Zadanie 4.11	Rozwój infrastruktury cyfrowej i wspieranie dostępu mieszkańców do usług elektronicznych i Internetu.
Zadanie 4.12	Tworzenie i porządkowanie przestrzeni publicznych podnoszących estetykę i funkcjonalność gminy.
Zadanie 4.13	Wspieranie rozwoju infrastruktury mieszkaniowej i poprawy standardu zasobów mieszkaniowych.
Zadanie 4.14	Racjonalne kształtowanie układu funkcjonalno-przestrzennego gminy w oparciu o plan ogólny i zasady ładu przestrzennego.
Zadanie 4.15	Zapewnienie odporności infrastruktury lokalnej na skutki zmian klimatu i sytuacje kryzysowe.
Cel strategiczny 5. Efektywne i partnerskie zarządzanie gminą	
Zadanie 5.1	Doskonalenie jakości zarządzania strategicznego i operacyjnego w gminie.
Zadanie 5.2	Wdrożenie skutecznego systemu monitorowania i ewaluacji realizacji strategii rozwoju.

Zadanie 5.3	Prowadzenie odpowiedzialnej polityki finansowej zapewniającej stabilność budżetu i zdolność inwestycyjną.
Zadanie 5.4	Dalsze zwiększanie skuteczności w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na projekty rozwojowe.
Zadanie 5.5	Rozwijanie cyfrowych usług publicznych i usprawnianie obsługi mieszkańców w urzędzie gminy.
Zadanie 5.6	Podnoszenie kompetencji pracowników samorządowych i wzmacnianie jakości administracji publicznej.
Zadanie 5.7	Rozwijanie mechanizmów dialogu społecznego i konsultacji z mieszkańcami.
Zadanie 5.8	Wzmacnianie współpracy z sołectwami jako podstawowymi partnerami zarządzania lokalnego.
Zadanie 5.9	Zwiększanie przejrzystości działań samorządu i dostępu mieszkańców do informacji publicznej.
Zadanie 5.10	Rozwijanie współpracy międzygminnej, powiatowej i instytucjonalnej w realizacji wspólnych przedsięwzięć.
Zadanie 5.11	Wspieranie aktywności organizacji pozarządowych i lokalnych liderów społecznych.
Zadanie 5.12	Budowanie pozytywnego wizerunku gminy i prowadzenie spójnej promocji zewnętrznej.
Zadanie 5.13	Doskonalenie zarządzania przestrzenią, majątkiem komunalnym i zasobami publicznymi.
Zadanie 5.14	Wzmacnianie zdolności gminy do reagowania na sytuacje kryzysowe i zagrożenia nadzwyczajne.
Zadanie 5.15	Kształtowanie kultury zarządzania opartej na partnerstwie, skuteczności, odpowiedzialności i długofalowym myśleniu rozwojowym.

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez Urząd Gminy w Korytnicy

Przedstawione zestawienie celów tworzy spójny i kompleksowy układ rozwojowy, podporządkowany nadrzędnemu celowi horyzontalnemu, jakim jest **zrównoważony i zintegrowany rozwój Gminy Korytnica**. Konstrukcja ta pokazuje, że polityka rozwoju gminy nie została oparta na pojedynczych, rozproszonych działaniach, lecz na logicznie powiązanym systemie celów i zadań obejmujących najważniejsze sfery funkcjonowania samorządu. W centrum przyjętego modelu rozwoju znajduje się mieszkaniec oraz jakość jego życia, co znajduje odzwierciedlenie w silnym akcencie położonym na rozwój kapitału ludzkiego, edukacji, kultury, ochrony zdrowia, integracji społecznej i atrakcyjności osiedleńczej. Równocześnie strategia zakłada wzmacnianie lokalnej gospodarki poprzez wspieranie przedsiębiorczości, nowoczesnych funkcji rolniczych, aktywności zawodowej mieszkańców oraz budowanie lepszych warunków dla tworzenia miejsc pracy i rozwoju produktów lokalnych. Tak zaprojektowany układ celów odpowiada zarówno na zdiagnozowane problemy demograficzne i społeczne, jak i na potrzebę pobudzania aktywności gospodarczej oraz wzmacniania trwałych podstaw rozwoju lokalnego.

6. Zbieżność założeń strategii z kluczowymi opracowaniami strategicznymi

„Strategia Rozwoju Gminy Korytnica na lata 2026-2035” została przygotowana z uwzględnieniem **najważniejszych dokumentów wyznaczających kierunki rozwoju na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i powiatowym**. Przyjęte w niej założenia odnoszą się do takich zagadnień jak rozwój obszarów wiejskich, poprawa spójności terytorialnej, wzmacnianie lokalnej odporności społecznej i gospodarczej, ochrona zasobów środowiskowych oraz rozbudowa infrastruktury służącej mieszkańcom. Dzięki temu strategia nie stanowi odrębnej, oderwanej koncepcji, lecz **wpisuje się w szerszy system planowania rozwoju**. Ma to istotne znaczenie nie tylko z punktu widzenia porządkowania polityki lokalnej, ale również w kontekście zwiększania możliwości ubiegania się o **środki zewnętrzne na realizację przedsięwzięć ważnych dla gminy**. Spójność z dokumentami wyższego rzędu ułatwia przygotowanie projektów inwestycyjnych i społecznych, wzmacnia ich wiarygodność oraz pozwala lepiej łączyć potrzeby lokalne z dostępnymi instrumentami wsparcia.

Takie podejście sprawia również, że cele i kierunki działań przyjęte dla Gminy Korytnica mogą być realizowane w powiązaniu z procesami rozwojowymi zachodzącymi w szerszym otoczeniu terytorialnym. Jest to szczególnie ważne w przypadku gminy wiejskiej, której rozwój zależy nie tylko od własnych zasobów, ale także od jakości współpracy z samorządem województwa mazowieckiego, powiatem węgrowskim oraz sąsiednimi gminami. Odpowiednie osadzenie strategii w tym szerszym kontekście sprzyja podejmowaniu wspólnych inicjatyw, lepszej koordynacji inwestycji oraz bardziej efektywnemu wykorzystywaniu potencjałów przestrzennych, społecznych i gospodarczych.

W procesie analizy spójności celów uwzględniono kluczowe dokumenty strategiczne przygotowane na poziomie międzynarodowym, krajowym i regionalnym.

- Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (cele polityki spójności),
- Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030,
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Strategia Rozwoju Polski do 2035 r. (projekt)
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,

- Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027,
- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze,
- Strategii rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku,
- Standardy infrastruktury rowerowej i koncepcja tras rowerowych wskazanych do realizacji w perspektywie do 2030 roku w województwie mazowieckim,
- Strategia Rozwoju Powiatu Węgrowskiego na lata 2016-2020.

Tabela 3. Zbieżność założeń strategii z kluczowymi opracowaniami strategicznymi

Opracowanie strategiczne	Zbieżne założenia, cele, obszary, priorytety
Cel strategiczny 1. Rozwój kapitału ludzkiego, edukacji i kultury	
Umowa partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (cele polityki spójności)	• „Europa o silniejszym wymiarze społecznym” (CP4) • „Europa bliższa obywatelom” (CP5) • „Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie” (CP6)
Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030	• Cel 4: Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie • Cel 8: Promować stabilny, zrównoważony i inkluzyny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi • Cel 10: Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami • Cel 16: Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	• Obszar: Spójność społeczna: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne • Obszar: Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem: Budowa zintegrowanego systemu planowania rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym • Obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie: Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów
Strategia Rozwoju Polski do 2035 r. (projekt)	• Priorytet 1.1: Zwiększenie dostępności mieszkań • Priorytet 1.2: Tworzenie warunków sprzyjających rodzicielstwu • Priorytet 1.3: Odpowiedzialna polityka migracyjna • Priorytet 1.5: Dobre zdrowie i aktywne starzenie się • Priorytet 2.1: Wysokie kompetencje obywateli • Priorytet 2.7: Dbanie o jakość życia wszystkich obywateli • Priorytet 3.3: Budowa odporności państwa i społeczeństwa na kryzysy
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	• 1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo

	• 1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze • 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego • 3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych
Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	• Fundusze Europejskie dla wyższej jakości życia na Mazowszu • Fundusze Europejskie dla aktywnego zawodowo Mazowsza • Fundusze Europejskie dla nowoczesnej i dostępnej edukacji na Mazowszu • Fundusze Europejskie dla aktywnej integracji oraz rozwoju usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu • Mazowsze bliższe obywatelom dzięki Funduszom Europejskim
Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze	• Mazowsze zintegrowane społecznie • Mazowsze bogate kulturowo
Strategia rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku	• Efektywne partnerstwo • Konkurencyjna otwartość
Strategia Rozwoju Powiatu Węgrowskiego na lata 2016-2020	• 1.1. Rozwój kształcenia zawodowego i wspieranie zatrudnienia • 1.3. System edukacji wspierający rozwój kapitału intelektualnego • 2.1. Budowa spójnej oferty turystycznej i kulturowej powiatu węgrowskiego • 5.1. Wielozakresowa polityka społeczna • 5.2. Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych • 7.1. Poprawa stanu, rozbudowa i unowocześnienie infrastruktury służącej zaspokajaniu potrzeb społecznych
Opracowanie strategiczne	Zbieżne założenia, cele, obszary, priorytety
Cel strategiczny 2. Rozwój przedsiębiorczości i lokalnej gospodarki	
Umowa partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (cele polityki spójności)	• „Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki promowaniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej” (CP1) • „Lepiej połączona Europa” (CP3)
Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030	• Cel 7: Zapewnić wszystkim dostęp do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie • Cel 8: Promować stabilny, zrównoważony i inkluzyjny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi • Cel 9: Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność • Cel 11: Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu • Cel 12: Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	• Obszar: Reindustrializacja: Wzrost zdolności polskiego przemysłu do sprostania globalnej konkurencji • Obszar: Rozwój innowacyjnych firm: Zwiększenie innowacyjności polskich przedsiębiorstw na rynku krajowym i rynkach zagranicznych • Obszar: Małe i średnie przedsiębiorstwa: Przemiany strukturalne sektora; Nowe formy działania i współpracy; Nowoczesne instrumenty wsparcia

	• Obszar: Spójność społeczna: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy • Obszar: Kapitał dla rozwoju: Trwałe zwiększenie stopy inwestycji i ich jakości w dłuższej perspektywie, przy większym wykorzystaniu środków krajowych • Obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych
Strategia Rozwoju Polski do 2035 r. (projekt)	• Priorytet 1.4: Rynek pracy włączający różne grupy społeczne • Priorytet 2.3: Kształtowanie ekosystemu dla innowacji i wzrostu firm • Priorytet 2.4: Aktywna polityka w obszarze przemysłu i nowych technologii • Priorytet 2.7: Dbanie o jakość życia wszystkich obywateli • Priorytet 3.1: Systematyczny wzrost pozycji międzynarodowej Polski
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	• 1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo • 1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze • 2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym • 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach
Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	• Fundusze Europejskie dla bardziej konkurencyjnego i inteligentnego Mazowsza • Fundusze Europejskie dla wyższej jakości życia na Mazowszu • Fundusze Europejskie dla aktywnego zawodowo Mazowsza • Fundusze Europejskie dla nowoczesnej i dostępnej edukacji na Mazowszu
Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze	• Konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze • Dostępne i mobilne Mazowsze • Zielone niskoemisyjne Mazowsze
Strategia rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku	• Wygodna przestrzeń • Konkurencyjna otwartość
Strategia Rozwoju Powiatu Węgrowskiego na lata 2016-2020	• 1.1. Rozwój kształcenia zawodowego i wspieranie zatrudnienia • 1.2. Infrastruktura gospodarcza • 1.4. Rozwój aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców • 2.1. Budowa spójnej oferty turystycznej i kulturowej powiatu węgrowskiego • 7.3. Rewitalizacja terenów miast i terenów wiejskich
Opracowanie strategiczne	Zbieżne założenia, cele, obszary, priorytety
Cel strategiczny 3. Ochrona środowiska i racjonalne wykorzystanie przestrzeni	
Umowa partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (cele polityki spójności)	• „Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa” (CP2) • „Europa o silniejszym wymiarze społecznym” (CP4) • „Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie” (CP6)
Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030	• Cel 6: Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi

	• Cel 7: Zapewnić wszystkim dostęp do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie • Cel 13: Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom • Cel 15: Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	• Obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie: Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów; Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie
Strategia Rozwoju Polski do 2035 r. (projekt)	• Priorytet 2.5: Transformacja energetyczna • Priorytet 2.6: Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu • Priorytet 2.7: Dbanie o jakość życia wszystkich obywateli
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	• 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych
Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	• Fundusze Europejskie na zielony rozwój Mazowsza • Fundusze Europejskie dla wyższej jakości życia na Mazowszu • Mazowsze bliższe obywatelom dzięki Funduszom Europejskim
Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze	• Konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze • Zielone niskoemisyjne Mazowsze
Strategia rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku	• Wygodna przestrzeń • Elastyczna odporność
Strategia Rozwoju Powiatu Węgrowskiego na lata 2016-2020	• 2.3. Ochrona krajobrazu kulturowego i dziedzictwa • 3.1. Rozwój spójności i dostępności komunikacyjnej Powiatu Węgrowskiego • 6.1. Ochrona i racjonalne wykorzystanie środowiska naturalnego • 6.2. Gospodarka niskoemisyjna oraz promocja produkcji i dystrybucji energii odnawialnej • 6.3. Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa • 7.3. Rewitalizacja terenów miast i terenów wiejskich
Opracowanie strategiczne	Zbieżne założenia, cele, obszary, priorytety
Cel strategiczny 4. Rozwój nowoczesnej infrastruktury lokalnej	
Umowa partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (cele polityki spójności)	• „Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa” (CP2) • „Lepiej połączona Europa” (CP3) • „Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie” (CP6)
Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030	• Cel 7: Zapewnić wszystkim dostęp do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie • Cel 9: Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność

	• Cel 11: Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	• Obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie: Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów; Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych; Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie
Strategia Rozwoju Polski do 2035 r. (projekt)	• Priorytet 2.2: Rozwój mobilności oraz infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej • Priorytet 2.5: Transformacja energetyczna • Priorytet 2.7: Dbanie o jakość życia wszystkich obywateli • Priorytet 3.2: Wzmocnienie potencjału obronnego kraju • Priorytet 3.3: Budowa odporności państwa i społeczeństwa na kryzysy
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	• 1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze • 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych • 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów • 3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym
Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	• Fundusze Europejskie na rozwój mobilności miejskiej na Mazowszu • Fundusze Europejskie dla lepiej połączzonego i dostępnego Mazowsza • Fundusze Europejskie dla wyższej jakości życia na Mazowszu • Mazowsze bliższe obywatelom dzięki Funduszom Europejskim
Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze	• Dostępne i mobilne Mazowsze • Mazowsze zintegrowane społecznie
Strategia rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku	• Wygodna przestrzeń • Elastyczna odporność
Standardy infrastruktury rowerowej i koncepcja tras rowerowych wskazanych do realizacji w perspektywie do 2030 roku w województwie mazowieckim	• Koncepcja wyznacza priorytetowe trasy rowerowe do realizacji w województwie mazowieckim do 2030 r., odpowiadając na wyzwania i kierunki działania definiowane na poziomie UE, kraju i regionu. Proponowane trasy bazują na przebiegach wzdłuż linii kolejowych i dolin rzecznych, co podnosi ich atrakcyjność, bezpieczeństwo i ogranicza kolizje z układem drogowym, a wykorzystanie wałów przeciwpowodziowych sprzyja zarówno budowie dróg rowerowych, jak i trwałości samych wałów. Trasy mają funkcje komunikacyjne i rekreacyjne, prowadząc przez centra miast, osiedla, stacje kolejowe i popularne tereny wypoczynkowe, przy jednoczesnym utrzymaniu możliwie prostego przebiegu. Obejmują one odcinki międzynarodowych szlaków EuroVelo 2 i 11, krajowe trasy nr 5, 6, 7 i 8 oraz regionalne połączenia wzdłuż głównych linii kolejowych, uzgodnione na styku regionów z sąsiednimi województwami.

Strategia Rozwoju Powiatu Węgrowskiego na lata 2016-2020	• 1.2. Infrastruktura gospodarcza • 2.2. Rozwój infrastruktury turystycznej i kulturowej • 3.1. Rozwój spójności i dostępności komunikacyjnej Powiatu Węgrowskiego • 7.1. Poprawa stanu, rozbudowa i unowocześnienie infrastruktury służącej zaspokajaniu potrzeb społecznych • 7.2. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego • 7.3. Rewitalizacja terenów miast i terenów wiejskich
Opracowanie strategiczne	Zbieżne założenia, cele, obszary, priorytety
Cel strategiczny 5. Efektywne i partnerskie zarządzanie gminą	
Umowa partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (cele polityki spójności)	• „Europa o silniejszym wymiarze społecznym” (CP4) • „Europa bliższa obywatelom” (CP5) • „Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie” (CP6)
Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030	• Cel 8: Promować stabilny, zrównoważony i inkluzyjny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi • Cel 12: Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji • Cel 16: Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu • Cel 17: Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	• Obszar: Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem: Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne – dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorców; Budowa zintegrowanego systemu planowania rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym • Obszar: E-państwo: Cyfrowe państwo usługowe • Obszar: Finanse publiczne: Stabilne, efektywne i zrównoważone finanse publiczne • Obszar: Efektywność wykorzystania środków UE: Wykorzystanie środków z budżetu UE w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe
Strategia Rozwoju Polski do 2035 r. (projekt)	• Priorytet 2.7: Dbanie o jakość życia wszystkich obywateli • Priorytet 3.1: Systematyczny wzrost pozycji międzynarodowej Polski • Priorytet 3.3: Budowa odporności państwa i społeczeństwa na kryzysy • Priorytet 3.5: Skutecznie działająca administracja
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	• 1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo • 1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze • 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów

	• 2.2. Wsparcie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym • 3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem • 3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym • 3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych • 3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej
Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	• Fundusze Europejskie dla bardziej konkurencyjnego i inteligentnego Mazowsza • Fundusze Europejskie dla wyższej jakości życia na Mazowszu • Fundusze Europejskie dla aktywnego zawodowo Mazowsza • Fundusze Europejskie dla aktywnej integracji oraz rozwoju usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu • Mazowsze bliższe obywatelom dzięki Funduszom Europejskim
Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze	• Konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze • Mazowsze zintegrowane społecznie • Mazowsze bogate kulturowo
Strategia rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku	• Efektywne partnerstwo • Elastyczna odporność • Konkurencyjna otwartość
Strategia Rozwoju Powiatu Węgrowskiego na lata 2016-2020	• 4.1. Poprawa poczucia bezpieczeństwa publicznego mieszkańców • 5.1. Wielozakresowa polityka społeczna • 7.2. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego

Źródło: opracowanie własne

W ramach podsumowania można stwierdzić, że opracowane zestawienie potwierdza, że cele i kierunki działań przyjęte w Strategii Rozwoju Gminy Korytnica na lata 2026-2035 pozostają spójne z najważniejszymi dokumentami strategicznymi szczebla unijnego, krajowego, regionalnego i powiatowego. Zbieżność ta dotyczy przede wszystkim wspierania zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, wzmacniania spójności terytorialnej, ochrony środowiska, poprawy jakości życia mieszkańców, rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej, pobudzania przedsiębiorczości lokalnej oraz zwiększania odporności społeczno-gospodarczej. Takie powiązanie celów lokalnych z priorytetami dokumentów nadrzędnych wzmacnia merytoryczną poprawność strategii, ułatwia planowanie przedsięwzięć rozwojowych i zwiększa szanse na skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Korytnica stanowi jeden z kluczowych elementów strategii rozwoju, ponieważ porządkuje sposób organizacji przestrzeni gminy w perspektywie długookresowej. Określa on docelowy układ funkcji osadniczych, rolniczych, usługowych, gospodarczych, środowiskowych i infrastrukturalnych, a także relacje zachodzące pomiędzy poszczególnymi częściami gminy. W przypadku Korytnicy ma to szczególne znaczenie ze względu na jej wiejski i rolniczy charakter, rozproszoną sieć osadniczą, duży udział terenów otwartych oraz obecność cennych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych. Model ten pozwala więc spojrzeć na przestrzeń gminy w sposób całościowy jako na układ wzajemnie powiązanych elementów, które powinny rozwijać się w sposób uporządkowany, racjonalny i zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju.

LEGENDA

obszar objęty planem ogólnym gminy Krynica
 obszar funkcjonalny
 granice obszarów wieloletnich
 budynki

STREFY PLANISTYCZNE

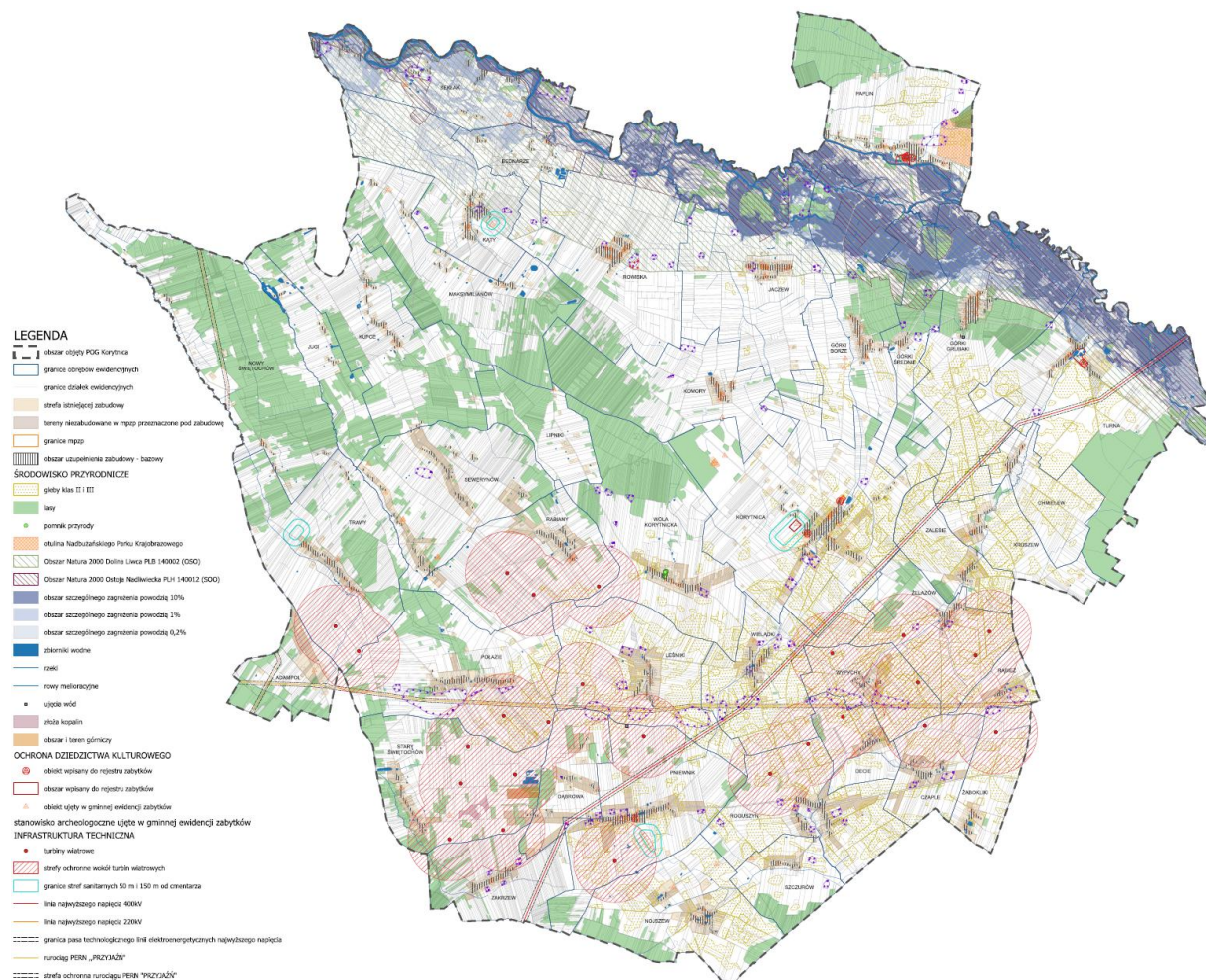
SA - strefa wiejsko-rolnicza z zabudową mieszkaniową wiejską
 SI - strefa wiejsko-rolnicza z zabudową mieszkaniową jedyną
 SZ - strefa wiejsko-rolnicza z zabudową zagrodową
 SU - strefa usługowa
 SP - strefa przepływna
 SW - strefa produkcji rolniczej
 SI - strefa infrastrukturalna
 SW - strefa zieleni i rekreacji
 SC - strefa oświatowa
 SG - strefa sportowa
 SO - strefa oświatowa

Urząd Gminy w Korytnicy

Przyjęcie modelu funkcjonalno-przestrzennego umożliwia harmonijne łączenie różnych funkcji pełnionych przez obszar gminy, przy jednoczesnym poszanowaniu uwarunkowań środowiskowych, społeczno-gospodarczych i infrastrukturalnych. Jego rolą jest nie tylko uporządkowanie obecnego sposobu zagospodarowania przestrzeni, lecz także wskazanie kierunków dalszych przekształceń, tak aby wzmacniać spójność terytorialną gminy, poprawiać dostępność wewnętrzną, chronić tereny cenne przyrodniczo oraz tworzyć warunki dla poprawy jakości życia mieszkańców. W odniesieniu do Gminy Korytnica model ten powinien sprzyjać koncentracji rozwoju w ramach istniejącej struktury osadniczej, racjonalnemu wykorzystaniu infrastruktury, ochronie terenów rolnych i leśnych oraz zachowaniu ładu przestrzennego, który będzie podstawą odpowiedzialnego rozwoju gminy do 2035 roku.

Mapa 4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – uwarunkowania rozwoju przestrzennego

Źródło: Urząd Gminy w Korytnicy. Projekt planu ogólnego Gminy Korytnica

Poniżej scharakteryzowano składowe modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Korytnica.

- **Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych.** Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Korytnica opiera się na założeniu, że jest to gmina wiejska o rozproszonej sieci osadniczej, obejmującej 41 miejscowości, w której podstawowy układ osadniczy został już ukształtowany i nie wymaga dalszego ekstensywnego rozpraszania zabudowy. Z punktu widzenia hierarchii osadniczej rolę głównego ośrodka gminnego pełni Korytnica, gdzie koncentrują się najważniejsze funkcje administracyjne, część usług publicznych, bezpieczeństwo publiczne oraz podstawowe funkcje usługowe. W układzie uzupełniającym istotne znaczenie mają także miejscowości o relatywnie większej liczbie mieszkańców i częściowej koncentracji usług, przede wszystkim Turna, Połazie Świętochowskie, Wola Korytnicka, Sewerynów, Rabiany, Pniewnik, Jaczew, Górki Grubaki, Roguszyn, Trawy, Rowiska i Paplin. Szczególną rolę lokalnych węzłów usług społecznych pełnią Pniewnik, Górki Grubaki i Sewerynów ze względu na funkcjonowanie szkół, natomiast Korytnica stanowi centrum administracyjno-usługowe całej gminy. Z uzasadnienia planu ogólnego wynika zarazem, że chłonność terenów mieszkaniowych wynosi 2 876 osób przy przyjętym zapotrzebowaniu na poziomie 1 000 osób, co oznacza brak podstaw do wyznaczania nowych stref mieszkaniowych i potwierdza zasadność koncentracji rozwoju w ramach istniejącej struktury osadniczej, poprzez dogęszczanie, uzupełnianie zabudowy i wzmacnianie funkcji już ukształtowanych miejscowości. W modelu przestrzennym Korytnicy należy więc przyjąć układ policentryczny w skali lokalnej, ale wyraźnie uporządkowany, z dominującą rolą Korytnicy jako ośrodka centralnego i z siecią wsi wspierających, których rozwój powinien być dostosowany do ich skali, dostępności i istniejącego wyposażenia w usługi.
- **System powiązań przyrodniczych.** Drugą kluczową składową modelu jest system przyrodniczy, który w przypadku Gminy Korytnica ma znaczenie ustrojowe, ponieważ współdecyduje o możliwych kierunkach zagospodarowania przestrzeni. Oś tego systemu tworzy dolina Liwca wraz z obszarami łąk, pastwisk, zadrzewień i terenów podmokłych, które są jednocześnie elementem dwóch obszarów Natura 2000, czyli Doliny Liwca oraz Ostoi Nadliwieckiej. Uzupełnieniem tego układu są fragment otuliny Nadbużańskiego

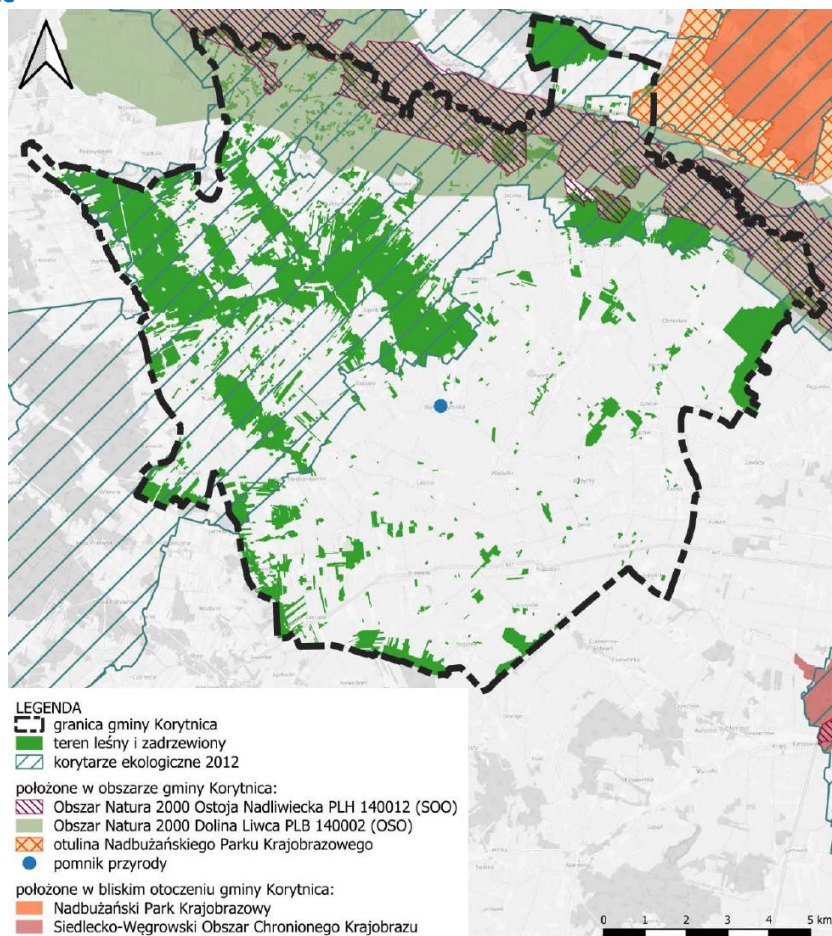
Parku Krajobrazowego, pomnik przyrody w postaci alei 111 lip oraz przebiegające przez gminę krajowe korytarze ekologiczne Dolina dolnego Bugu – Dolina dolnego Wieprza i Lasy Łochowskie – Lasy Chotyłowskie. W modelu funkcjonalno-przestrzennym system przyrodniczy nie może być traktowany wyłącznie jako obszar ochronny, lecz jako podstawowy element organizujący przestrzeń gminy, wyznaczający granice intensywniejszego rozwoju osadniczego i gospodarczego. Szczególne znaczenie mają również obszary zagrożenia powodziowego w północnej części gminy, związane z bliskością Liwca, a także sieć rowów melioracyjnych i cieków wodnych powiązanych z tą rzeką. Oznacza to, że model przestrzenny Gminy Korytnica powinien wzmacniać ciągłość ekologiczno-krajobrazową, chronić tereny dolinne, leśne i podmokłe, zachowywać zadrzewienia śródpolne i przydrożne oraz ograniczać zabudowę i inwestycje mogące prowadzić do fragmentacji siedlisk lub obniżenia retencyjności terenu. W praktyce system przyrodniczy powinien pełnić jednocześnie funkcję ochronną, klimatyczną, krajobrazową i rekreacyjną, będąc jednym z głównych wyróżników przestrzennych gminy.

- **Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych.** Układ transportowy Gminy Korytnica ma przede wszystkim charakter drogowy i opiera się na dwóch osiach ponadlokalnych, czyli drodze krajowej nr 62 przebiegającej przez północną część gminy oraz drodze wojewódzkiej nr 637 przebiegającej przez jej część południową. Uzupełnia je system dróg powiatowych i gminnych, który zapewnia dostępność poszczególnych miejscowości oraz ich powiązanie z ośrodkiem gminnym i otoczeniem zewnętrznym. W planie ogólnym wyznaczono 17 stref komunikacyjnych o łącznej powierzchni 135,04 ha, obejmujących istniejące drogi główne, drogi zbiorcze oraz tereny obsługi komunikacji i potencjalne poszerzenia układu drogowego. Z perspektywy modelu funkcjonalno-przestrzennego oznacza to, że kluczowym zadaniem pozostaje wzmacnianie dostępności wewnętrznej między miejscowościami i poprawa powiązań Korytnicy z głównymi osiami zewnętrznymi. Dotyczy to szczególnie relacji łączących Korytnicę z Pniewnikiem, Roguszynem, Paplinem, Trawami, Rabianami, Górkami Grubakami i innymi większymi miejscowościami pełniącymi funkcje uzupełniające. Uzasadnienie planu ogólnego nie wskazuje odrębnie rozwiniętej, wyraźnie wyodrębnionej sieci pieszej i rowerowej, dlatego należy przyjąć, że jej rozwój powinien następować przede wszystkim w powiązaniu z istniejącym układem

drogowym, centrami miejscowości, obiektami publicznymi oraz terenami cennymi krajobrazowo, zwłaszcza wzdłuż kierunków łączących ośrodek gminny z głównymi punktami usługowymi, szkołami, obiektami sportowymi i przestrzeniami rekreacyjnymi. W tym ujęciu ruch pieszzy i rowerowy powinien być rozwijany nie jako system odrębny od struktury osadniczej, lecz jako jej integralne uzupełnienie, podnoszące dostępność lokalną, bezpieczeństwo i jakość życia mieszkańców.

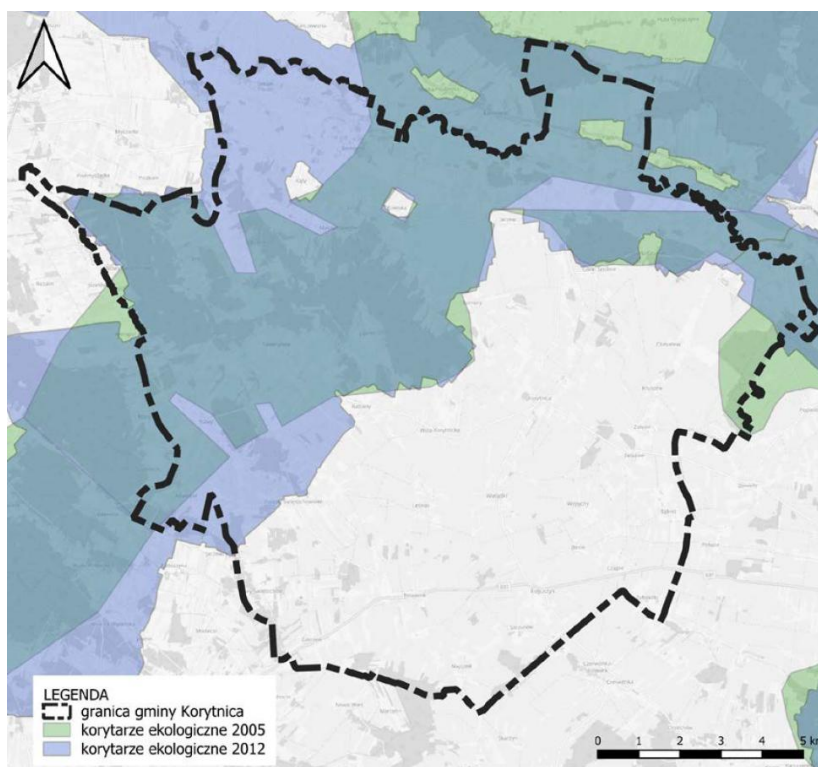
Mapa 5. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – formy ochrony przyrody na terenie Gminy Korytnica i w jej sąsiedztwie

Źródło: Urząd Gminy w Korytnicy. Prognoza oddziaływania na środowisko – Plan ogólny Gminy Korytnica

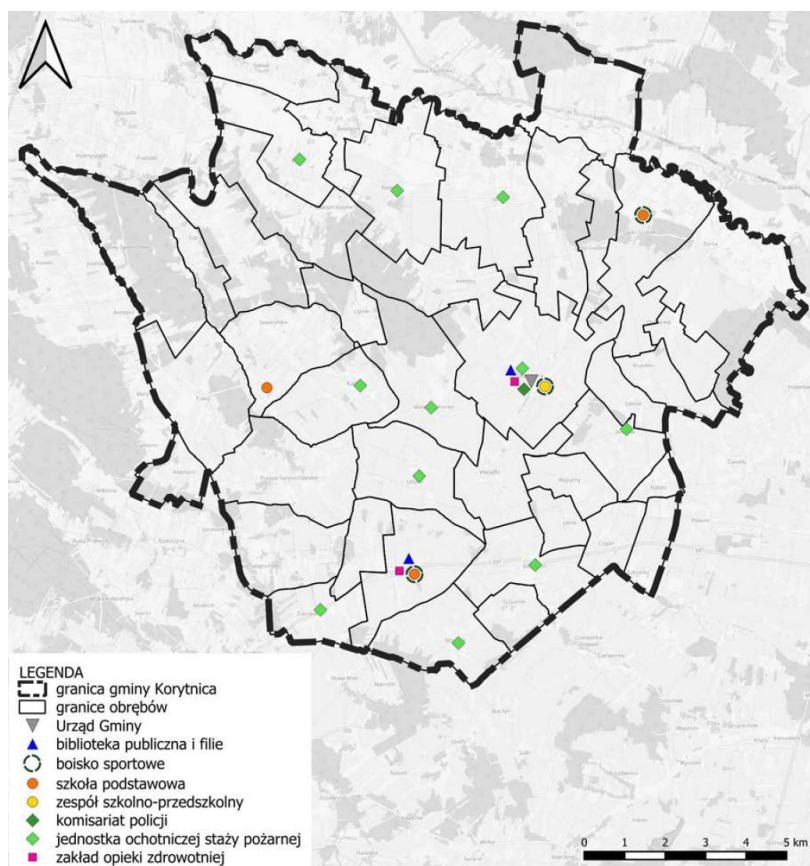

Mapa 6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – korytarze ekologiczne

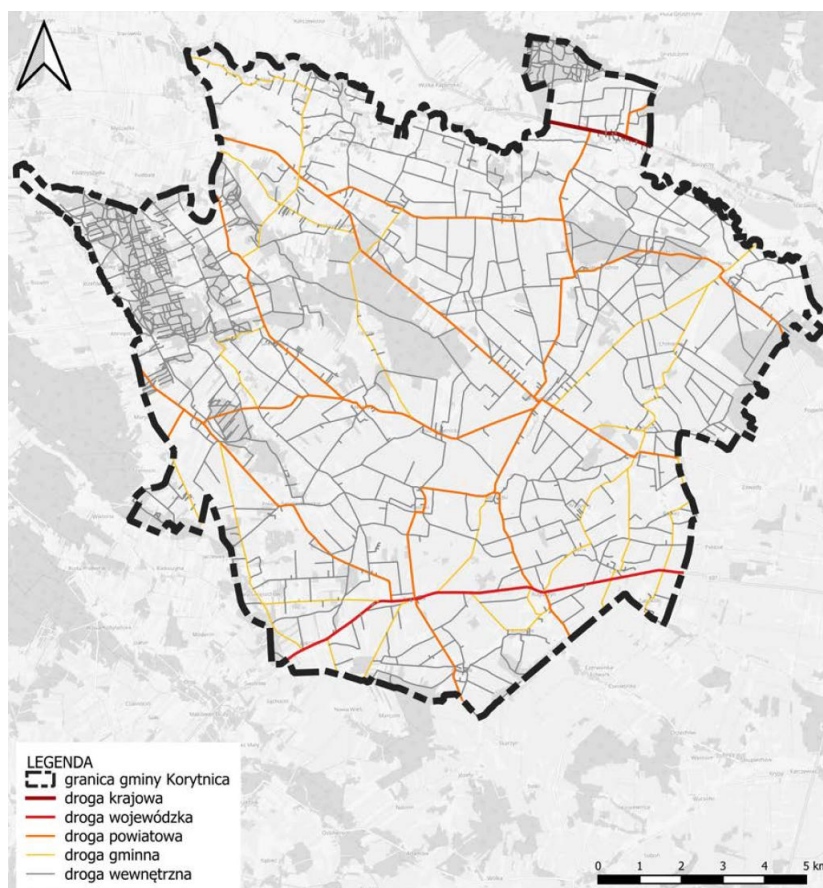
Źródło: Urząd Gminy w Korytnicy. Prognoza oddziaływania na środowisko – Plan ogólny Gminy Korytnica

Mapa 7. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – obiekty infrastruktury społecznej

Źródło: Urząd Gminy w Korytnicy. Projekt planu ogólnego Gminy Korytnica

Mapa 8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – infrastruktura transportowa

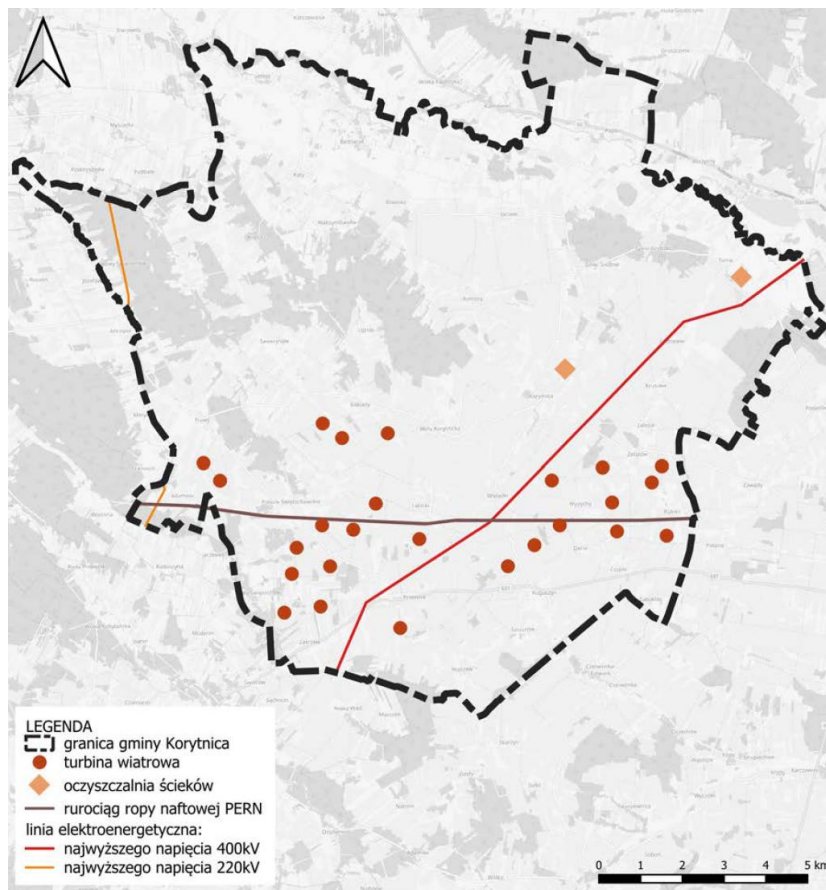
Źródło: Urząd Gminy w Korytnicy. Projekt planu ogólnego Gminy Korytnica

- Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej.** W modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Korytnica szczególnie istotne jest wyraźne rozróżnienie i powiązanie elementów infrastruktury technicznej oraz społecznej. W zakresie infrastruktury technicznej podstawowe znaczenie ma system wodociągowy oparty na dwóch wodociągach komunalnych, czyli Górki Grubaki dla części północnej oraz Pniewnik dla części południowej, przy dodatkowym zaopatrzeniu Paplina z wodociągu Tończa. Z usług wodociągowych korzysta prawie 100 procent mieszkańców, długość sieci wynosi 162,2 km, a liczba przyłączy 1 977, co należy uznać za jeden z najmocniejszych elementów wyposażenia technicznego gminy. Jednocześnie słabym ogniwem pozostaje kanalizacja, ponieważ sieć ma długość tylko 6,89 km i 143 podłączenia, a jej zasięg ogranicza się zasadniczo do Korytnicy, choć częściowo lukę tę uzupełnia 755 przydomowych oczyszczalni ścieków. Ważnymi elementami infrastruktury ponadlokalnej są także linie elektroenergetyczne 400 kV i 220 kV, rurociąg naftowy „Przyjaźń” oraz farma wiatrowa Korytnica, które muszą być uwzględniane

w polityce przestrzennej jako trwałe ograniczenia i jednocześnie zasoby infrastrukturalne. Z kolei w zakresie infrastruktury społecznej główną rolę pełnią szkoły w Korytnicy, Pniewniku, Sewerynowie i Górkach Grubakach, Gminny Dom Kultury w Korytnicy, Gminna Biblioteka Publiczna w Korytnicy z filią w Pniewniku, boiska sportowe przy placówkach oświatowych, Urząd Gminy w Korytnicy, komisariat policji, jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej oraz placówka ochrony zdrowia w Korytnicy. Oznacza to, że model przestrzenny powinien wzmacniać Korytnicę jako główny węzeł usług publicznych, przy równoczesnym utrzymaniu i rozwijaniu lokalnych punktów dostępności usług w innych większych miejscowościach, tak aby odpowiadać na potrzeby mieszkańców rozproszonej gminy wiejskiej i poprawiać jej wewnętrzną spójność funkcjonalno-przestrzenną.

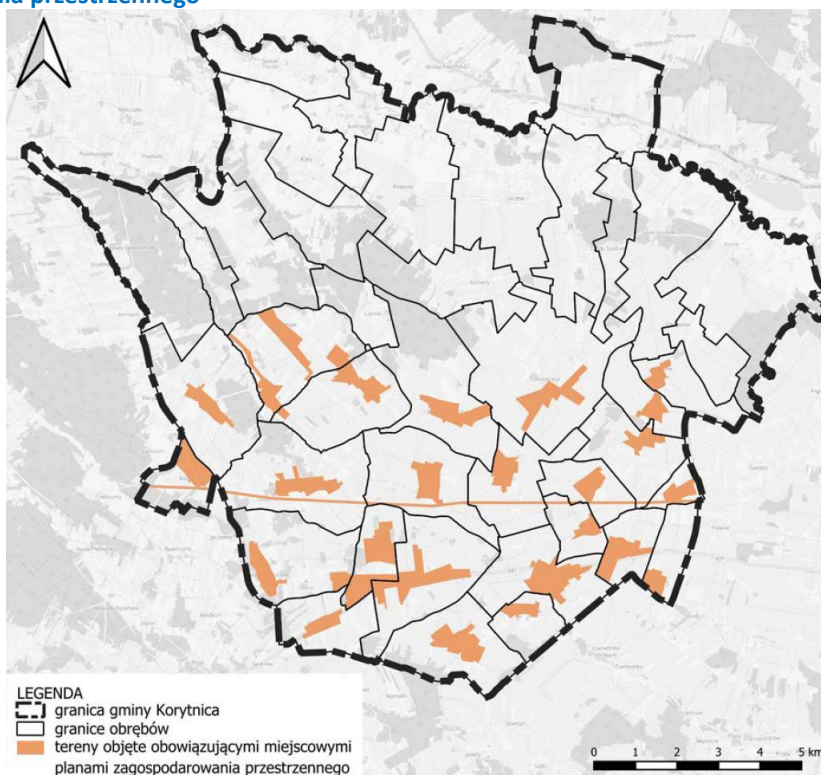
Mapa 9. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – główne trasy sieci infrastruktury technicznej

Źródło: Urząd Gminy w Korytnicy. Projekt planu ogólnego Gminy Korytnica

Mapa 10. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – tereny objęte obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

Źródło: Urząd Gminy w Korytnicy. Projekt planu ogólnego Gminy Korytnica

Poniżej przedstawiono **kluczowe ustalenia i rekomendacje dotyczące kształtowania oraz prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Korytnica**. Jej zasadniczym celem powinno być tworzenie warunków dla zrównoważonego i uporządkowanego rozwoju przestrzennego, służącego poprawie jakości życia mieszkańców, wzmocnieniu spójności funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz ochronie jej zasobów przyrodniczych, rolniczych i kulturowych. Szczególne znaczenie ma zachowanie ładu przestrzennego w warunkach rozproszonej sieci osadniczej, duży udział terenów otwartych oraz obecność obszarów cennych środowiskowo, które wymagają racjonalnego i odpowiedzialnego gospodarowania przestrzenią.

Priorytetem polityki przestrzennej gminy powinno być ograniczanie nadmiernego rozpraszania zabudowy, koncentracja rozwoju w ramach istniejącej struktury osadniczej, ochrona gruntów rolnych i terenów leśnych oraz dostosowanie kierunków zagospodarowania do lokalnych uwarunkowań środowiskowych i infrastrukturalnych. Istotne znaczenie będzie miało również wzmocnienie dostępności komunikacyjnej, rozwój infrastruktury technicznej, w szczególności w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, właściwe lokalizowanie inwestycji

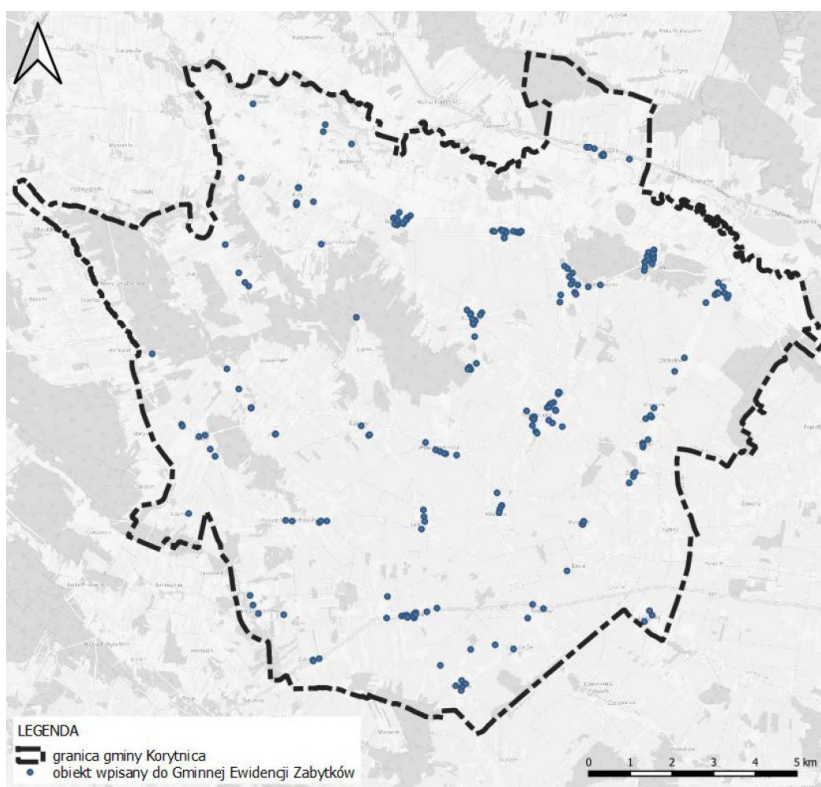
celu publicznego oraz kształtowanie przestrzeni publicznych sprzyjających integracji mieszkańców i poprawie estetyki gminy.

- **Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu.** W Gminie Korytnica polityka przestrzenna powinna opierać się na zasadzie pierwszeństwa ochrony najcenniejszych elementów systemu przyrodniczego, ponieważ ponad 30% powierzchni gminy objęte jest formami ochrony przyrody, a na jej terenie występują dwa obszary Natura 2000, fragment otuliny Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego, pomnik przyrody oraz korytarze ekologiczne powiązane z doliną Liwca. Oznacza to konieczność utrzymania ciągłości powiązań przyrodniczych, ochrony terenów dolinnych, podmokłych, łąkowych i leśnych, zachowania zadrzewień śródpolnych i przydrożnych oraz ograniczania zabudowy na obszarach o najwyższej wrażliwości środowiskowej. Z punktu widzenia ochrony powietrza szczególne znaczenie powinno mieć ograniczanie niskiej emisji, zwłaszcza że gmina nie posiada sieci ciepłowniczej, a ogrzewanie opiera się głównie na indywidualnych źródłach ciepła wykorzystujących paliwa stałe i biomasę. W polityce przestrzennej należy więc preferować rozwiązania sprzyjające termomodernizacji, wymianie źródeł ciepła, rozwojowi odnawialnych źródeł energii w skali dostosowanej do lokalnych warunków oraz utrzymaniu wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej i infiltracji wód opadowych. Krajobraz powinien być chroniony nie tylko jako wartość estetyczna, ale także jako zasób rozwojowy gminy wiejskiej, dlatego wskazane jest ograniczanie rozpraszania zabudowy, ochrona panoram otwartych, utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego i poszanowanie krajobrazu priorytetowego zidentyfikowanego w obrębie Paplina.
- **Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.** Polityka przestrzenna Gminy Korytnica powinna konsekwentnie traktować dziedzictwo kulturowe jako jeden z fundamentów tożsamości lokalnej i ważny czynnik porządkujący zagospodarowanie przestrzeni. Na terenie gminy znajduje się 15 obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa mazowieckiego, w tym cenne obiekty w Korytnicy, Paplinie, Pniewniku i Turnie, a ponadto jedno stanowisko archeologiczne wpisane do rejestru zabytków oraz 211 stanowisk archeologicznych ujętych w gminnej ewidencji zabytków. Ochrona ta powinna przekładać

się na wymaganie dostosowania nowej zabudowy do historycznego układu miejscowości, skali zabudowy, tradycyjnej kompozycji przestrzennej i walorów krajobrazu kulturowego. W praktyce oznacza to potrzebę szczególnej ostrożności inwestycyjnej w otoczeniu obiektów zabytkowych, preferowanie działań konserwatorskich, restauratorskich i adaptacyjnych zamiast zastępowania historycznej substancji nową zabudową oraz włączanie wartości dziedzictwa do rozwoju usług publicznych, kultury i turystyki. Zasady te powinny obejmować także dobra kultury współczesnej i współczesne elementy ważne dla lokalnej tożsamości, nawet gdy nie mają formalnego statusu zabytku, jeśli budują charakter miejscowości i utrwalają pamięć społeczną.

Mapa 11. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – zabytki ujęte w gminnej ewidencji zabytków

Źródło: Urząd Gminy w Korytnicy. Projekt planu ogólnego Gminy Korytnica

- **Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenie szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej.** Kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Korytnica powinny opierać się na koncentracji rozwoju w ramach istniejącej sieci osadniczej, a nie na dalszym rozpraszaniu zabudowy. Jest to szczególnie uzasadnione w świetle ustaleń planu ogólnego, w którym

zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową przyjęto na poziomie 1000 osób, natomiast chłonność terenów niezabudowanych w strefach SW, SJ i SZ oszacowano na 2876 osób, czyli powyżej 130% tej wartości. Oznacza to brak podstaw do wyznaczania nowych stref mieszkaniowych i potwierdza, że polityka przestrzenna powinna preferować uzupełnianie istniejącej zabudowy, wykorzystanie luk w strukturze osadniczej, rozwój w oparciu o istniejącą obsługę komunikacyjną i techniczną oraz wzmacnianie roli Korytnicy i większych wsi pełniących funkcje lokalnych centrów. Szczególne potrzeby mieszkaniowe należy więc rozumieć nie jako konieczność rozszerzania terenów budowlanych, lecz jako potrzebę podnoszenia jakości zasobu mieszkaniowego, poprawy dostępności infrastruktury, estetyki przestrzeni oraz warunków życia młodych rodzin i osób aktywnych zawodowo. Dodatkowo obszary uzupełnienia zabudowy powinny nadal uwzględniać ograniczenia wynikające z sąsiedztwa elektrowni wiatrowych, stref sanitarnych cmentarzy i zagrożenia powodziowego w północnej części gminy.

- **Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego.** W przypadku Gminy Korytnica zasadne jest przyjęcie bardzo ostrożnego podejścia do lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego. Specyfika gminy, czyli wiejski i rolniczy charakter, niewielka skala zaludnienia, rozproszenie osadnictwa oraz dominacja funkcji mieszkaniowych, zagrodowych i rolniczych, nie uzasadniają promowania tego typu obiektów jako istotnego kierunku rozwoju przestrzennego. Tego rodzaju inwestycje mogłyby osłabiać istniejący handel lokalny, generować nadmierny ruch samochodowy, wzmacniać presję na drogi i przestrzeń publiczną oraz zaburzać skalę zabudowy charakterystyczną dla gminy. Dlatego rekomendowane jest, aby ewentualne większe obiekty handlowe były dopuszczane wyłącznie wyjątkowo, po wykazaniu rzeczywistej potrzeby społeczno-gospodarczej, przy lokalizacji w obrębie istniejących stref usługowych lub w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów najlepiej skomunikowanych, przede wszystkim w rejonie Korytnicy, z wykluczeniem terenów przyrodniczo cennych, zalewowych i krajobrazowo wrażliwych. W praktyce polityka gminy powinna wzmacniać raczej handel i usługi podstawowe dostępne blisko miejsca zamieszkania niż duże formaty handlowe.

- **Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego.** Kluczowe inwestycje celu publicznego w Gminie Korytnica powinny być lokalizowane przede wszystkim tam, gdzie wzmacniają dostępność usług dla największej liczby mieszkańców, poprawiają spójność wewnętrzną gminy i wykorzystują istniejącą infrastrukturę. Dotyczy to w szczególności inwestycji drogowych, gospodarki wodno-ściekowej, modernizacji obiektów oświatowych, kulturalnych, zdrowotnych, sportowych i administracyjnych oraz rozwoju infrastruktury cyfrowej. W praktyce pierwszeństwo powinny mieć przedsięwzięcia koncentrowane w Korytnicy jako głównym ośrodku usług publicznych oraz w tych miejscowościach, które już dziś pełnią funkcje lokalnych węzłów dostępności usług, jak Pniewnik, Sewerynów i Górki Grubaki. Jednocześnie lokalizacja inwestycji celu publicznego musi uwzględniać ograniczenia środowiskowe i techniczne, w tym strefy ochronne wokół linii elektroenergetycznych, rurociągu PERN „Przyjaźń”, cmentarzy, obszary zagrożenia powodziowego oraz tereny cenne przyrodniczo. W warunkach gminy rozproszonej przestrzennie szczególne znaczenie ma także zasada etapowania i racjonalizacji inwestycji, tak aby nowe obiekty publiczne nie generowały w przyszłości nadmiernych kosztów obsługi.
- **Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej.** Priorytetem w polityce przestrzennej powinno być wzmacnianie układu komunikacyjnego łączącego poszczególne miejscowości z Korytnicą oraz z drogą wojewódzką nr 637 i drogą krajową nr 62, które tworzą podstawowe osie zewnętrznej dostępności gminy. W części technicznej najważniejsze pozostaje utrzymanie wysokiej jakości zaopatrzenia w wodę, które opiera się na dwóch wodociągach komunalnych w Górkach Grubakach i Pniewniku oraz zasilaniu Paplina z wodociągu Tończa, przy 100% mieszkańców korzystających z usług wodociągowych i 162,2 km czynnej sieci rozdzielczej. Równocześnie konieczne jest stopniowe wzmacnianie systemu kanalizacyjnego, który nadal jest słabo rozwinięty, bo obejmuje 6,89 km sieci i 143 podłączenia, co uzasadnia dalszą rozbudowę oczyszczalni w Korytnicy oraz rozwój przydomowych oczyszczalni ścieków, których było 755 na koniec 2024 roku. W infrastrukturze społecznej należy wzmacniać dostępność szkół, domu kultury, placówek ochrony zdrowia, biblioteki, obiektów sportowych, bezpieczeństwa publicznego i administracji samorządowej, koncentrując inwestycje tam, gdzie podnoszą

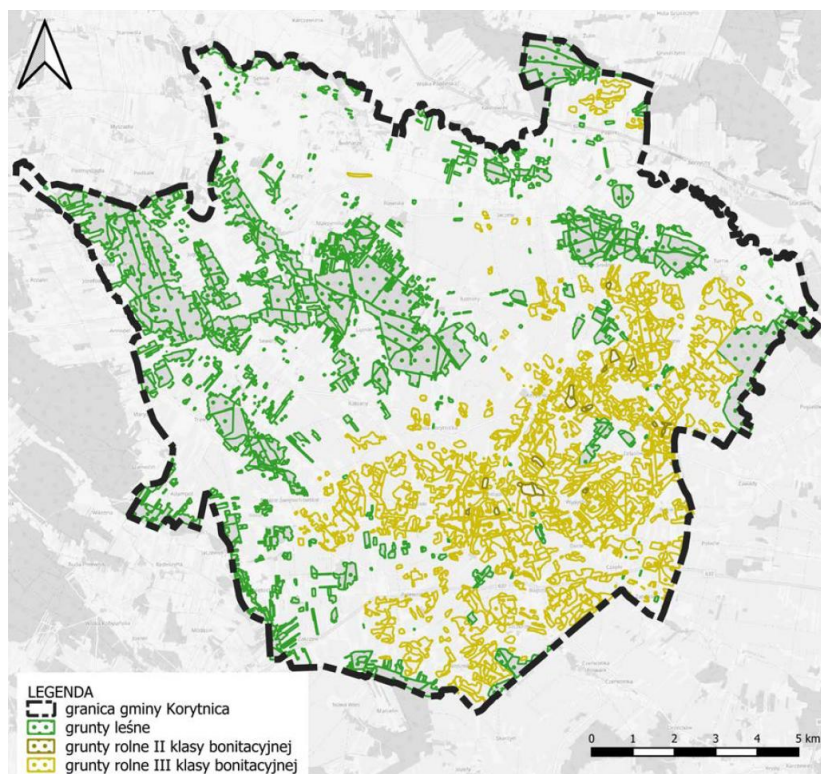

jakość codziennego życia mieszkańców i skracają dystans do podstawowych usług. Kierunkiem uzupełniającym powinien być rozwój infrastruktury pieszej i rowerowej w relacjach lokalnych, przede wszystkim łączących centra miejscowości, szkoły, obiekty społeczne i przestrzenie publiczne.

- **Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW.** Gmina Korytnica ma już doświadczenie w lokalizacji dużych źródeł energii, ponieważ na jej terenie funkcjonuje Farma Wiatrowa Korytnica I obejmująca 25 turbin o łącznej mocy 82,5 MW, a w 2024 roku wydano również 6 decyzji o warunkach zabudowy dla elektrowni fotowoltaicznych i jedną dla biogazowni rolniczej. Oznacza to, że polityka przestrzenna nie powinna wykluczać urządzeń wytwarzających energię powyżej 500 kW, ale musi podporządkować ich lokalizację rygorystycznym warunkom przestrzennym i środowiskowym. Tego typu instalacje powinny być sytuowane poza zwartą zabudową mieszkaniową, z dala od obszarów Natura 2000, najcenniejszych elementów systemu przyrodniczego, terenów zagrożonych powodzią oraz krajobrazów szczególnie wrażliwych. Należy też respektować istniejące strefy wyłączone wokół turbin wiatrowych, pasy technologiczne infrastruktury liniowej oraz powiązanie nowych lokalizacji z możliwościami przyłączenia do sieci. W przypadku biogazowni i fotowoltaiki szczególnie pożądane powinno być wykorzystanie terenów o mniejszej wrażliwości przestrzennej, z preferencją dla lokalizacji powiązanych z działalnością rolniczą i gospodarczą, a nie w bezpośrednim sąsiedztwie terenów mieszkaniowych czy rekreacyjnych.
- **Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.** W Gminie Korytnica lokalizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko powinna być podporządkowana zasadzie ostrożności i selektywnego dopuszczania inwestycji. Nie oznacza to automatycznego wykluczenia wszystkich tego typu zamierzeń, ale ich dopuszczalność musi być oceniana przez pryzmat zgodności z funkcją terenu, wpływu na obszary chronione, krajobraz, stosunki wodne, jakość życia mieszkańców oraz bezpieczeństwo ekologiczne. Szczególnie niepożądane byłyby lokalizacje na obszarach Natura 2000, w dolinie Liwca, na terenach zalewowych, w pobliżu zabudowy mieszkaniowej oraz w strefach o wysokich walorach krajobrazowych. Tego rodzaju przedsięwzięcia powinny być kierowane przede

wszystkim do stref gospodarczych i infrastrukturalnych lub do obszarów już przekształconych, przy zachowaniu pełnych procedur środowiskowych i kompensacyjnych. Istotne jest przy tym, że w uzasadnieniu planu ogólnego wskazano brak zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej na terenie gminy i w jej bezpośrednim sąsiedztwie, co należy traktować jako wartość, którą polityka przestrzenna powinna zachować.

Mapa 12. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – grunty leśne i użytki rolne klas II i III

Źródło: Urząd Gminy w Korytnicy. Projekt planu ogólnego Gminy Korytnica

- **Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.** Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna powinna pozostać jednym z głównych filarów struktury przestrzennej Gminy Korytnica. Gmina ma charakter rolniczy, obejmuje 13,7 tys. ha użytków rolnych, przeciętne gospodarstwo ma około 10,4 ha, a duży udział trwałych użytków zielonych i terenów otwartych współtworzy jej krajobraz. Z tego względu polityka przestrzenna powinna chronić ciągłość rolniczego użytkowania gruntów, ograniczać ich rozpraszające odrolnienie oraz unikać nadmiernej fragmentacji działek produkcyjnych. Szczególną ochroną należy objąć grunty rolne chronione klasy II i III, które koncentrują się zwłaszcza w południowo-wschodniej części gminy, oraz lasy, które

zajmują ponad 3 tys. ha i pełnią funkcje produkcyjne, ochronne i krajobrazowe. W planowaniu przestrzennym wskazane jest zachowanie trwałych użytków zielonych, zadrzewień śródpolnych, szpalerów przydrożnych i naturalnych terenów zalewowych, ponieważ są one jednocześnie elementem rolniczej przestrzeni produkcyjnej i lokalnego systemu przyrodniczego. Rozwój działalności nierolniczej powinien być zatem prowadzony tak, aby nie osłabiał podstawowego potencjału rolniczego i leśnego gminy.

- **Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.** Z uzasadnienia do planu ogólnego wynika, że na terenie Gminy Korytnica nie występują obszary zdegradowane wymagające rewitalizacji ani obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji czy remediacji w znaczeniu formalnym. Wskazano natomiast tereny po eksploatacji surowców jako obszary przeznaczone do rekultywacji. W związku z tym polityka przestrzenna gminy powinna przyjąć podejście prewencyjne i jakościowe. Z jednej strony należy konsekwentnie zapobiegać degradacji przestrzeni poprzez porządkowanie zabudowy, modernizację infrastruktury, poprawę estetyki centrów miejscowości i racjonalne wykorzystanie pustostanów oraz terenów już przekształconych. Z drugiej strony należy aktywnie wspierać rekultywację terenów poeksploatacyjnych i przywracanie im funkcji przyrodniczych, rolniczych, leśnych lub rekreacyjnych, zależnie od lokalnych uwarunkowań. Choć formalnie gmina nie ma dziś wyznaczonego obszaru rewitalizacji, w ujęciu strategicznym zasadne jest traktowanie części przestrzeni publicznych, wybranych obiektów użyteczności publicznej i historycznych centrów miejscowości jako obszarów wymagających stopniowej poprawy funkcjonalnej i estetycznej. Takie działania nie muszą od razu przyjmować formy ustawowej rewitalizacji, ale powinny służyć podnoszeniu jakości przestrzeni życia mieszkańców.

8. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa mazowieckiego wraz z zakresem planowanych działań

Obszar strategicznej interwencji (OSI) należy rozumieć jako wyodrębnioną część gminy lub większego układu terytorialnego, która ze względu na swoje szczególne cechy funkcjonalne, społeczne, gospodarcze, środowiskowe lub przestrzenne wymaga ukierunkowanego wsparcia w ramach polityki rozwoju. Mogą to być zarówno **obszary doświadczające barier i problemów rozwojowych**, jak i tereny o **istotnym potencjale**, który przy odpowiednio zaplanowanej interwencji może zostać lepiej wykorzystany na rzecz całej wspólnoty samorządowej. W praktyce oznacza to koncentrację działań publicznych, inwestycji oraz instrumentów wsparcia tam, gdzie mogą one przynieść największe efekty z punktu widzenia rozwoju lokalnego, poprawy jakości życia mieszkańców oraz wzmacniania spójności funkcjonalno-przestrzennej.

W odniesieniu do Gminy Korytnica identyfikacja obszarów strategicznej interwencji ma szczególne znaczenie, ponieważ pozwala lepiej ukierunkować działania rozwojowe w warunkach zróżnicowanych uwarunkowań przestrzennych, środowiskowych i społeczno-gospodarczych. Dotyczy to zarówno obszarów wymagających wsparcia z uwagi na ograniczenia infrastrukturalne, rozproszoną strukturę osadniczą czy potrzebę poprawy dostępności usług publicznych, jak i tych części gminy, które dysponują cennymi zasobami przyrodniczymi, rolniczymi lub krajobrazowymi i mogą pełnić ważną rolę w dalszym rozwoju gminy. Wyznaczenie OSI umożliwia więc lepsze dopasowanie narzędzi interwencji do rzeczywistych potrzeb i potencjałów poszczególnych części gminy.

W „**Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+**” zdiagnozowano zasadniczo obszary strategicznej interwencji (OSI), które nawiązują do problemów utrudniających rozwój poszczególnych podregionów bądź potencjałów możliwych do wykorzystania w celu pobudzenia procesów rozwojowych w określonych częściach regionu, czyli **dwa typy OSI**.

Delimitacja OSI umożliwi lepszą koordynację działań strategicznych wpisujących się w politykę rozwoju i planowania przestrzennego regionu. Usprawni także przyporządkowanie właściwych narzędzi interwencji publicznej, co warunkuje większą skuteczność i efektywność podejmowanych działań rozwojowych.

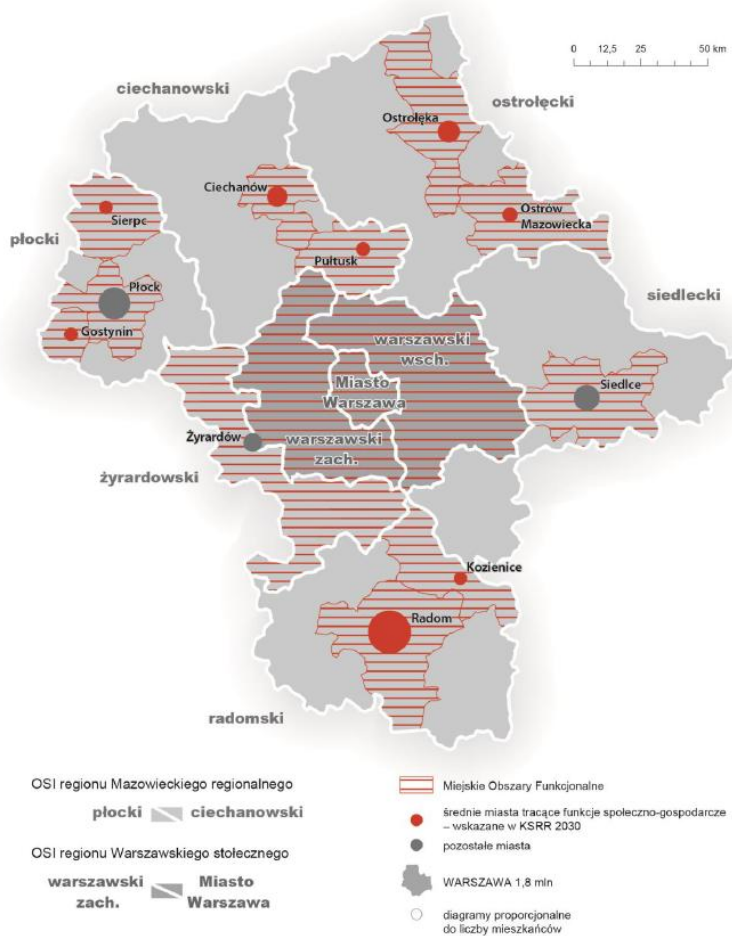

OSI problemowe (podregiony NUTS 3): ciechanowski, ostrołęcki, płocki, radomski, siedlecki (**Gmina Korytnica**), żyrardowski, warszawski zachodni, warszawski wschodni i miasto Warszawa.

OSI bieguny wzrostu, miejskie obszary funkcjonalne (MOF): miejski obszar funkcjonalny Warszawy (region Warszawski stołeczny) jako istniejący biegun wzrostu; miejskie obszary funkcjonalne miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz Płocka, Siedlca i Żyrardowa jako potencjalne bieguny wzrostu.

OSI określone na poziomie województwa obejmują także OSI z **poziomu krajowego**, wskazane w „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)” oraz „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030”, tj. obszary zagrożone trwałą marginalizacją (**101 gmin w województwie mazowieckim, w tym Gmin Korytnica**) oraz miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze: Radom, Ciechanów, Ostrołęka, Pułtusk, Ostrów Mazowiecka, Gostynin, Sierpc, Koźienice.

Mapa 13. Obszary strategicznej interwencji (OSI) województwa mazowieckiego

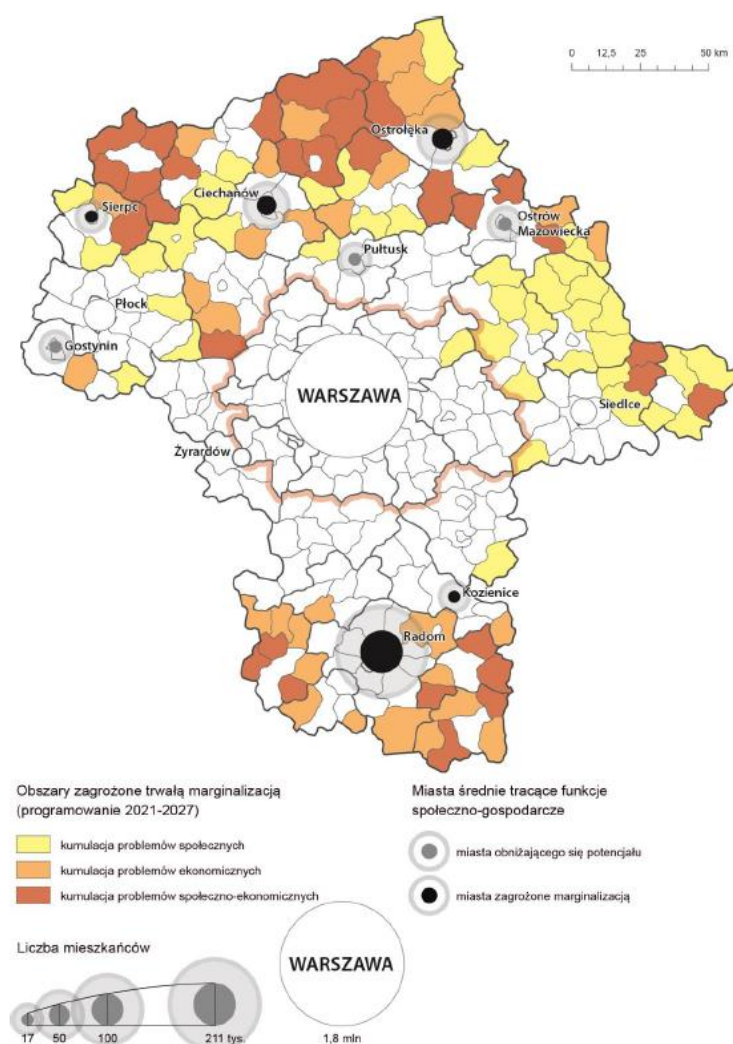

Źródło: Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze

Pomimo wskazania MOF jako odrębnej kategorii OSI, ich rozwój jest ściśle powiązany z rozwojem OSI obejmujących podregiony NUTS 3, ukierunkowanych na przewyższanie barier rozwojowych. W wyniku tej zależności działania prowadzone na obszarze poszczególnych MOF jako istniejących bądź potencjalnych biegunów wzrostu, będą przekładać się na poprawę konkurencyjności i spójności w skali całego podregionu, z korzyścią dla całego województwa.

Mapa 14. Obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze

Źródło: Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze

Odnosząc się do wcześniejszych wyjaśnień, **Gmina Korytnica** należy do **siedleckiego obszaru strategicznej interwencji**. Działania we wskazanym OSI skoncentrowane będą na poniższych obszarach.

Wsparcie rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru poprzez:

- wzmacnianie wykształconych specjalizacji gospodarczych, m.in. sektora rolnego, przetwórstwa
- rolno-spożywczego, przemysłu maszynowego, metalowego i chemicznego,
- rozwój skoordynowanej oferty inwestycyjnej, w tym zapewnienie terenów inwestycyjnych
- i poprawę ich dostępności transportowej,
- rozwój infrastruktury turystycznej i promocję zintegrowanej oferty turystycznej.

Poprawa dostępności obszaru poprzez:

- rozbudowę i modernizację systemów kanalizacyjnych, gazowych i ciepłowniczych,
- zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych,
- modernizację systemu gospodarki odpadami – wdrażanie gospodarki odpadami o obiegu zamkniętym.

Ponadto należy pokreślić, że **siedlecki obszar strategicznej interwencji** ukierunkowany jest na wzmacnianie atrakcyjności inwestycyjnej, rozwój przedsiębiorczości oraz lokalnych rynków pracy poprzez lepsze wykorzystanie istniejących potencjałów i specjalizacji gospodarczych. Istotne znaczenie ma także dywersyfikacja gospodarki, zwłaszcza na obszarach wiejskich, aktywizacja zawodowa mieszkańców oraz wzmacnianie dochodów samorządów lokalnych. Ważnym kierunkiem działań pozostaje tworzenie spójnej oferty inwestycyjnej, poprawa konkurencyjności przedsiębiorstw, zwiększanie dostępności przygotowanych terenów inwestycyjnych, rozwój turystyki opartej na walorach przyrodniczo-kulturowych, modernizacja infrastruktury technicznej oraz ograniczanie niskiej emisji z sektora komunalno-bytowego i transportowego.

W odniesieniu do Gminy Korytnica **działania na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją** powinny koncentrować się przede wszystkim na wzmacnianiu lokalnej aktywności społeczno-gospodarczej oraz lepszym wykorzystaniu rolniczego charakteru gminy. Istotne znaczenie ma wspieranie nowoczesnego i bardziej konkurencyjnego rolnictwa poprzez zwiększanie towarowości gospodarstw, rozwój specjalizacji produkcyjnych, poprawę efektywności gospodarowania oraz wzmacnianie lokalnego przetwórstwa rolno-spożywczego powiązanego z bazą surowcową gminy. Ważnym kierunkiem powinno być również upowszechnianie doradztwa rolniczego, wdrażanie innowacyjnych rozwiązań produkcyjnych, rozwój przechowalnictwa i infrastruktury towarzyszącej oraz budowanie współpracy

pomiędzy rolnikami, producentami, grupami branżowymi i instytucjami otoczenia rolnictwa. Takie podejście pozwoli nie tylko zwiększać wartość dodaną w lokalnej gospodarce, ale również wzmacniać odporność ekonomiczną obszarów wiejskich oraz lepiej wykorzystywać potencjał Gminy Korytnica jako gminy o wyraźnym profilu rolniczym.

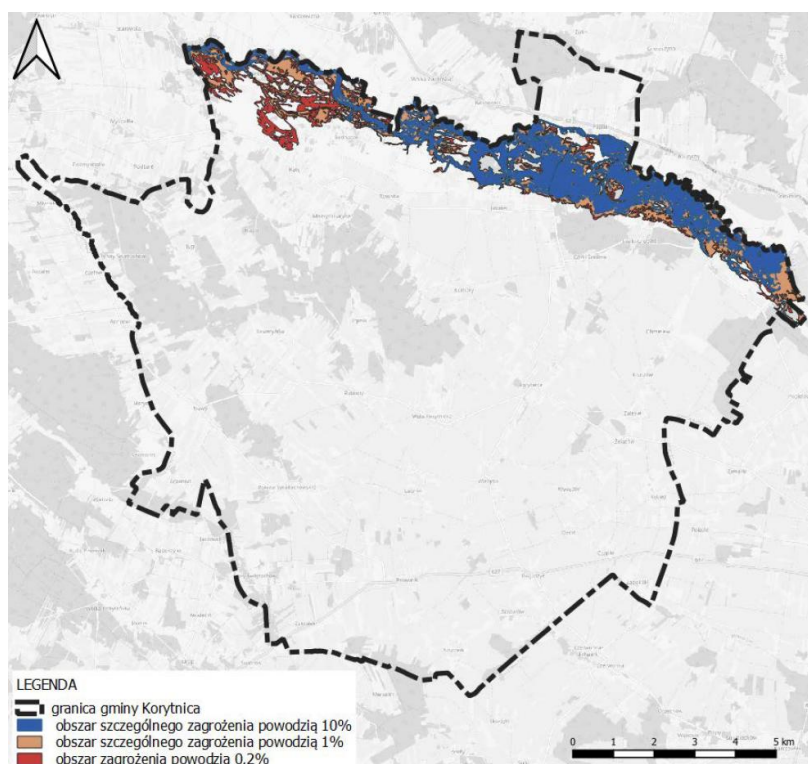
Równolegle niezbędne jest wspieranie pozarolniczych kierunków aktywności gospodarczej, które mogą ograniczać ryzyko marginalizacji części miejscowości i zwiększać atrakcyjność gminy jako miejsca do życia i pracy. W przypadku Gminy Korytnica szczególne znaczenie powinno mieć rozwijanie przedsiębiorczości lokalnej, usług dla mieszkańców, agroturystyki, działalności wykorzystującej walory przyrodnicze i krajobrazowe oraz inicjatyw opartych na produktach lokalnych. Kluczowe będzie także przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu i technologicznemu, zwiększanie dostępu do kapitału zewnętrznego, rozwijanie doradztwa dla osób chcących podejmować działalność gospodarczą lub odchodzić z rolnictwa oraz tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy poza sektorem rolnym. Działania te powinny służyć dywersyfikacji lokalnej gospodarki, zahamowaniu odpływu ludzi młodych i przedsiębiorczych oraz stopniowemu wzmacnianiu społeczno-gospodarczej stabilności tych części gminy, które są najbardziej narażone na osłabienie funkcji rozwojowych.

9. Uwarunkowania wodne oraz związane ze zmianami klimatu

Zgodnie z art. 326 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t. j. Dz.U. z 2025 r., poz. 960, 1535) Strategia Rozwoju Gminy Korytnica na lata 2026-2035 uwzględnia m.in. ustalenia dokumentów planistycznych, o których mowa w art. 315 pkt 1-3 ww. ustawy tj.:

- plany zarządzania ryzykiem powodziowym,
- plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy,
- plan przeciwdziałania skutkom suszy.

Mapa 15. Mapa obszarów szczególnego zagrożenia powodzią w Gminie Korytnica

Źródło: Urząd Gminy w Korytnicy. Prognoza oddziaływania na środowisko – Plan ogólny Gminy Korytnica

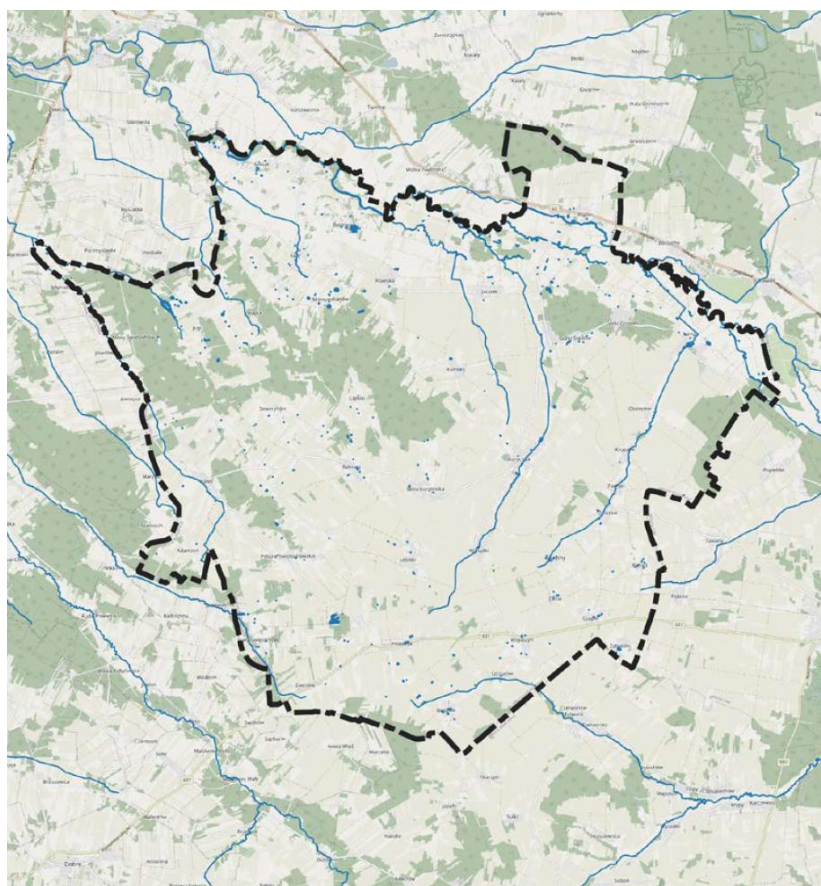
Najważniejszym elementem sieci hydrograficznej gminy jest rzeka Liwiec, stanowiąca lewobrzeżny dopływ Bugu, przepływająca przez północną część Gminy Korytnica. W obrębie gminy występują również jej dopływy, w tym Czerwonka, Mikosz i Wąsosz. Szczególne znaczenie ma Czerwonka, która na terenie gminy ma długość około 7 km i szerokość od 1 do 2 metrów, a jej koryto na większości przebiegu zachowuje naturalny charakter. Istotnym zasobem wodnym są także liczne formy związane z doliną Liwca, w tym ponad 120 zinwentaryzowanych starorzeczy oraz 135 sztucznych zbiorników wodnych o łącznej powierzchni 22,25 ha. Tak ukształtowany układ wodny zwiększa wartość przyrodniczą

i krajobrazową gminy, ale równocześnie wymaga szczególnej ostrożności w planowaniu przestrzennym, ponieważ tereny dolinne i podmokłe pełnią ważną rolę retencyjną, klimatyczną i ekologiczną.

Na obszarze gminy występuje kilka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych, dla których określono cele środowiskowe związane z osiągnięciem dobrego stanu ekologicznego i chemicznego oraz zapewnieniem drożności cieków dla migracji organizmów wodnych. Sytuacja poszczególnych cieków jest zróżnicowana. W części przypadków nie można było dokonać pełnej oceny stanu lub potencjału, natomiast część jednolitych części wód została uznana za zagrożoną nieosiągnięciem celów środowiskowych. Dotyczy to między innymi odcinków Liwca, Korycianki, Moszczony, Kopanki czy Dopytywu spod Komór. Dodatkowo Osownica została oceniona jako ciek o słabym stanie ekologicznym, a odcinki Liwca jako umiarkowane. Wskazuje to, że system wód powierzchniowych na terenie gminy wymaga konsekwentnej ochrony, zwłaszcza w zakresie ograniczania zanieczyszczeń obszarowych, poprawy drożności ekologicznej cieków oraz zachowania naturalnych funkcji dolin rzecznych.

Mapa 16. Wody powierzchniowe w Gminie Korytnica

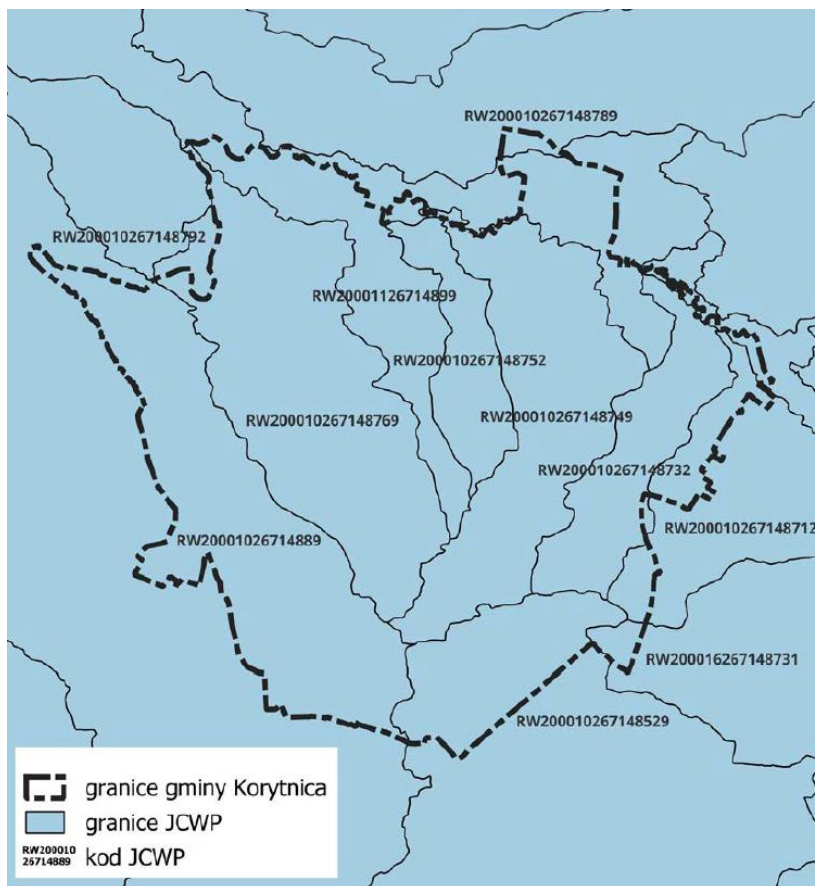

Źródło: Urząd Gminy w Korytnicy. Prognoza oddziaływania na środowisko – Plan ogólny Gminy Korytnica

Równie istotne znaczenie mają zasoby wód podziemnych. Gmina Korytnica położona jest w zasięgu Głównych Zbiorników Wód Podziemnych nr 215 i 2151, określanych jako Subniecka Warszawska oraz jej część centralna. Są to zbiorniki trzeciorzędowe o dużym znaczeniu zasobowym, choć obecnie nieustanowione jako obszary ochronne. Teren gminy znajduje się również w obrębie Jednolitej Części Wód Podziemnych PLGW200055, dla której stwierdzono dobry stan ilościowy i chemiczny oraz brak zagrożenia nieosiągnięciem celów środowiskowych. Jednocześnie wskazano występowanie rozproszonej presji związanej z rolnictwem, gospodarką komunalną i częściowo działalnością gospodarczą. Szczególne znaczenie użytkowe ma czwartorzędowe piętro wodonośne, z którego korzysta gmina, przy czym poziom przypowierzchniowy jest słabiej izolowany od powierzchni terenu, a przez to bardziej narażony na infiltrację zanieczyszczeń. Z punktu widzenia rozwoju gminy oznacza to konieczność szczególnej dbałości o ochronę jakości wód podziemnych, zwłaszcza w warunkach rozproszonej zabudowy i niewystarczająco rozwiniętej infrastruktury kanalizacyjnej.

Mapa 17. Zasięg zlewni JCWP rzecznych w granicach gminy

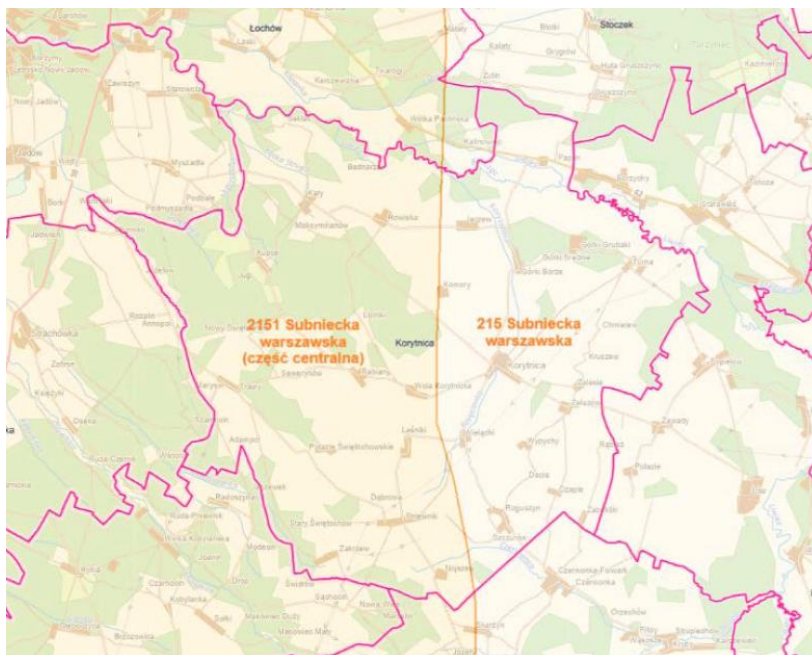

Źródło: Urząd Gminy w Korytnicy. Prognoza oddziaływania na środowisko – Plan ogólny Gminy Korytnica

Ważnym uwarunkowaniem przestrzennym i środowiskowym są również obszary szczególnego **zagrożenia powodzią**, zlokalizowane w sąsiedztwie Liwca, przede wszystkim w obrębach Seklak, Kąty, Bednarze, Paplin, Rowiska, Jaczew, Górki Borze, Górki Grubaki i Turna. Obejmują one strefy zagrożenia występujące z prawdopodobieństwem raz na 10 lat, raz na 100 lat oraz raz na 500 lat. Tego rodzaju uwarunkowania powinny być traktowane jako trwałe element planowania przestrzennego i inwestycyjnego. W praktyce oznacza to konieczność ostrożnego lokalizowania nowej zabudowy, ochrony naturalnej retencji dolin rzeczno-łąkowych oraz unikania działań, które mogłyby zwiększać odpływ powierzchniowy lub osłabiać zdolność terenu do magazynowania wody. W warunkach nasilających się zjawisk klimatycznych, takich jak deszcze nawalne i dłuższe okresy bezopadowe, znaczenie tych działań będzie dodatkowo rosło.

Mapa 18. Główne Zasięgi Wód Podziemnych

Źródło: Urząd Gminy w Korytnicy. Prognoza oddziaływania na środowisko – Plan ogólny Gminy Korytnica

Do najważniejszych zagrożeń dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie Gminy Korytnica należy zaliczyć nieuporządkowaną gospodarkę ściekową na części obszaru gminy, odprowadzanie nieoczyszczonych wód opadowych do gruntu i rowów, sporadyczne występowanie dzikich wysypisk odpadów oraz zanieczyszczenia pochodzące z działalności rolniczej. Szczególnie wrażliwe są obszary wykorzystujące wody z ujęć czwartorzędowych, gdzie izolacja od powierzchni terenu jest słabsza. W tym kontekście uwarunkowania wodne należy rozpatrywać ściśle łącznie ze zmianami klimatu. Wzrost

częstotliwości okresów suszy, presja na zasoby wodne, zwiększone ryzyko lokalnych podtopień oraz rosnąca zmienność opadów sprawiają, że polityka rozwoju gminy powinna wzmacniać działania adaptacyjne. Dotyczy to przede wszystkim rozwoju gospodarki wodno-ściekowej, ochrony terenów podmokłych i dolinnych, zwiększania retencji krajobrazowej, promowania racjonalnego gospodarowania wodą w rolnictwie i gospodarstwach domowych oraz wspierania rozwiązań opartych na zielono-błękitnej infrastrukturze.

W granicach Gminy Korytnica zidentyfikowano 11 jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych, które należą do dorzecza Wisły i regionu wodnego Bugu oraz Środkowej Wisły. Są to: Struga, kod RW200010267148529, typ PNp, czyli potok lub strumień nizinny piaszczysty, status naturalna część wód, w kartach II aktualizacji planów gospodarowania wodami bez możliwości pełnej oceny stanu lub potencjału, niezagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych; Dopływ z Zawad, kod RW200010267148712, typ PNp, status naturalna część wód, brak możliwości pełnej oceny stanu lub potencjału, jednostka zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych; Dopływ z Zalesia, kod RW200010267148732, typ PNp, status naturalna część wód, brak możliwości pełnej oceny stanu lub potencjału, jednostka niezagrożona; Korycianka, kod RW200010267148749, typ PNp, status naturalna część wód, brak możliwości pełnej oceny stanu lub potencjału, jednostka zagrożona; Dopływ spod Komór, kod RW200010267148752, typ PNp, status naturalna część wód, brak możliwości pełnej oceny stanu lub potencjału, jednostka zagrożona; Moszczona, kod RW200010267148769, typ PNp, status naturalna część wód, brak możliwości pełnej oceny stanu lub potencjału, jednostka zagrożona; Osownica, kod RW20001026714889, typ PNp, status naturalna część wód, słaby stan ekologiczny, jednostka zagrożona; Liwiec od Dopływu z Zalesia do ujścia, kod RW20001126714899, typ RzN, czyli rzeka nizinna, status naturalna część wód, umiarkowany stan ekologiczny, jednostka zagrożona; Liwiec od Kostrzynia do Dopływu z Zalesia, kod RW200016267148731, typ Rz_org, status naturalna część wód, umiarkowany stan ekologiczny, jednostka zagrożona; Dopływ z Myszadeł, kod RW200010267148792, typ PNp, status naturalna część wód, dobry stan ekologiczny, jednostka zagrożona; Kopanka, kod RW200010267148789, typ PNp, status naturalna część wód, umiarkowany stan ekologiczny, jednostka zagrożona. Najnowsza klasyfikacja Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska dla lat 2019-2024 wskazuje przy tym na potrzebę traktowania analizowanych cieków jako elementów wymagających stałej ochrony, monitorowania i ograniczania presji antropogenicznych, w szczególności ze strony gospodarki

komunalnej, rolnictwa, odpływu zanieczyszczeń obszarowych oraz przekształceń hydromorfologicznych.

Cele środowiskowe dla wskazanych JCWP obejmują przede wszystkim osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego wód, a także zapewnienie drożności cieków dla migracji ichtiofauny tam, gdzie jest to wymagane właściwościami danej części wód lub obecnością gatunków chronionych. W przypadku odcinków Liwca oraz wybranych dopływów szczególne znaczenie ma utrzymanie ciągłości ekologicznej cieku, ochrona doliny rzecznej, ograniczanie dopływu substancji biogenych i zanieczyszczeń z obszarów rolniczych oraz przeciwdziałanie pogarszaniu stanu wód. Z punktu widzenia Strategii Rozwoju Gminy Korytnica na lata 2026-2035 oznacza to konieczność konsekwentnego uwzględniania celów środowiskowych JCWP w planowaniu przestrzennym, inwestycjach infrastrukturalnych, rozwoju gospodarki wodno-ściekowej, działaniach na rzecz retencji oraz edukacji ekologicznej mieszkańców. Realizacja strategii powinna wspierać ograniczanie presji na wody powierzchniowe poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, wspieranie szczelnych i bezpiecznych rozwiązań ściekowych na terenach rozproszonej zabudowy, ochronę naturalnych dolin rzecznych, rowów, oczek wodnych i terenów podmokłych, a także promowanie praktyk rolniczych ograniczających spływ biogenów do cieków.

W kontekście realizacji **celów środowiskowych** dla jednolitych części wód powierzchniowych istotne znaczenie dla Gminy Korytnica ma uwzględnienie działań wskazanych do realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego w II aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły. W szczególności dotyczy to aktualizacji programu ochrony środowiska w taki sposób, aby zwiększyć skuteczność działań ograniczających dopływ zanieczyszczeń do wód powierzchniowych. Oznacza to potrzebę dalszego wzmocnienia gospodarki wodno-ściekowej, ograniczania presji zanieczyszczeń pochodzących z rozproszonej zabudowy, rolnictwa i odpływu powierzchniowego, a także lepszego powiązania polityki przestrzennej, inwestycyjnej i środowiskowej gminy z celami ochrony wód. Aktualizacja dokumentów lokalnych powinna służyć poprawie efektywności działań naprawczych, wspierać osiągnięcie dobrego stanu wód oraz przeciwdziałać pogarszaniu ich jakości, zwłaszcza w odniesieniu do cieków i zlewni występujących na terenie Gminy Korytnica.

Zagrożenie suszą na terenie Gminy Korytnica należy rozpatrywać jako istotne uwarunkowanie rozwoju lokalnego, szczególnie ze względu na rolniczy charakter gminy, duży udział użytków rolnych, znaczenie trwałych użytków zielonych oraz zależność części lokalnej gospodarki od warunków wodnych. Dane prezentowane w Hydroportalu, który umożliwia przegląd informacji dotyczących przeciwdziałania suszy i planów gospodarowania wodami, a także założenia Planu przeciwdziałania skutkom suszy wskazują na potrzebę konsekwentnego wzmacniania retencji, racjonalnego gospodarowania wodą oraz ochrony naturalnych terenów zatrzymujących wodę w krajobrazie. W przypadku Gminy Korytnica szczególne znaczenie powinny mieć działania służące ochronie doliny Liwca, starorzeczy, rowów melioracyjnych, oczek wodnych, terenów podmokłych i zadrzewień śródpolnych, a także ograniczanie szybkiego odpływu wód opadowych z terenów rolniczych i zabudowanych. W wymiarze strategicznym przeciwdziałanie skutkom suszy powinno być powiązane z rozwojem gospodarki wodno-ściekowej, modernizacją infrastruktury technicznej, edukacją ekologiczną mieszkańców oraz wspieraniem praktyk rolniczych sprzyjających zatrzymywaniu wody w glebie i zwiększaniu odporności gminy na zmiany klimatu.

Z perspektywy strategicznej Gmina Korytnica powinna traktować zasoby wodne jako jeden z kluczowych elementów bezpieczeństwa środowiskowego i rozwoju społeczno-gospodarczego. Oznacza to potrzebę równoczesnego wzmacniania ochrony jakości wód, rozwoju infrastruktury kanalizacyjnej i rozwiązań indywidualnych tam, gdzie są one uzasadnione, ochrony naturalnych obszarów retencyjnych, ograniczania źródeł presji z rolnictwa i gospodarki komunalnej oraz uwzględniania ryzyka powodziowego i suszowego w polityce przestrzennej. W dłuższej perspektywie działania te będą miały istotne znaczenie dla zachowania wysokiej jakości środowiska, poprawy warunków życia mieszkańców oraz zwiększenia odporności Gminy Korytnica na skutki zmian klimatu.

Podsumowując, w odniesieniu do planów zarządzania ryzykiem powodziowym, planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy oraz planu przeciwdziałania skutkom suszy Gmina Korytnica powinna prowadzić spójną politykę wodno-klimatyczną, polegającą na ograniczaniu lokalizacji nowej zabudowy na terenach zagrożonych powodzią, ochronie naturalnych terenów zalewowych, dolin rzecznych, starorzeczy, mokradeł i terenów podmokłych, utrzymywaniu drożności cieków i rowów melioracyjnych, a także na wzmacnianiu lokalnej retencji i zatrzymywaniu wody w krajobrazie. Równocześnie gmina

powinna koncentrować się na ochronie jakości wód powierzchniowych i podziemnych, ograniczaniu zanieczyszczeń pochodzących z gospodarki komunalnej i działalności rolniczej, rozwoju gospodarki wodno-ściekowej, promowaniu racjonalnego korzystania z zasobów wodnych oraz uwzględnianiu celów środowiskowych dla jednolitych części wód w dokumentach planistycznych i decyzjach inwestycyjnych. Ważnym kierunkiem działań powinno być również rozwijanie rozwiązań służących adaptacji do zmian klimatu, w tym zielono-błękitnej infrastruktury, oszczędnego gospodarowania wodą oraz planowania inwestycji w sposób zwiększający odporność gminy na skutki powodzi, suszy i innych zjawisk ekstremalnych.

10. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy wraz z zakresem planowanych działań

Gminy Korytnica w perspektywie najbliższych lat wymaga ukierunkowanych i wzajemnie powiązanych działań w tych częściach gminy, które mają szczególne znaczenie dla jej dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego. Na podstawie przeprowadzonej diagnozy, analiz strategicznych oraz rozpoznania lokalnych uwarunkowań wyodrębniono trzy Obszary Strategicznej Interwencji, których wspieranie powinno stanowić jeden z istotnych elementów realizacji strategii rozwoju. Każdy z tych obszarów odnosi się do kluczowych wyzwań i potencjałów Gminy Korytnica, związanych między innymi z poprawą jakości życia mieszkańców, wzmocnieniem lokalnej gospodarki, ochroną zasobów przyrodniczych, rozwojem infrastruktury oraz ograniczaniem skutków rozproszonej struktury osadniczej. Skuteczna interwencja w tych obszarach wymaga prowadzenia spójnych działań samorządu, realizowanych we współpracy z mieszkańcami, sołectwami, instytucjami publicznymi oraz partnerami społeczno-gospodarczymi. Poniżej przedstawiono zakres i kierunki interwencji przewidziane dla poszczególnych Obszarów Strategicznej Interwencji.

Tabela 4. OSI Gminy Korytnica w ujęciu problemowym

OSI Gminy Korytnica w ujęciu problemowym		
OSI 1. Obszary o niekorzystnych trendach demograficznych i ograniczonym dostępie do usług publicznych	OSI 2. Obszary o niedostatecznym wyposażeniu w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną	OSI 3. Obszary wrażliwe środowiskowo i narażone na presję wodno-klimatyczną
- Wzmacnianie dostępności podstawowych usług publicznych w miejscowościach oddalonych od Korytnicy. - Rozwijanie lokalnych form wsparcia dla dzieci, młodzieży, rodzin i seniorów. - Utrzymywanie i podnoszenie jakości edukacji w szkołach pełniących funkcje lokalnych centrów usługowych. - Rozszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych, opiekuńczych, sportowych i kulturalnych. - Wspieranie rozwoju usług zdrowotnych, profilaktycznych i opiekuńczych w skali całej gminy. - Poprawa dostępności transportowej do szkół, urzędu,	- Rozbudowa i modernizacja dróg gminnych oraz poprawa ich standardu technicznego. - Zwiększanie spójności układu drogowego między miejscowościami a ośrodkiem gminnym. - Budowa i modernizacja chodników, poboczy, odwodnienia i oświetlenia drogowego. - Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w rejonie szkół, przystanków i obiektów publicznych. - Stopniowa rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenach o największej koncentracji zabudowy.	- Ochrona doliny Liwca oraz innych cennych przyrodniczo obszarów przed niekontrolowaną presją inwestycyjną. - Zachowanie i wzmacnianie ciągłości lokalnego systemu przyrodniczego, w tym terenów podmokłych, zadrzewień i starorzeczy. - Ograniczanie zabudowy na terenach szczególnego zagrożenia powodzią. - Zwiększanie lokalnej retencji poprzez ochronę naturalnych obniżen terenu, oczek wodnych i terenów wilgotnych. - Rozwijanie działań przeciwdziałających skutkom

placówek zdrowia i instytucji kultury. • Rozwijanie świetlic wiejskich i innych miejsc integracji społecznej jako lokalnych centrów aktywności. • Tworzenie warunków sprzyjających osiedlaniu się młodych rodzin i zatrzymywaniu mieszkańców w gminie. • Wzmacnianie działań integracyjnych i międzypokoleniowych na poziomie sołectw. • Rozwijanie usług cyfrowych ograniczających skutki oddalenia od głównych ośrodków usługowych. • Wspieranie aktywności organizacji społecznych i liderów lokalnych na terenach słabiej wyposażonych w usługi. • Prowadzenie działań poprawiających jakość życia w mniejszych miejscowościach, tak aby ograniczać społeczną i osadniczą peryferyzację części gminy.	• Wspieranie rozwoju przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach rozproszonych. • Modernizacja i wzmacnianie infrastruktury wodociągowej oraz urządzeń zaopatrzenia w wodę. • Rozwijanie lokalnych rozwiązań retencyjnych i odwodnieniowych ograniczających skutki suszy i podtopień. • Poprawa dostępu do szybkiego Internetu i usług cyfrowych na obszarach słabiej skomunikowanych. • Modernizacja obiektów użyteczności publicznej pod kątem efektywności energetycznej i funkcjonalności. • Rozwój infrastruktury społecznej i rekreacyjnej w miejscowościach o niedoborach wyposażenia. • Ukierunkowanie inwestycji infrastrukturalnych na te części gminy, w których ich brak najsilniej ogranicza rozwój społeczno-gospodarczy i jakość życia mieszkańców.	suszy w przestrzeni rolniczej i osadniczej. • Ograniczanie zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych pochodzących z gospodarki komunalnej i rolnictwa. • Wspieranie racjonalnego gospodarowania wodą w gospodarstwach domowych i rolnych. • Rozwijanie zielono-błękitnej infrastruktury w miejscowościach i przestrzeniach publicznych. • Ochrona krajobrazu rolniczego i leśnego jako ważnego zasobu środowiskowego i tożsamościowego gminy. • Wspieranie działań na rzecz poprawy jakości powietrza i ograniczania niskiej emisji. • Rozwijanie odnawialnych źródeł energii w sposób nienaruszający ładu przestrzennego i walorów przyrodniczych. • Uwzględnianie adaptacji do zmian klimatu w planowaniu przestrzennym, inwestycyjnym i środowiskowym całej gminy.
--	---	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów dostarczonych przez Urząd Gminy w Korytnicy

Wyznaczone problemowe Obszary Strategicznej Interwencji w Gminie Korytnica koncentrują się na tych częściach i zjawiskach, które w największym stopniu wpływają na tempo oraz jakość rozwoju lokalnego. Obejmują one przede wszystkim obszary dotknięte niekorzystnymi trendami demograficznymi i ograniczonym dostępem do usług publicznych, obszary o niedostatecznym wyposażeniu w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną oraz obszary wrażliwe środowiskowo, narażone na presję wodno-klimatyczną. Ich wyodrębnienie pozwala lepiej ukierunkować interwencję samorządu, koncentrując działania tam, gdzie występują największe bariery rozwojowe, a równocześnie, gdzie odpowiednio zaplanowane przedsięwzięcia mogą przynieść trwałe efekty społeczne, przestrzenne i społeczno-gospodarcze.

11. System realizacji strategii

Monitorowanie i ocena realizacji „Strategii Rozwoju Gminy Korytnica na lata 2026-2035” stanowią jeden z podstawowych warunków skutecznego zarządzania rozwojem lokalnym w zmieniających się uwarunkowaniach społecznych, gospodarczych, przestrzennych i środowiskowych. W gminie o rolniczym charakterze, rozproszonej sieci 41 miejscowości, zróżnicowanych potrzebach infrastrukturalnych oraz istotnych uwarunkowaniach wodnych i przyrodniczych, szczególnego znaczenia nabiera systematyczne śledzenie postępów we wdrażaniu strategii oraz bieżące reagowanie na pojawiające się bariery i nowe wyzwania. Sprawnie funkcjonujący system monitoringu pozwala ocenić, czy podejmowane działania rzeczywiście przekładają się na poprawę jakości życia mieszkańców, rozwój lokalnej przedsiębiorczości, wzmacnianie spójności funkcjonalno-przestrzennej gminy, poprawę dostępności usług publicznych oraz ochronę zasobów środowiskowych.

Strategia została oparta na jasno określonych celach strategicznych i zadaniach, którym powinny zostać przypisane mierzalne wskaźniki, źródła danych, podmioty odpowiedzialne za realizację oraz sposób weryfikacji postępów. Monitoring wdrażania strategii powinien być prowadzony w sposób regularny, **w cyklu dwuletnim, począwszy od 2028 r.**, z wykorzystaniem danych statystycznych, informacji pozyskiwanych z Urzędu Gminy, jednostek organizacyjnych gminy oraz danych pochodzących z bieżącego zarządzania finansami, inwestycjami i usługami publicznymi. Istotne jest także powiązanie systemu monitorowania z corocznym raportem o stanie gminy, co pozwoli zachować spójność pomiędzy dokumentem strategicznym a praktyką zarządzania samorządowego, a jednocześnie zwiększy przejrzystość przekazu kierowanego do mieszkańców, Rady Gminy i partnerów zewnętrznych.

Za koordynację wdrażania strategii powinien odpowiadać Wójt Gminy Korytnica, przy wsparciu Urzędu Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych realizujących zadania w obszarze edukacji, kultury, pomocy społecznej, gospodarki komunalnej, infrastruktury, ochrony środowiska i rozwoju lokalnego. System realizacji strategii powinien w sposób czytelny określać zakres odpowiedzialności podmiotów wiodących i współpracujących, a także uwzględniać współdziałanie z sołectwami, jednostkami Ochotniczej Straży Pożarnej, organizacjami społecznymi, przedsiębiorcami, instytucjami powiatowymi i innymi partnerami

zaangażowanymi w rozwój gminy. Monitoring powinien pełnić nie tylko funkcję kontrolną, ale również organizującą i integrującą, tworząc podstawę do okresowej oceny skuteczności działań oraz do wspólnego określania priorytetów rozwojowych.

Efektywny system realizacji, monitoringu i oceny strategii zwiększa transparentność działań samorządu oraz buduje zaufanie społeczne, ponieważ pokazuje, jakie przedsięwzięcia zostały zrealizowane, jakie efekty przyniosły oraz gdzie występują ograniczenia wymagające dodatkowej interwencji. Umożliwia on także identyfikowanie nowych zjawisk, takich jak pogłębianie się niekorzystnych trendów demograficznych, zmiany na lokalnym rynku pracy, rosnące koszty inwestycji, presja na infrastrukturę techniczną czy nasilające się skutki zmian klimatu, a następnie przekładanie tych obserwacji na aktualizację sposobu wdrażania strategii. W przypadku Gminy Korytnica monitoring nie powinien być traktowany wyłącznie jako obowiązek formalny, lecz jako praktyczne narzędzie wspierające odpowiedzialne, konsekwentne i długofalowe prowadzenie polityki rozwoju lokalnego do 2035 roku.

Tabela 5. Zestawienie wskaźników monitorujących i ewaluacyjnych w przyporządkowaniu do poszczególnych celów strategicznych

Przykładowe wskaźniki	Oczekiwany kierunek zmian do 2035 r., źródło danych	Wartość bazowa wskaźnika (2024 r.)	Cel 1. Rozwój kapitału ludzkiego, edukacji i kultury	Cel 2. Rozwój przedsiębiorczości i lokalnej gospodarki	Cel 3. Ochrona środowiska i racjonalne wykorzystanie przestrzeni	Cel 4. Rozwój nowoczesnej infrastruktury lokalnej	Cel 5. Efektywne i partnerskie zarządzanie gminą
Liczba osób objętych wsparciem pomocy społecznej (os.)	Spadek, GUS	277					
Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej (szt.)	Spadek, GUS	62					
Liczba projektów przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu (szt.)	Wzrost, JST	-					
Ćwiczący w klubach sportowych (os.), 2018 r.	Wzrost, GUS	126					
Liczba projektów zrealizowanych przy udziale NGO (szt.)	Wzrost, JST	-					
Liczba organizacji pozarządowych (NGO) na mieszkańca	Wzrost, JST	-					

Biblioteki (liczba czytelników) (os.)	Wzrost, GUS	756					
Liczba osób uczestniczących w lokalnych imprezach (os.)	Wzrost, GUS	800					
Liczba przestępstw ogółem	Spadek, JST	-					
Wskaźnik salda migracji	Wzrost, GUS	-26					
Przyrost naturalny	Wzrost, GUS	-11					
Poziom tożsamości lokalnej (badania własne, %)	Wzrost, JST	-					
Liczba mieszkańców gminy (os.)	Wzrost, GUS	5466					
Liczba obiektów objętych termomodernizacją (ob.)	Wzrost, JST	-					
Liczba instalacji OZE (szt.)	Wzrost, JST	-					
Lesistość (%)	Wzrost, GUS	17					
Stopień emisji dwutlenku węgla (t/r)	Spadek, GUS	-					
Powierzchnia terenów zielonych (ha)	Wzrost, JST	-					
Liczba projektów z zakresu edukacji ekologicznej (szt.)	Wzrost, JST	-					
Liczba bezrobotnych (os.)	Spadek, GUS	81					
Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%)	Spadek, GUS	2,6					
Wskaźnik przedsiębiorczości (Podmioty wpisane do REGON na 1000 ludności)	Wzrost, GUS	69					
Liczba nowych miejsc pracy	Wzrost, JST	-					
Podmioty nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludności	Wzrost, GUS	5,09					
Liczba zgłoszonych ofert pracy (szt.)	Wzrost, JST	-					
Powierzchnia terenów inwestycyjnych (ha)	Wzrost, JST	-					
Liczba turystów zagranicznych (os.)	Wzrost, GUS	-					
Liczba miejsc noclegowych	Wzrost, GUS	-					
Liczba projektów promujących gminę (szt.)	Wzrost, JST	-					
Liczba gospodarstw agroturystycznych (ob.)	Wzrost, JST	-					
Liczba wejść na stronę internetową gminy	Wzrost, JST	-					

Jakość gminnej administracji (badania własne, %)	Wzrost, JST	-					
Wartość umów o dofinansowanie projektów ze środków UE (mln PLN)	Wzrost, GUS	15,7					
Liczba projektów z zakresu e-administracji publicznej (szt.)	Wzrost, JST	-					
Liczba porad lekarskich ogółem (szt.)	Spadek, GUS	15107					
Korzystający z instalacji wodociągowej (%), 2023 r.	Wzrost, GUS	87,9					
Korzystający z instalacji kanalizacyjnej (%), 2023 r.	Wzrost, GUS	12,6					
Korzystający z instalacji gazowej (%), 2022 r.	Wzrost, GUS	0,3					
Zasoby mieszkaniowe, mieszkania (ob.)	Wzrost, GUS	2146					
Powierzchnia zrewitalizowanych terenów (ha)	Wzrost, JST	-					
Powierzchnia gruntów leśnych (ha)	Wzrost, GUS	3078					
Liczba zrewitalizowanych obiektów (ob.)	Wzrost, JST	-					
Długość nowych dróg (km)	Wzrost, JST	-					
Długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg (km)	Wzrost, JST	-					
Liczba projektów dla uczniów niepełnosprawnych (szt.)	Wzrost, JST	-					
Liczba szkoleń kompetencyjnych dla kadry nauczycielskiej (szt.)	Wzrost, JST	-					

Źródło: opracowanie własne, GUS – Główny Urząd Statystyczny, JST – Gmina Korytnica. W przypadku braku wartości bazowej dla wskaźnika (np. za 2024 r.) należy zbadać kierunek zmian w roku opracowywania raportu ewaluacyjnego (np. badanie kierunku zmian w latach 2024-2028)

Tabela 6. Ramowy plan operacyjny realizacji Strategii Rozwoju Gminy Korytnica na lata 2026-2035

CEL STRATEGICZNY HORYZONTALNY Zrównoważony i zintegrowany rozwój Gminy Korytnica			
Nr zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty uczestniczące w realizacji	Podmiot monitorujący
Cel strategiczny 1. Rozwój kapitału ludzkiego, edukacji i kultury			
1.1.-1.15	Urząd Gminy w Korytnicy	Urząd Gminy w Korytnicy, NGO, MSP	Urząd Gminy w Korytnicy
Cel strategiczny 2. Rozwój przedsiębiorczości i lokalnej gospodarki			
2.1-2.15	Urząd Gminy w Korytnicy	Urząd Gminy w Korytnicy, MSP, INiB	Urząd Gminy w Korytnicy
Cel strategiczny 3. Ochrona środowiska i racjonalne wykorzystanie przestrzeni			
3.1-3.14	Urząd Gminy w Korytnicy	Urząd Gminy w Korytnicy, NGO, MSP, INiB	Urząd Gminy w Korytnicy
Cel strategiczny 4. Rozwój nowoczesnej infrastruktury lokalnej			
4.1-4.15	Urząd Gminy w Korytnicy	Urząd Gminy w Korytnicy, INiB	Urząd Gminy w Korytnicy

Cel strategiczny 5. Efektywne i partnerskie zarządzanie gminą			
5.1-5.15	Urząd Gminy w Korytnicy	Urząd Gminy w Korytnicy, NGO, INiB	Urząd Gminy w Korytnicy

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów dostarczonych przez Urząd Gminy w Korytnicy, NGO-organizacje pozarządowe, MSP-przedsiębiorcy, INiB- instytucje naukowe i badawcze

W Gminie Korytnica **dokumenty wykonawcze** odgrywają bardzo ważną rolę w procesie realizacji strategii rozwoju, ponieważ pozwalają przełożyć cele strategiczne i kierunki działań na konkretne przedsięwzięcia, zadania operacyjne oraz decyzje organizacyjne i inwestycyjne. Obejmują one zarówno **dokumenty już obowiązujące**, takie jak plany, programy i opracowania branżowe, jak również **dokumenty planowane, opcjonalne**, których przygotowanie może okazać się potrzebne w odpowiedzi na nowe uwarunkowania rozwojowe, zmiany prawne lub potrzeby mieszkańców.

W odniesieniu do Gminy Korytnica większe znaczenie mają dokumenty wspierające prowadzenie polityki przestrzennej, rozwój infrastruktury technicznej, zwłaszcza gospodarki wodno-ściekowej, ochronę środowiska, bezpieczeństwo lokalne, adaptację do zmian klimatu oraz rozwój usług społecznych. Na potrzeby niniejszej strategii przygotowano zestawienie takich dokumentów w układzie tabelarycznym, obejmujące zarówno akty już funkcjonujące, jak i te, których opracowanie może być zasadne w perspektywie do 2035 roku.

Wykorzystywanie dokumentów wykonawczych wzmacnia skuteczność wdrażania celów strategicznych Gminy Korytnica, ponieważ porządkuje działania w poszczególnych obszarach, poprawia koordynację pomiędzy Urzędem Gminy, jednostkami organizacyjnymi i partnerami zewnętrznymi oraz ułatwia monitorowanie postępów. Dokumenty te pełnią funkcję praktycznych narzędzi zarządczych, które pomagają łączyć długofalowe ambicje rozwojowe z rzeczywistymi możliwościami finansowymi, organizacyjnymi i przestrzennymi samorządu. Dzięki temu łatwiej zachować spójność pomiędzy działaniami podejmowanymi w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej, a całościową wizją rozwoju gminy jako miejsca przyjaznego do życia, wspierającego lokalną przedsiębiorczość i nowoczesne rolnictwo, zapewniającego dostęp do podstawowych usług publicznych oraz konsekwentnie chroniącego walory przyrodnicze doliny Liwca i innych cennych obszarów środowiskowych.

Tabela 7. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych (obowiązujących oraz opcjonalnych, planowanych)

Przykładowy obszar tematyczny	Dokument gminny (wykonawczy)	Wytyczne wynikające z działań planu operacyjnego
Planowanie przestrzenne	Plan ogólny Gminy Korytnica,	zgodność zapisów planu ogólnego z modelem funkcjonalno-

	• Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Korytnica, • Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego, • Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Korytnica,	przestrzennym gminy przyjętym w strategii, • aktualizacja planu w miarę potrzeb oraz w wyniku zmian w prowadzonej polityce przestrzennej, • aktualizacja programu rewitalizacji, opracowanie gminnego programu rewitalizacji
Energetyka	• założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, • plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,	• kompleksowa realizacja założeń zawartych w planach, dopuszczalne są aktualizacje wynikające ze zmieniającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy,
Gospodarka komunalna	• wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, • Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Korytnica, • wieloletni plan inwestycyjny,	• kompleksowa realizacja założeń zawartych w planach, dopuszczalne są aktualizacje wynikające ze zmieniającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy, • realizacja założeń wieloletniego planu inwestycyjnego,
Ochrona i opieka nad zabytkami oraz zarządzanie dziedzictwem	• Gminny program opieki nad zabytkami Gminy Korytnica,	• aktualizacja dokumentu i kontynuacja realizacji projektów, zadań uwzględnionych w gminnym programie opieki nad zabytkami,
Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	• Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Korytnica, • Program Ochrony Środowiska dla Gminy Korytnica, • Program Usuwania WYROBÓW Zawierających Azbest z terenu Gminy Korytnica, • program małej retencji,	• aktualizacja dokumentu i kontynuacja realizacji projektów, zadań uwzględnionych w planie gospodarki niskoemisyjnej, • kompleksowa realizacja zadań uwzględnionych w programach, dopuszczalne są aktualizacje wynikające z zmieniającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy,
Transport	• plany rozwoju sieci drogowej wraz z planami finansowania w zakresie dróg gminnych, • plan zrównoważonej mobilności, • plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego, • strategia rozwoju elektromobilności, • Standardy infrastruktury rowerowej i koncepcja tras rowerowych wskazanych do realizacji w perspektywie do 2030 roku w województwie mazowieckim,	• kompleksowa realizacja założeń zawartych w planach, dopuszczalne są aktualizacje wynikające ze zmieniającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy, • postępowanie zgodnie ze standardami infrastruktury rowerowej i koncepcją tras rowerowych,
Polityka społeczna	• Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Korytnica na lata 2016-2025, • Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Korytnica na lata 2022-2026, • Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Korytnica,	• implementacja założeń strategii, monitoring i ewaluacja, • kompleksowa realizacja zadań uwzględnionych w programach, dopuszczalne są aktualizacje wynikające z zmieniającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy, • realizacja przewidzianych w programie rewitalizacji projektów społecznych,

	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Korytnica na lata 2022-2025,	
Rozwój lokalny	- Program współpracy Gminy Korytnica z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, - plan odnowy miejscowości, - plan urządzeniowo-rolny, - strategia rozwoju kultury, - strategia rozwoju turystyki,	- realizacja przewidzianych w programie współpracy z organizacjami pozarządowymi projektów, szersze wykorzystywanie endogenicznych potencjałów rozwojowych, szersze angażowanie organizacji pozarządowych w realizację zadań publicznych, - implementacja oraz bieżąca ewaluacja planów urządzeniowo-rolnego oraz odnowy miejscowości, - implementacja założeń strategii, monitoring i ewaluacja,
Zarządzanie kryzysowe	gminny plan zarządzania kryzysowego,	implementacja oraz bieżąca kontrola gminnych planów zarządzania kryzysowego,
Finanse publiczne	- Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Korytnica, - uchwały budżetowe.	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy zgodnie z przyjętymi w strategii priorytetowymi celami oraz zadaniami do realizacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów dostarczonych przez Urząd Gminy w Korytnicy oraz poradnika Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej – Strategia rozwoju krok po kroku.

W ramach **Umowy Partnerstwa na lata 2021–2027** określono **cele rozwojowe Polski**, które będą wspierane z funduszy unijnych. Obejmują one zwiększenie konkurencyjności gospodarki, ograniczenie emisji zanieczyszczeń, osiągnięcie dobrego stanu środowiska naturalnego zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, wzmocnienie cyfrowego rozwoju kraju, przejście na gospodarkę niskoemisyjną, zrównoważenie systemu energetycznego oraz poprawę stabilności dostaw paliw i energii. Ponadto, istotne są działania na rzecz poprawy jakości kapitału ludzkiego i zwiększenia udziału kapitału społecznego w rozwoju kraju, ograniczenie ubóstwa i wykluczenia społecznego, zwiększenie efektywności funkcjonowania instytucji publicznych, poprawa dostępności usług odpowiadających na wyzwania demograficzne oraz rozwój połączeń komunikacyjnych, w tym transeuropejskich, i podniesienie jakości usług transportowych dla przewozu towarów i pasażerów.

Przykładowe źródła finansowania projektów, kierunków działań zapisanych w strategii wskazywane dla samorządów przez **Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej**:

- środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego, w tym regionalne, powiatowe oraz środki własne gminy,

- środki pochodzące z budżetu państwa (pozostające w dyspozycji poszczególnych ministerstw, dedykowane fundusze i programy),
- środki funduszy celowych, np. pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatyw Wspólnotowych oraz Wspólnej Polityki Rolnej (obecne i przyszłe programy operacyjne na poziomie krajowym i regionalnym),
- inne fundusze ze źródeł europejskich jak np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- środki sektora prywatnego, w tym formuła partnerstwa publiczno-prywatnego oraz fundusze sektora pozarządowego,
- kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe,
- dodatkowe formy wsparcia dostępne w ramach specjalnych linii budżetowych, np. tarczy antykryzysowych.

Przy konstruowaniu konkretnych **ram finansowych** dla projektów pod uwagę brane będą następujące uwarunkowania: analiza dochodów i wydatków gminy w ostatnich latach; analiza możliwości inwestycyjnych i płynności finansowej gminy; analiza zadłużenia gminy; analiza skuteczności w pozyskiwaniu pozabudżetowych źródeł finansowania działań w ostatnich latach; zapisy wieloletniej prognozy finansowej gminy; informacje na temat potencjalnych zewnętrznych źródeł finansowania, bieżący harmonogram konkursów, warunków udziału i realizacji projektów, w tym wkładu własnego i udziału dofinansowania; baza wiedzy i doświadczeń powstałych w wyniku realizacji różnego typu inwestycji w ostatnich latach w gminie; baza wiedzy i doświadczeń powstałe w wyniku tworzenia ram finansowych dla dokumentów strategicznych funkcjonujących na poziomie gminy; informacje zapisane w opracowanych dotychczas projektach, wnioskach aplikacyjnych, studiach wykonalności.

Potencjalne **źródła finansowania zadań** zaplanowanych w „Strategii Rozwoju Gminy Korytnica na lata 2026-2035” są zróżnicowane i obejmują zarówno środki własne gminy, jak i zewnętrzne źródła publiczne i prywatne. Ich odpowiednie wykorzystanie ma kluczowe znaczenie dla skutecznej realizacji działań strategicznych w różnych obszarach, takich

jak infrastruktura, edukacja, gospodarka, ochrona środowiska, kultura czy usługi społeczne. Poniżej przedstawiono szczegółową charakterystykę potencjalnych źródeł finansowania.

Środki własne budżetu gminy.

Najbardziej podstawowym źródłem finansowania zadań są dochody własne Gminy Korytnica, obejmujące m.in. wpływy z podatków i opłat lokalnych (np. podatek od nieruchomości, podatek rolny, leśny), udział w podatkach dochodowych (PIT i CIT), dochody z majątku gminy (dzierżawy, najmu, sprzedaży nieruchomości), a także wpływy z opłat administracyjnych. Choć ich poziom jest ograniczony przez potencjał fiskalny gminy, stanowią one bazę do współfinansowania inwestycji oraz realizacji zadań bieżących.

Fundusze Unii Europejskiej.

W perspektywie finansowej **2021-2027** oraz **2028-2034** Gmina Korytnica może korzystać z wielu programów UE wspierających rozwój lokalny, w tym:

- Fundusze strukturalne i inwestycyjne (EFRR, EFS+, Fundusz Spójności) w ramach programów krajowych (np. FEnIKS) i regionalnych (Fundusze Europejskie dla Mazowsza),
- Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS) – w zakresie projektów społecznych, edukacyjnych, usług publicznych i cyfryzacji,
- Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko (FEnIKS), dla inwestycji infrastrukturalnych, ochrony środowiska, energetyki i mobilności,
- Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w ramach Wspólnej Polityki Rolnej – dla modernizacji wsi, infrastruktury komunalnej, rewitalizacji, wsparcia dla NGO czy przedsiębiorców,
- Fundusze Norweskie i EOG – na projekty społeczne, edukacyjne, środowiskowe i związane z równouprawnieniem.

Środki krajowe.

Rządowe programy wsparcia inwestycyjnego i rozwojowego oferują możliwość pozyskiwania dotacji na zadania lokalne. Przykładowo można wskazać:

- Program Inwestycji Strategicznych – finansowanie dużych projektów infrastrukturalnych, wodno-kanalizacyjnych, energetycznych czy edukacyjnych,
- Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg – dofinansowanie budowy i modernizacji dróg lokalnych,

- Programy Ministerstwa Edukacji, Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Sportu, Zdrowia, na rozbudowę placówek publicznych i rozwój usług,
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) oraz Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska (WFOŚiGW) – na działania z zakresu ochrony środowiska, efektywności energetycznej, OZE, gospodarki odpadami, retencji.

Programy regionalne i wojewódzkie.

Środki dostępne poprzez instytucje samorządu województwa, takie jak:

- Program Fundusze Europejskie dla Mazowsza (FEM 2021-2027) – finansowanie projektów w ramach ZIT, rozwoju infrastruktury edukacyjnej, społecznej, drogowej, wsparcie dla przedsiębiorców i NGO,
- Budżet Samorządu Województwa Mazowieckiego – wsparcie inicjatyw lokalnych, współpracy międzygminnej i programów celowych (np. infrastruktura sportowa, dziedzictwo kulturowe, polityka senioralna),
- Środki z Regionalnych Programów Operacyjnych z lat 2014–2020 (w ramach możliwości kontynuacji i przesunięć środków).

Partnerstwa publiczno-prywatne (PPP) i inwestycje prywatne.

Niektóre zadania inwestycyjne mogą być realizowane w formule PPP, zwłaszcza w obszarze infrastruktury technicznej, energetycznej, rekreacyjnej czy mieszkaniowej. Udział sektora prywatnego może przyczynić się do zwiększenia efektywności realizacji projektów oraz odciążenia budżetu gminy.

Fundusze i darowizny organizacji pozarządowych oraz instytucji międzynarodowych.

Organizacje pozarządowe działające lokalnie i regionalnie, a także fundacje, mogą pozyskiwać granty krajowe i zagraniczne, które służą realizacji wspólnych projektów z gminą, zwłaszcza w zakresie aktywizacji społecznej, edukacji, kultury i ekologii.

Środki pożyczkowe i kredyty.

W przypadku konieczności zapewnienia wkładu własnego lub prefinansowania projektów, gmina może korzystać z preferencyjnych pożyczek oferowanych m.in. przez **Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK)**, Fundusz Rozwoju Obszarów Wiejskich lub wojewódzkie fundusze celowe. Pożyczki te często są nisko oprocentowane i udzielane na korzystnych warunkach, np. z możliwością częściowego umorzenia.

Oprócz wymienionych wcześniej źródeł, Gmina Korytnica może również rozważyć pozyskiwanie środków z programów Unii Europejskiej dedykowanych partnerstwom lokalnym i regionalnym (np. ESPON, LIFE). Tego typu inicjatywy umożliwiają finansowanie działań związanych z rozwojem lokalnym, wymianą doświadczeń, ochroną środowiska, zrównoważoną mobilnością, a także wspólnymi projektami z gminami z innych krajów. Dzięki temu możliwe jest nie tylko uzyskanie dodatkowych funduszy, ale również zwiększenie rozpoznawalności Gminy Korytnica oraz transfer wiedzy i innowacyjnych rozwiązań.

Innym potencjalnym źródłem finansowania są programy grantowe realizowane przez instytucje finansowe, duże firmy i fundacje korporacyjne, które oferują wsparcie dla projektów społecznych, edukacyjnych, ekologicznych i infrastrukturalnych. Organizacje funkcjonujące na terenie gminy mogą aplikować m.in. do **Fundacji Orlen**, **Fundacji PKO Banku Polskiego** czy **Fundacji Santander**. Często są to konkursy grantowe wspierające inicjatywy lokalne, projekty integracyjne, aktywizację seniorów i młodzieży, rozwój infrastruktury edukacyjnej czy inicjatywy ekologiczne. Aktywne uczestnictwo w takich programach może stanowić uzupełnienie działań finansowanych z budżetu gminy oraz zwiększyć zakres realizowanych projektów lokalnych.

12. Literatura pomocnicza

- Fiedor B. (red.): Podstawy ekonomii środowiska i zasobów naturalnych; C.H. Beck., Warszawa, Poland; 2002, ISBN 83-7110-868-0.
- Gelder S.: City Brand Partnership. In: City Branding. Theory and Cases, ed. K. Dinnie, Palgrave Macmillan, New York, p. 37-38. 2011.
- Govers R., Go F.: Place Branding. Global, Virtual and Psychical Identities, Constructed, Imagined and Experienced. Palgrave Macmillan, New York, p. 16-17. 2009.
- Kotler P., Haider D., Rein I.: Marketing Places. Attracting Investment, Industry, and Tourism to Cities, States, and Nations. The Free Press, New York, p. 18. 1993.
- Pawłowski A.: How many dimensions does sustainable development have? Sustainable Development, 2008, 16(2), pp. 81-90.
- Raszkowski A., Bartniczak B.: On the Road to Sustainability: Implementation of the 2030 Agenda Sustainable Development Goals (SDG) in Poland. Sustainability 2019, 11 (2), 366.
- Raszkowski A., Bartniczak B.: Sustainable Development in the Central and Eastern European Countries (CEECs): Challenges and Opportunities. Sustainability 2019, 11, 1180.
- Raszkowski A., Bartniczak B.: Towards Sustainable Regional Development: Economy, Society, Environment, Good Governance Based on the Example of Polish Regions. Transformations in Business & Economics 2018, Vol. 17, No 2 (44), pp. 225-245.
- Raszkowski A., Elementy procesu tworzenia strategii rozwoju organizacji pozarządowych, Nauki o Zarządzaniu, Management Sciences, Nr 3(24), 2015, s. 123-136, ISSN: 2449-9803.
- Stimson R., Stough R., Roberts B.: Regional Economic Development. Analysis and Planning Strategy. Springer, Heidelberg, p. 88. 2006.

13. Spis wykresów

Wykres 1. Stan ludności Gminy Korytnica.....	9
Wykres 2. Struktura ludności według wieku	10
Wykres 3. Saldo migracji	11
Wykres 4. Przyrost naturalny.....	12
Wykres 5. Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	13
Wykres 6. Kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych (PLN).....	14
Wykres 7. Porady lekarskie ogółem	15
Wykres 8. Biblioteki publiczne – księgozbiór i wypożyczenia (wol.)	16
Wykres 9. Biblioteki publiczne – czytelnicy w ciągu roku	17
Wykres 10. Współczynniki skolaryzacji (%)	18
Wykres 11. Dochody i wydatki ogółem (tys. PLN).....	20
Wykres 12. Dochody i wydatki na mieszkańca (PLN)	21
Wykres 13. Bezrobocie rejestrowane (os.).....	22
Wykres 14. Fundusze unijne – wartość umów, decyzji o dofinansowanie ogółem (PLN)	23
Wykres 15. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności.....	24
Wykres 16. Podmioty nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludności	25
Wykres 17. Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury technicznej (%)	26
Wykres 18. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	27
Wykres 19. Zużycie wody na mieszkańca (m3).....	28
Wykres 20. Zasoby mieszkaniowe – mieszkania	29
Wykres 21. Zasoby mieszkaniowe – przeciętna powierzchnia użytkowa (m2)	30
Wykres 22. Powierzchnia gruntów leśnych (ha).....	31

14. Spis tabel

Tabela 1. Analiza SWOT Gminy Korytnica	37
Tabela 2. Zestawienie celów strategii rozwoju Gminy Korytnica	43
Tabela 3. Zbieżność założeń strategii z kluczowymi opracowaniami strategicznymi	47
Tabela 4. OSI Gminy Korytnica w ujęciu problemowym	83
Tabela 5. Zestawienie wskaźników monitorujących i ewaluacyjnych w przyporządkowaniu do poszczególnych celów strategicznych	86
Tabela 6. Ramowy plan operacyjny realizacji Strategii Rozwoju Gminy Korytnica na lata 2026-2035	88
Tabela 7. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych (obowiązujących oraz opcjonalnych, planowanych).....	89

15. Spis map

Mapa 1. Położenie Gminy Korytnica na tle powiatu węgrowskiego	6
Mapa 2. Podział Gminy Korytnica na obręby	7
Mapa 3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – strefy planistyczne	54
Mapa 4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – uwarunkowania rozwoju przestrzennego.....	55
Mapa 5. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – formy ochrony przyrody na terenie Gminy Korytnica i w jej sąsiedztwie	58
Mapa 6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – korytarze ekologiczne	59
Mapa 7. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – obiekty infrastruktury społecznej	59
Mapa 8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – infrastruktura transportowa	60
Mapa 9. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – główne trasy sieci infrastruktury technicznej	61
Mapa 10. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – tereny objęte obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	62
Mapa 11. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – zabytki ujęte w gminnej ewidencji zabytków	64
Mapa 12. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – grunty leśne i użytki rolne klas II i III	68
Mapa 13. Obszary strategicznej interwencji (OSI) województwa mazowieckiego	71
Mapa 14. Obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze	72
Mapa 15. Mapa obszarów szczególnego zagrożenia powodzią w Gminie Korytnica	75
Mapa 16. Wody powierzchniowe w Gminie Korytnica.....	76
Mapa 17. Zasięg zlewni JCWP rzecznych w granicach gminy	77
Mapa 18. Główne Zasięgi Wód Podziemnych	78

16. Załącznik (opcjonalnie)

Dyplomy, certyfikaty.

DOKUMENT PODPISANY ELEKTRONICZNIE

Dane podpisywanego dokumentu

Typ dokumentu	Uchwała
Numer dokumentu	XXIV/143/26
Data dokumentu	2026-09-24
Organ wydający	Rada Gminy Korytnica
Przedmiot regulacji	w sprawie przyjęcia "Strategii Rozwoju Gminy Korytnica na lata 2026 - 2035"
Identyfikator dokumentu	42F9DC48-3194-4599-A788-A750A16D456E

Informacje o złożonych podpisach elektronicznych

Podpis:	
Sygnatura	Signature-200960121
Numer seryjny	035B805E9B9945C0
Osoba podpisująca	Emilia Cholerzyńska\; Wiceprzewodnicząca Rady Gminy Korytnica
Instytucja	GMINA KORYTNICA
Miejscowość	Korytnica
Województwo	Mazowieckie
Kraj	PL
Data złożenia podpisu	24.09.2026 10:22:00
Zakres podpisu	Podpis całego dokumentu
Wystawca certyfikatu	VATPL-5261029614 CenCert QTSP CA Enigma Systemy Ochrony Informacji Sp. z o.o. PL